

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

Katedra plánování krajiny a sídel

**Česká zemědělská
univerzita v Praze**

Bakalářská práce

**Mediální obraz perlorodky říční (*Margaritifera
margaritifera*) v ČR**

Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Simon, Ph.D.

Bakalant: Kristýna Kubíková

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kristýna Kubíková

Územní technická a správní služba v životním prostředí

Název práce

Mediální obraz perlorodky říční (*Margaritifera margaritifera*) v ČR

Název anglicky

Freshwater pearl mussel (*Margaritifera margaritifera*) in Czech media

Cíle práce

1. Zpracovat stručnou rešerši o životním cyklu perlorodky říční, stavu populace v ČR a příčiny ohrožení, metody ochrany perlorodky říční v ČR, stručněji v Německu a Rakousku, vnímání perlorodky lidmi v minulosti a v současné době.
2. Popsat mediální obraz kriticky ohrožené perlorodky říční v prostředí českého internetu.
3. Spravovat po určenou dobu existující Instagramový účet zaměřený na perlorodku s cílem zvýšit jeho atraktivitu a zvýšit počet aktivních sledujících.
4. Pomocí kvantitativního výzkumu analyzovat názory veřejnosti na ochranu perlorodky u dvou cílových skupin:
A) lidé sledující Instagramový účet zaměřený na perlorodku říční
B) běžní uživatelé internetu
5. Analyzovat současné a dříve vydané tištěné informační materiály pro veřejnost týkající se perlorodky říční z pohledu jejich možného působení na veřejnost.

Metodika

Úvodní rešerše bude zpracována před započítím terénních prací v březnu 2022, využity budou české a anglicky psané podklady (odborné články, knihy, internetové zdroje).

Popis mediálního obrazu perlorodky říční v prostředí internetu se bude soustředit na kauzu omezení splouvání Teplé Vltavy v NP Šumava z důvodu ochrany biotopu perlorodek říčních. Bude dohledáno na jakých zpravodajských serverech byly informace publikovány.

Správa Instagramového účtu bude probíhat od června 2022. K využití školitel poskytne fotografie z vlastního archivu, část pořídí studentka sama při terénních výjezdech.

Budou vytvořeny dva dotazníky, které budou rozeslány dvěma cílovým skupinám a následně detailně vyhodnoceny. Minimální počet respondentů 50 – 100 z každé skupiny.

Tištěné materiály budou navzájem porovnány a bude zhodnocena věcnost informací a grafika subjektivním pohledem autorky práce.

Studentka se zúčastní biologických terénních prací v NP Šumava na jaře a v létě 2022, aby získala vlastní zkušenosti v terénu, mohla pořídit vlastní fotky. Při zveřejňování informací je nutno dbát pečlivě na citlivá data o místech výskytu a místech vysazování.

Doporučený rozsah práce

45

Klíčová slova

mlž, mediální obraz, ochrana přírody, Instagram, dotazníkové šetření

Doporučené zdroje informací

- Degerman, E., Alexanderson, S., Bergengren, J., Henrikson, L., Johansson, B-E., Larsen, B.M., Söderberg, H. (2009). Restoration of freshwater pearl mussel streams. Solna, WW F Sweden: 64. Garibaldi, A. and N. Turner (2004). "Cultural keystone species: Implications for ecological conservation and restoration." *Ecology and Society* 9(3).
- Garibaldi, A. and N. Turner (2004). "Cultural keystone species: Implications for ecological conservation and restoration." *Ecology and Society* 9(3).
- Geist, J. (2010). "Strategies for the conservation of endangered freshwater pearl mussels (*Margaritifera margaritifera* L.): a synthesis of Conservation Genetics and Ecology." *Hydrobiologia* 644(1): 69-88.
- Kalinkat, G., J. S. Cabral, W. Darwall, G. F. Ficetola, J. L. Fisher, D. P. Gilling, M. P. Gosselin, H. P. Grossart, S. C. Jähnig, J. M. Jeschke, K. Knopf, S. Larsen, G. Onandia, M. Pätzig, W. C. Saul, G. Singer, E. Sperfeld and I. Jarić (2016). "Flagship umbrella species needed for the conservation of overlooked aquatic biodiversity." *Conservation Biology*.
- Noble, M. M. and C. J. Fulton (2020). "Pathways to impact for aquatic conservation science via multi-modal communication and stakeholder engagement." *Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystems* 30(9): 1791-1797.
- Simon, O. P., K. Ticha, K. Rambousková, M. Bílý, M. Černá, B. Dort, J. Horáčková, J. Hruška, V. Kladivová, J. Švanyga and A. Vydrová (2018). *Metodika podpory perlorodky říční (*Margaritifera margaritifera*)*. Praha, VÚV TGM.
- Švanyga, J., O. P. Simon, T. Mináriková, O. Spisar and M. Bílý (2013). *Záchranný program pro perlorodku říční v ČR (Action plan for the endangered freshwater pearl mussel in the Czech Republic)* (in Czech). K. NCA CR, CZ-148 00, Prague: 1-76.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – FŽP

Vedoucí práce

Mgr. Ondřej Simon, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra plánování krajiny a sídel

Elektronicky schváleno dne 27. 1. 2023

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 2. 2. 2023

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „Mediální obraz perlorodky říční (*Margaritifera margaritifera*) v ČR“ vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Ondřeje Simona, Ph.D. a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Praze dne 22. 3. 2023

podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Ondřeji Simonovi, Ph.D. za odborné vedení mé práce, za jeho čas, cenné rady, možnost častých konzultací a za možnost účastnit se terénních prací.

Dále bych chtěla vyjádřit poděkování všem respondentům, za jejich přínos pro praktickou část této bakalářské práce.

V neposlední řadě patří poděkování Mgr. Jaroslavě Simonové, Ph.D. za její ochotu, cenné rady a čas spojený s přípravou dotazníkového šetření.

Mediální obraz perlorodky říční (*Margaritifera margaritifera*) v ČR

Abstrakt

Perlorodka říční je spolu se svým biotopem považována za jeden z nejkritičtěji ohrožených druhů. Perlorodka říční se vzhledem ke svému velmi složitému životnímu cyklu nedokáže na zbývajících lokalitách v ČR přirozeně rozmnožovat, což vyžaduje velké úsilí ochránců přírody k její ochraně a vytvoření vhodných podmínek pro život. Literární rešerše popisuje složitý životní cyklus perlorodky říční, stav populace v České republice, projekty na ochranu perlorodky v posledních 5 letech, příklady mediálních kauz a analýzu vydaných tištěných informačních letáků pro veřejnost.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na zhodnocení znalostí a názorů veřejnosti na perlorodku říční a její ochranu. K dosažení cíle bylo využito kvantitativní metody sběru dat, při které byly porovnávány sledované aspekty u dvou skupin: široké veřejnosti a těch, kteří sledují instagramový profil, kde jsou pravidelně sdíleny fotografie a krátké texty o perlorodce říční. Pro obě skupiny byl proveden kvantitativní výzkum s cílem získat potřebná data.

Klíčová slova: mlž, mediální obraz, ochrana přírody, Instagram, dotazníkové šetření

Freshwater pearl mussel (*Margaritifera margaritifera*) in Czech media

Abstract

The freshwater pearl mussel is considered one of the most critically endangered species, along with its habitat. Due to their highly intricate life cycle, freshwater pearl mussels are unable to reproduce naturally in the remaining localities in the Czech Republic, requiring great efforts by conservationists to protect them and create suitable living conditions. A review of the literature describes the complex life cycle of the river pearl, the state of the population in the Czech Republic, projects for the pearl's protection over the last 5 years, examples of media cases, and an analysis of printed information leaflets published for the public.

The practical part of the bachelor's thesis focuses on assessing the public's knowledge and opinions regarding the freshwater pearl mussel and its protection. This is achieved by comparing the knowledge and opinions of two groups: the general public and those who follow an Instagram profile where photos and brief texts about freshwater pearl mussels are regularly shared. Quantitative research was conducted for both groups to obtain necessary data.

Keywords: clam, media image, protection of the nature, Instagram, survey

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Cíle práce	2
3. Literární rešerše	3
3.1 Životní cyklus perlorodky říční	3
3.2 Stav populace Perlorodky říční v ČR.....	5
3.2.1 Příčiny ohrožení	6
3.2.2 Perlorodka říční jako deštníkový druh pro ochranu vodních toků.....	6
3.2.3 Vnímání perlorodky lidmi v minulosti a v současné době	7
3.3 Ochrana perlorodky říční v ČR, Německu a Rakousku	7
3.4 Projekty na ochranu perlorodky říční v posledních 5 letech.....	8
3.4.1 Záchraný program perlorodky říční v České republice	9
3.4.2 Posílení a ochrana populace perlorodky říční v NP Šumava.....	9
3.4.3 Posilování populací perlorodky říční v přeshraničních lokalitách soustavy Natura 2000.....	10
3.4.4 Malsemuschel – Podpora přirozeného prostředí a výskytu perlorodky říční (Margaritifera margaritifera) v povodí řeky Malše.....	10
3.5 Mediální kauzy týkající se perlorodky říční v prostoru českojazyčného internetu	11
3.6 Analýza tištěných informačních materiálů.....	13
3.6.1 Vltavský luh a vodáci	14
3.6.2 Splouvání Vltavy v Národním parku Šumava	14
3.6.3 Soužití člověka a perlorodky říční ve Vltavském luhu.....	15
3.6.4 Perlorodka říční v NPP Blanice a v NPP Prameniště Blanice.....	15
3.6.5 Pomozte nám s ochranou čisté Vltavy a perlorodky.....	15
4. Metodika	16
4.1 Rešerše k bakalářské práci	16
4.2 Správa instagramového profilu perlorodky říční	16
4.3 Dotazníkové šetření.....	18
4.4 Kvantitativní výzkum.....	19
4.4.1 Charakteristika kvantitativního výzkumu	19
4.4.2 Způsob sběru dat pro bakalářskou práci	19
4.4.3 Předvýzkum – zkušební varianta dotazníku	20
4.4.4 Metoda dotazníkového šetření	20
4.4.5 Analýza získaných dat	20
5. Výsledky	21
5.1 Respondenti dotazníkového šetření.....	21

5.2	Souhrnné vyhodnocení dotazníků od veřejnosti	21
5.2.1	Časová náročnost dotazníku	21
5.2.2	Přehled odpovědí na jednotlivé otázky	22
5.3	Souhrnné vyhodnocení dotazníků od sledujících instagramového profilu ve srovnání s veřejností	34
5.3.1	Časová náročnost dotazníku	34
5.3.2	Přehled odpovědí na jednotlivé otázky	34
6.	Diskuse	48
7.	Závěr a přínos práce	52
8.	Seznam použitých zdrojů	53
	Seznam obrázků a grafů.....	58
	Seznam tabulek	60
	Seznam příloh.....	61
	Přílohy	63

1. Úvod

Ačkoliv je perlorodka říční (*Margaritifera margaritifera*) v podmínkách České republiky původním druhem mlže, z velké většiny tuzemských vodních toků navždy vymizela a je na pokraji vyhynutí. Pokles početnosti tohoto druhu je zapříčiněn kombinací řady faktorů, kterými jsou například nevhodné hospodaření, turismus, změna teplotních poměrů, toxické znečištění a eutrofizace vody.

Ochrana perlorodky říční je v současné době poměrně komplikovaným a zároveň kontroverzním tématem, které vzbuzuje řadu bouřlivých diskusí. K dosažení kladných výsledků je nutné vynaložit poměrně značné úsilí i finanční prostředky. S tímto cílem funguje řada projektů, včetně přeshraničních projektů kombinujících ochranu perlorodky v České republice, Rakousku a Německu. Aby byly záchranné programy účinné, je také nutné najít shodu mezi řadou subjektů, mezi které patří lesníci, rybáři, farmáři, lidé žijící v dotčených lokalitách, ale také například turisté, zejména vodáci.

Obecně je v oblasti ochrany přírody nutná intenzivní komunikace mezi všemi subjekty, kterých se ochranná opatření dotýkají. Zároveň je také vhodné rozšiřovat povědomí občanů o důvodech, které k jednotlivým opatřením vedou. Řada komunikačních kanálů je však často využívána kontraproduktivně. V době masivního rozšíření sociálních sítí je vhodné využít je jako komunikační kanál pro rozšiřování povědomí o důležitosti ochrany ohrožených druhů. Prostřednictvím sociálních sítí je možné edukovat veřejnost nenáročným a zároveň zábavným způsobem. Tématem této bakalářské práce je zhodnocení mediálního obrazu perlorodky říční v České republice.

2. Cíle práce

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Cílem teoretické části práce je zpracovat stručnou rešerši dostupné odborné literatury o životním cyklu perlorodky říční, stavu její populace v ČR a o metodách ochrany perlorodky říční v České republice, Rakousku a Německu. Práce se dotýká také příčin ohrožení perlorodky a tím, jak se vyvíjelo nahlížení veřejnosti na tento chráněný druh v minulosti i současnosti. Dílčím cílem teoretické části práce je také popsat mediální obraz perlorodky říční v prostředí českého internetu.

Hlavním cílem praktické části bakalářské práce je zvýšení zájmu veřejnosti o již existující instagramový profil perlorodky říční prostřednictvím sdílení atraktivních fotografií a videí, doplněných o hodnotné, ale srozumitelné informace. Prostřednictvím dotazníkového šetření bude provedena analýza názorů na ochranu perlorodky říční u dvou cílových skupin. První cílovou skupinou budou lidé sledující instagramový profil perlorodky říční, druhou skupinou budou běžní uživatelé internetu z řad laické veřejnosti. Pro splnění vytyčeného cíle je nezbytné, aby dotazník vyplnilo 50–100 respondentů z každé skupiny.

3. Literární rešerše

3.1 Životní cyklus perlorodky říční

Perlorodka říční (*Margaritifera margaritifera*) (obrázek 1) patří mezi sladkovodní mlže. Jde o poměrně dlouhověký druh, který se v průměru dožívá 100–190 let. Degerman et al. (2009) však zmiňují populace ze severní Evropy, ve kterých se vyskytují jedinci staří až 280 let. V České republice lze nalézt dlouhověké populace v povodí řeky Blanice. V povodí Zlatého potoka, Teplé Vltavy či Malše se nacházejí středněvěké populace (kolem 100 let) (Švanyga et al., 2013). Pohlavní zralosti jedinci dosahují mezi 10. a 20. rokem života. Pohlavní dospělost však do značné míry ovlivňuje biotop, respektive stav prostředí. V lokalitách s mezotrofním (úživnějším) postředím nastává pohlavní zralost dříve než v oligotrofním prostředí (Thomas et al., 2010). Rozmnožovací cyklus perlorodky říční je velice složitý a komplikovaný. Délka různých fází cyklu se liší v závislosti na klimatických podmínkách (Orghidan, 1959).

Obrázek 1 Perlorodka říční (*Margaritifera margaritifera*) (Nagel, 2012)

Primárně patří perlorodka mezi gonochoristické jedince, v některých případech však může dojít k přeměně na hermafroditní způsob rozmnožování. K tomuto jevu dochází pouze u samic, pokud jsou jedinci v toku daleko od sebe (Švanyga et al., 2013). K oplození vajíček dochází v letních měsících, kdy samci vypouští velké množství spermií do vodního

prostředí, tam jsou nasávány otvorem samic. Tímto dojde k samotnému oplození. Oplozená vajíčka se vyvíjejí v mezižaberních prostorách samic v larvální parazitální stadium zvané *glochidie*. V případě hermafroditismu proběhne oplození vajíček v těle samice bez jakékoliv účasti samce. Vývoj glochidie trvá zhruba 4 týdny (380–400 denních stupňů, což je suma průměrných denních teplot) (Absolon a Hruška, 1999; Bauer a Wächtler, 2001; Spisar, 2013). Stadium glochidie je jednou z nejkritičtějších fází reprodukčního cyklu perlorodek. Glochidie jsou vypouštěny do vodního prostředí, kde jsou pasivně unášeny s proudem a čekají na setkání s hostitelem. V závislosti na teplotě vody mohou glochidie přežít až 8 dní (při teplotě 5 °C). Se stoupající teplotou vody délka přežití klesá (Švanyga et al., 2013). S vhodným hostitelem se setká pouze zhruba 10 glochidií z milionu (Buddensiek et al., 1993). Přirozeným hlavním hostitelem glochidií perlorodek byl na území České republiky losos obecný (*Salmo salar*). Vzhledem k jeho omezenému výskytu v souvislosti s přerušením migračních cest příčnými překážkami na vodních tocích se však aktuálně v přirozených habitatech perlorodky nevyskytuje. Z tohoto důvodu aktuálně využívají glochidie jako hostitele v našich podmínkách zejména pstruha obecného formu potoční (*Salmo trutta m. fario*) (Dyk, 1992).

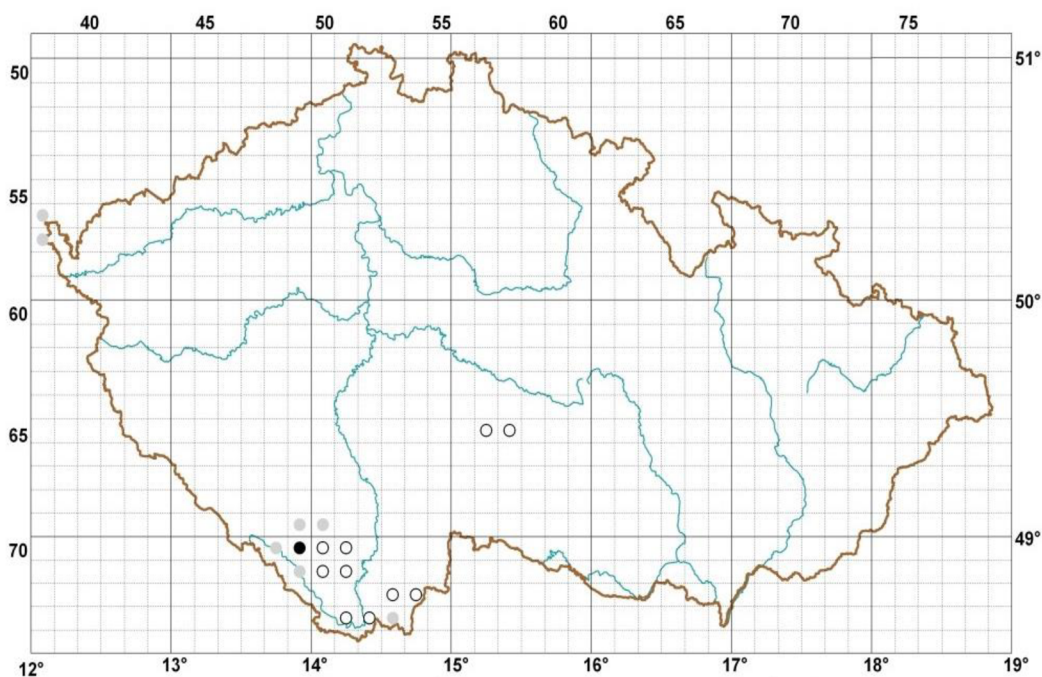
Následná metamorfóza glochidií v juvenilní jedince probíhá v cystách uvnitř žaberních lupínek pstruha obecného a trvá až 10 měsíců (Bauer, 1994). Perlorodka říční je v této fázi života tedy vnitřní parazit. Po dokončení vývoje juvenilní jedinec odpadáva z žáber hostitelské ryby na dno toku a následně se malá perlorodka říční pomocí své svalnaté nohy zahrabává do substrátu, kde žije minimálně 10 let pod povrchem.

Tím dochází k druhé kritické fázi reprodukčního cyklu, jelikož perlorodka je závislá na podmínkách, které na daném místě panují. V této fázi žijí juvenilní jedinci skrytě pod povrchem dna 5 až 10 let a intenzivně rostou. Pohlavní dospělosti v našich podmínkách dosahuje perlorodka říční mezi 15-20 rokem života. V tomto věku se jedinci usazují na povrchu dna a zaujímají stálou pozici v kolonii. Pokud je dno stabilní, perlorodky zůstávají ve stejné pozici desítky let, často se ale v řece pohybují pomocí svalnaté nohy, nebo se nechají pasivně vodou unášet níže po proudu. Složitý životní cyklus může být narušen v kterékoli své fázi, v prostředí ČR ale nejčastěji nepřežijí perlorodky odpadlé z ryby do říčního dna (Švanyga et al., 2013).

3.2 Stav populace Perlorodky říční v ČR

Na území České republiky se perlorodky vyskytují na některých tocích do nadmořské výšky 800 n. m. Rozsah rozšíření a početnost populace je poměrně omezená. V minulosti se některé řeky, například Otava a Vltava, běžně považovaly za perlonosné. V nedávné minulosti byl výskyt zaznamenán na tocích v Rychlebských horách, aktuálně zde však není výskyt perlorodky prokázán. Poslední jedinci přežívají i na Českomoravské Vysočině (Jankovský potok) a v některých potocích na jihu Čech (Chvalšinský potok, Dluhošťský potok, Křemežský potok a Stropnice) (Patzenhauerová et al., 2011; Spisar, 2013, Švanyga et al., 2013). Většina populací se vyskytuje v pohraničních oblastech s Německem (spolkové státy Bavorsko a Sasko) a Rakouskem (spolkový stát Horní Rakousy).

V současné době nelze označit žádnou řeku za perlonosnou. Výskyt perlorodky je omezen pouze na lokality na horním toku Vltavy, Malše a Blanice, kde je známa populace o počtu 10 000 jedinců. Další významnou lokalitou je hraniční řeka Saala, která se vlévá u Saalhornu do Labe a hostí perlorodky blízko svých pramenů na Ašsku (Lužní potok, Bystřina, Pekelný potok a řeka Rokytnice). Současná populace perlorodky říční je na území České republiky odhadována na 17 000 jedinců. Aktuální výskyt perlorodky říční na území České republiky je znázorněn v mapě na obrázku 2 níže.

Obrázek 2 Rozšíření perlorodky říční v ČR v roce 2022 (bílá: 1–100 jedinců, světle šedá: 100–1500 jedinců, černá: více než 1500 jedinců) (archiv AOPK ČR, upraveno autorkou)

3.2.1 Příčiny ohrožení

Výskyt perlorodky říční je ohrožen zejména eutrofizací, acidifikací, přítomností toxických látek a nevhodnou teplotou vody. Přítomnost perlorodky v prostředí je také limitována přítomností pstruha potočního, který je na mnohých místech vytlačován nepůvodním pstruhem duhovým, který není vhodným hostitelem pro glochidie. Ohrožení může představovat také masivní splouvání řek turisty, případně přímé působení některých druhů živočichů jako jsou ondatry či raci. Ohrožení pro perlorodky představuje také jejich sběr. Ačkoliv ve většině perlorodek vyskytujících se v ČR se perly nenacházejí, jsou doloženy případy pytláctví a sběru jako perlonosného organismu.

Obecně je však největším problémem ničení původních habitatů perlorodky. Původně oligotrofní toky se antropogenními vlivy mění na mezotrofní až eutrofní. Tímto způsobem dochází ke změnám životních podmínek pro perlorodky i další původní organismy. Dochází ke změnám ve skladbě potravy, zvýšení metabolické aktivity, snížení reprodukčních schopností i ke zvýšení mortality. Zejména pro juvenilní jedince představuje vysoké riziko zanášení původního šterkového intersticiálního prostředí dna organickým sedimentem s následným kyslíkovým deficitem prostředí (Geist, 2010).

3.2.2 Perlorodka říční jako deštníkový druh pro ochranu vodních toků

V kontextu eutrofizace vodních toků a citlivosti perlorodky na kvalitu prostředí je perlorodka označována jako tzv. *deštníkový druh* oligotrofních toků. Změny v kvalitě prostředí se projevují právě přítomností, přírůstkem anebo úbytkem deštníkových druhů. Deštníkovým druhem jsou takové druhy, které mají, s ohledem na svou početnost neúměrně velký dopad na celou komunitu či ekosystém. Deštníkové druhy jsou zároveň kulturně významné či atraktivní s ohledem na propagaci ochrany jejich biotopu (Garibaldi a Turner, 2004). Kalinkat et al. (2016) uvádějí, že vhodný deštníkový druh je charakterizován následujícími parametry:

- Je dostatečně velký a atraktivní, aby mohl být pozorován pouhým okem.
- Vyskytuje se v prostředí společně s řadou dalších citlivých druhů.
- Má komplexní požadavky na stanoviště, které se překrývají se sympatrickými druhy.

Deštníkové druhy jsou zároveň ve svém přirozeném habitatu nenápadné a vyskytují se v těžko přístupném a neprůhledném prostředí, které činí jejich pozorování a studium pracné a časově i finančně nákladné.

Pro ochranu perlorodky jako takové je především nutné chránit oligotrofní toky jako její přirozené prostředí. Do ochrany těchto toků musí být zapojeny všechny subjekty, které jejich kvalitu ovlivňují. Primárně se jedná o hospodařící subjekty, jako jsou zemědělci, rybáři, lesní hospodáři, samospráva, majitelé pozemků a nemovitostí. V tomto kontextu je nutné také zdůraznit nezanedbatelný vliv turismu a konkrétně tzv. vodáctví (Švanyga et al., 2013).

Rozmnožování a metamorfózu perlorodek ovlivňují také přirozené přírodní procesy, například jev označovaný jako *negativní průběh teplotní křivky*. K tomuto jevu dochází například zastíněním pramenišť a toků přiléhajícími umělými lesními porosty. Úspěšný průběh reprodukčního cyklu perlorodek ovlivňuje teplota. Pro úspěšnou metamorfózu glochidií na zábrách hostitelských ryb je nutné, aby po určitém část roku teplota v toku přesáhla 15 °C. Nižší teploty také vedou k pozvolnějšimu rozkladu detritu, který pak juvenilním perlorodkám chybí. Dále má vliv na kvalitu toků eroze a sedimentace, která je negativně ovlivněná lesním hospodařením a intenzivním zemědělstvím. Jako další negativní proces ovlivňující přítomnost perlorodek v povodí můžeme označit nevyrovnaný vodní režim toku, kdy dochází k častějším obdobím sucha, případně záplavám. Z hlediska stavby lastury perlorodek je kritické také narušení vápníkového metabolismu způsobeného zvýšenou aciditou toků (Švanyga et al., 2013).

3.2.3 Vnímání perlorodky lidmi v minulosti a v současné době

V minulosti byla perlorodka říční významným zdrojem materiálu pro oděvní a šperkařský průmysl, ve kterém byly využívány perly a perleť z lastur pro výrobu knoflíků. Sběr perlorodek byl významnou součástí místních ekonomik. V současnosti je perlorodka spíše zájmovým druhem v souvislosti s jejím raritním výskytem. Přítomnost perlorodky vzbuzuje zvědavost nahodilých návštěvníků lokalit, dozvědět se více o jejím životním cyklu a záchranných programech (Švanyga et al., 2013).

3.3 Ochrana perlorodky říční v ČR, Německu a Rakousku

Ochrana perlorodky je nutno chápat jako soubor jednotlivých opatření, které příznivě ovlivňují samotný druh a prostředí, ve kterém se vyskytuje. Základním prvkem tohoto souboru jsou právní normy, zejména pak *Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny*, kde je definován pojem *zvláště chráněný druh* živočicha, mezi které perlorodka říční patří.

Zákonem chráněna jsou i přirozená a umělá sídla a biotopy zvláště chráněných druhů. Zákon také obecně stanovuje zákaz škodlivého zasahování do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, včetně jejich chytání, chovu v zajetí anebo jejich rušení, zraňování anebo usmrcování. Dále není nikomu dovoleno je sbírat, poškozovat, ničit anebo přemísťovat jejich vývojová stádia. U perlorodky se zákon vztahuje i na glochidie parazitující v žábrách pstruha potočního, ale praxe je v tomto případě odlišná (Ondřej Simon, 2022, in verb.).

Rakouský systém ochrany přírody je podobný tomu českému. Nemá obecný zastřešující zákon, ale 9 dílčích zákonů pro jednotlivé spolkové země. V principu tyto zákony ochraňují perlorodku a její biotopy. V rámci jednotlivých legislativ je nutné zmínit zákony, které souvisejí s managementem krajiny a to: *Fischereigesetze*, *Jagdgesetze*, *Nationalparkgesetzem*, *Landschaftsschutzgebiet*, *Naturschutzgebiet* a *Naturdenkmal*. Tedy zákony týkající se rybářství, lovu, národních parků, chráněných krajinných oblastí, přírodních rezervací a přírodních památek. Zastřešující institucí je spolkové ministerstvo *Bundesministerium für Land-und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft* (Umweltbundesamt, 2012).

Podobně jako v Rakousku, i německá úprava ochrany přírody podléhá jednotlivým spolkovým zemím, které upravují stupně ochrany přírody, definují typy ochrany prostředí a jejich obyvatele. Německá právní úprava, respektive spolková úprava definuje územní ochranu, Naturovou ochranu a dále umožňuje ochranu jednotlivých druhů, přípravu a realizaci záchranných programů. V případě perlorodky říční se mimo jiné jedná o společné záchranné programy, které probíhají na území Spolkové republiky Sasko, v Bavorsku, Horním Rakousku a v České republice. Tyto programy jsou zpravidla financovány na základě dotací Evropské Unie např. v rámci programů LIFE+, Operačního programu životní prostředí anebo v rámci přeshraničních programů INTERREG pro česko-rakouské nebo česko-německé pohraniční regiony.

3.4 Projekty na ochranu perlorodky říční v posledních 5 letech

V posledních letech proběhla, případně stále probíhá řada programů na ochranu perlorodky říční. Některé programy jsou v gesci České republiky, řada programů však probíhá v rámci přeshraniční spolupráce České republiky, Rakouska a Německa.

3.4.1 Záchranný program perlorodky říční v České republice

Záchranný program týkající se perlorodky říční je nejstarším záchranným programem v České republice. Jeho první etapa probíhala již od roku 1993, další etapa navázala v roce 2000. Od roku 2013 probíhá pod záštitou Ministerstva životního prostředí třetí etapa, jejíž koordinátorem je Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Hlavní myšlenkou celého programu je ekosystémové pojetí ochrany, čímž je myšlena především celková ochrana samotného biotopu perlorodky říční. Cílem tohoto dlouhodobého projektu je obnovení přirozené reprodukce tohoto druhu alespoň na třech lokalitách v rámci České republiky. Ochrana cenných biotopů probíhá na dvou úrovních. První je zaměřena na propopulační opatření a druhá na péči o biotop. Součástí projektu je odborný výzkum, který je zaměřen na procesy tvorby a transportu detritu, jež je potravou perlorodek. Výstupy projektu zahrnují monitoring početnosti populací perlorodek, monitoring rybí obsádky a dále se sledují fyzikálně-chemické parametry vody (AOPK ČR, 2013).

3.4.2 Posílení a ochrana populace perlorodky říční v NP Šumava

Projekt financovaný Evropskou unií částečně vychází z výše uvedeného záchranného programu, přičemž jeho cíle jsou soustředěny do Národního parku Šumava. Příjemcem dotace je Správa NP Šumava, koordinátorem a realizátorem je pak společnost Beleco, z.s. Projekt byl zahájen v roce 2017, jeho předpokládané ukončení je stanoveno na srpen 2023. Jak uvádí Zelenková a kol. (2016) v projektové dokumentaci: „*Hlavním cílem projektu je posílit a stabilizovat stávající populaci perlorodky říční v úseku povodí Vltavy nad Lipenskou vodní nádrží formou přímých opatření a zlepšení stavu jejího biotopu.*“ Konkrétní oblastí je oblast Vltavského luhu. K přímým opatřením patří odchov geneticky původních perlorodek a jejich vysazování do toku za využití dvou metod. První metodou je vysazování odchovaných juvenilních jedinců přímo do vybraných optimálních mikrohabitátů. Tímto způsobem je ročně vysazeno zhruba 1000 jedinců. Druhá metoda spočívá ve vypouštění jedinců v jejich parazitické fázi, tedy na rybách. Pozdější výběr habitatu je tak na samotných jedincích. Součástí projektu je nejen eliminace znečištění a eroze této části řeky, ale také osvěta směřující především k rybářům, vodákům, zemědělcům a lesníkům (Zelenková a kol., 2013).

3.4.3 Posilování populací perlorodky říční v přeshraničních lokalitách soustavy Natura 2000

Projevem společné ochrany přírody jsou přeshraniční projekty, jako například recentní projekt *Posilování populací perlorodky říční v lokalitách soustavy Natura 2000*, který probíhá v zeleném pásu Bavorsko–Česko. Jedná se o projekt Ministerstva životního prostředí ČR, spolufinancovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Přeshraniční spolupráce České republiky a německé spolkové republiky Bavorsko na tomto projektu byla realizována v letech 2018–2020 v evropsky významných lokalitách hraničních vodních toků Rokytnice, Lužní potok, Bystřina, Pekelský potok, Újezdský potok, Perlový potok a Bocksbach. Program byl zaměřen na ochranu a posílení populací perlorodky říční, která je v oblasti označena za deštníkový druh a napomáhá tak k ochraně dalších ohrožených druhů živočichů a rostlin, které jsou vázané na tato stanoviště. Kromě odchovu mladých perlorodek a jejich vypouštění do vhodných úseků výše uvedených toků, byla součástí projektu také péče o luční plochy podél toků a vegetační úprava břehů ke snížení zastínění vodní plochy a také genetický průzkum populací pstruhů k zajištění populačních opatření k odchovu. Ve vybraných lokalitách byl následně proveden monitoring stavu populací a habitatu (Speciální opatření pro druhy, 2018).

Hlavní aktivitou v rámci projektu bylo vybudování umělé odchovny v osadě Huschermühle na bavorské straně na hranici pod soutokem Rokytnice a Lužního potoka. V odchovně jsou prováděny polopřirozené odchovy, díky kterým jsou tamní populace posilovány o juvenilní jedince. Ti jsou až do věku 4–5 let chováni ve speciálních destičkách a poté v tzv. odchovných prvcích. Poté jsou vypouštěni volně do toků (Švanyga et al., 2013).

3.4.4 Malsemuschel – Podpora přirozeného prostředí a výskytu perlorodky říční (Margaritifera margaritifera) v povodí řeky Malše

Jedná se o přeshraniční projekt České republiky a Rakouska s využitím financí z Evropského fondu pro regionální rozvoj, na němž se podílela také Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka. Projekt byl realizován v letech 2017–2020, jeho cílem bylo nejen posílit populaci perlorodky říční v povodí Malše, ale také zjistit, co tomuto kriticky ohroženému druhu brání přirozeně se rozmnožovat. Pozornost byla zaměřena také na populace pstruha obecného. Dílčím cílem byla osvěta v souvislosti s ochranou perlorodky v této lokalitě a zlepšení spolupráce

s místními lesníky, zemědělci a rybáři na obou stranách hranice. Součástí programu bylo hodnocení kvality vody a eroze povodí (Půda–voda–perlorodka říční, 2021).

Výsledky ukončených projektů, pokud jsou k dispozici, mají velmi obsáhlé výstupy. Obecně lze konstatovat, že všechny projekty jsou do určité míry úspěšné. Je prokázáno, že díky projektům dochází ke zpomalení úbytků perlorodek, doplnění mladších jedinců z odchovů a zlepšení vhodných stanovišť.

3.5 Mediální kauzy týkající se perlorodky říční v prostoru českojazyčného internetu

Podle Jiráka je medializace zajišťována masovými a síťovými médii natolik společensky významným rysem moderních a pozdně moderních společností, že se velice často považuje za jeden z jejich určujících rysů (Jirák, 2009). Podle McCombse se však můžeme domnívat, že zpravodajská média nabízejí pouze omezený pohled na širší okolí skrz úzké šterbinové okno (McCombs, 2009). Média mají za úkol prezentovat vnější svět. V mnoha případech to znamená, že média jsou pro příjemce zpráv jediným zdrojem informací o skutečnostech, se kterými nemají možnost fyzického kontaktu a jsou tedy závislí na způsobu zpracování a zprostředkování (Trampota, 2006).

Objektem zájmu mediálních kauz se stává i perlorodka říční v návaznosti na intenzivní snahy biologů o její záchranu. Se záchranou perlorodky souvisí maximální péče biologů a dobrovolných ochránců přírody o biotopy v lokalitách, ve kterých se populace perlorodky vyskytují.

Mezi nejznámější mediální kauzu perlorodky říční patří diskutabilní splouvání Teplé Vltavy od Soumarského Mostu po most u Pěkné. Pro ověření byla využita nejrozsáhlejší fulltextová databáze českých médií *Anopress*. Tato databáze obsahuje plné texty novinových i časopiseckých článků a zprávy internetových serverů od roku 1996.

Pro účely této práce byl výběr článků zúžen na období 1. 1. 2002 – 31. 12. 2022. V rámci výběru bylo použito klíčové slovo *perlorodka říční*. Na základě vymezení těchto dvou kritérií bylo dohledáno, že klíčové slovo se vyskytuje v 1534 člancích. V prostředí internetu vyšlo v tomto období 207 článků. Je důležité také zmínit, že první internetový článek o perlorodce říční vyšel v roce 2005.

Prvním komponentem zprávy, se kterým se čtenář setkává, je titulek. Titulek ovlivňuje celkové působení textu a také příjemce zprávy, aby článek přečetl nebo alespoň rozkliknul (Osvaldová, 2020). Při referování dochází k dalšímu výraznému problému, kterým může být nezájem novinářů o danou problematiku nebo nedostatek zdrojů a časových možností, které vedou k nedostatečnému ověřování informací a neznalosti celé kauzy. Novinář tedy může k této problematice přistupovat zjednodušeným a necitlivým způsobem, aniž by to bylo jeho záměrem.

Pro účel bakalářské práce byla zvolena zřejmě nejznámější mediální kauza týkající se perlorodky říční. Tou je diskuse *perlorodka versus vodáci*. O tomto tématu se zmiňoval například idnes.cz, Táborský deník, Lidové noviny, Právo, Mladá fronta Dnes a řada dalších.

Článek, který se k této kauze vyskytuje v mediálním prostoru má například titulek *Ochranáři vyhánějí vodáky od Vltavy kvůli perlorodce*. Tento článek (příloha 1) byl publikován v roce 2008 v Lidových novinách. Uvedená zpráva může ve čtenářích vyvolávat kontroverzi, jelikož titulek je konstruovaný, tak, aby donutil čtenáře pokračovat ve čtení článku. Samotný článek obsahuje poměrně komplexní informace a zdůvodnění proč je důležitá regulace splouvání Teplé Vltavy. Zároveň je v článku uvedeno, že se nejedná pouze o perlorodka, ale také o ochranu prostředí pro dalších 36 druhů vzácných rostlin, 35 druhů ptáků a 11 druhů plazů, ryb a obojživelníků. V případě, že si příjemce zpráv článek nepřečte, může žít v domněnku, že opravdu ochranáři doslova vodáky vyhánějí z Vltavy. Titulek bezesporu mohl být konstruován jiným způsobem, například *Regulace splouvání Teplé Vltavy, která je významným prostředím pro vzácné rostliny a živočichy*. Otázkou však zůstává, zda by takový titulek zaujal čtenáře natolik, aby pokračoval ve čtení.

Lodě musí ustoupit perlorodkám je dalším dohledaným titulkem. Článek (příloha 2) byl publikován také v roce 2008. Publikován byl v Mladé frontě Dnes. Po přečtení první části článku se čtenář dozví, že Správa Národního parku od poloviny června 2008 zcela zakáže vodáctví na území NP. V další části článku jsou však uvedeny limity splouvání. Zpráva, která se může dotknout až tisíce lidí, zejména v období jejich dovolených a plánů vydat se na vodu, by měla být podána citlivěji. Součástí by mělo být vysvětlení, proč k těmto omezením dochází, proč si kriticky ohrožené rostlinné a živočišné druhy naší přírody zaslouží výhradní ochranu a péči. Pro lidi, kteří o tomto tématu nemají žádné informace ani informace o ochraně přírody nevyhledávají, budou perlorodky stále těmi narušiteli, kteří jim kazí letní plány.

O několik let později Lidovky.cz vydaly další článek o perlorodce říční s titulkem *Perlorodky vyhánějí vodáky*. V tomto článku (příloha 3) se autor nezmiňuje výhradně o perlorodce říční, ale spíše konstatuje kritiku na regulaci splouvání Vltavy, která se negativně promítá na příjmech z turistiky. Na konci článku je zmínka o perlorodce říční, a to pouze v kontextu, její přítomnosti v Horní Vltavě v první zóně národního parku. Otázkou zůstává motivace, proč autor článku zvolil titulek, který perlorodku osočuje z vyhánění vodáků z uvedené oblasti. Opět by bylo vhodnější zvolit titulek odkazující přímo na vyhodnocení regulace splouvání Vltavy.

Z prohledávaných zdrojů je zřejmé, že média často využívají tzv. *gatekeepingu*, procesu výběru informací vpuštěných do médií, která ovlivňují čtenáře tak, aby zvýšila jejich zájem o přečtení článku. Lze konstatovat, že média napomáhají konstruovat jednostranný obraz a podílí se na rozšiřování předsudků o perlorodce říční v kontextu ochrany přírody a k omezování veřejnosti (např. vodáků).

Tak, jako je tomu u většiny informací, čtenáři by se neměli spoléhat pouze na jednostranný pohled novináře či dokonce pouze na titulek, ale dohledávat si komplexní informace k problematice.

3.6 Analýza tištěných informačních materiálů

Velmi užívaným propagačním prostředkem pro veřejnost jsou informační materiály, kterých existuje řada druhů (plakáty, letáky, prospekty, brožury, katalogy, ap.). Letáky bývají potištěné jednostranně nebo oboustranně, text musí být jednoduchý, jasný, pro příjemce nekomplikovaný, zároveň musí obsahovat všechny důležité informace. Prospekt by měl podávat více informací než leták, měl by obsahovat ucelené informace a text by měl být opět výstižný s obsahem všech důležitých informací. Prospekty bývají různě poskládané formáty A4 nebo větší. Letáky a prospekty musí být kreativně zpracované, ideálně barevné s obrázky, aby příjemce zaujaly.

V rámci této kapitoly jsou subjektivním pohledem autorky zhodnoceny 4 typy propagačních materiálů vydaných správou Národního parku Šumava v roce 2008, 2009, 2015 a 2022, které jsou zaměřeny na perlorodku říční. Pro doplnění byla také analyzována sada 4 informačních letáků zpracovaných společností Beleco v roce 2021 v rámci projektu financovaného Operačním programem Životní prostředí a vedeným Správou Národního Parku Šumava.

3.6.1 Vltavský luh a vodáci

Prvním analyzovaným tištěným informačním materiálem je leták s názvem **Vltavský luh a vodáci** (příloha 4). Jedná se o nejstarší leták, který bude v této práci analyzován. Leták vydala správa NP a CHKO Šumava v roce 2008. Jde o jednoduchý, oboustranný, standardně skládaný leták. Tento leták je zaměřen na všechny vzácné rostlinné a živočišné druhy, které je možné vidět v I. zóně Národního parku Šumava. Ačkoliv není zaměřen pouze na perlorodku říční a nejedná se o profesionálně zpracovaný grafický návrh, leták je s ohledem na cílovou skupinu, tedy návštěvníky CHKO a NP Šumava z řad laické veřejnosti, velmi dobře zpracovaný a má poměrně dobrou informační hodnotu.

Na první straně je vysvětleno, proč i pouhé splutí vodního toku v chráněném území má svá pravidla. Působivé je sdělení že „*pravidla a zákony ochraňují křehký svět Národního parku a zajišťují uchování nejen nám, našim dětem, ale i všem rostlinným a živočišným druhům, které mají v Národním parku svůj domov a v některým případech žijí pouze zde a nikde jinde*“. Text je poměrně hustý bez obrázků (vyjma perlorodky říční na první straně), což by mohlo některé čtenáře odradit. Na druhé straně letáku jsou uvedena pravidla chování správného vodáka, doplněna o jednoduché, přehledné a všeřikající piktogramy.

3.6.2 Splouvání Vltavy v Národním parku Šumava

Barevný, osmistránkový leták (příloha 5) vydán správou NP a CHKO Šumava v roce 2009. Zřejmě mělo jít o náhradu výše uvedeného letáku z roku 2008. Leták je hravý, veselý a barevný. Hlavním příjemcem informací z letáku by měli být opět vodáci. Leták je oboustranný, jedná se o typ skládaná harmonika, ve kterém se dá jednoduše orientovat. Uvnitř letáku je řada fotografií vzácných rostlinných a živočišných druhů, které se vyskytují v I. zóně Národního parku Šumava. Obrázky jsou doplněny o krátký výstižný text. Perlorodka říční má v letáku své čestné místo. Vzhledem k velikosti letáku a prostoru by bylo možné text ke každému druhu ještě o 2–3 věty rozšířit.

Z druhé strany letáku jsou pro vodáky uvedené informace jako pravidla splouvání Vltavy, registrační systém a platby za registraci. Opakují se zde piktogramy pravidel chování správného vodáka z letáku *Vltavský luh a vodáci*. Leták působí pozitivním dojmem, vzhledem k barevnosti a množství obrázků se dá usuzovat, že by mohl zaujmout i řadu dětí.

3.6.3 Soužití člověka a perlorodky říční ve Vltavském luhu

V roce 2015 byl správou NP Šumava vydán leták *Soužití člověka a perlorodky říční ve Vltavském luhu* ve velikosti A2, typu harmonikového křížového lomu (příloha 6). Byl vydán v rámci projektu Posílení a ochrana populace perlorodky říční v NP Šumava, který byl financován z Operačního programu životní prostředí. Jedná se o komplexní leták, ve kterém je na 24 plně využitých stranách rozvedeno 18 témat, doplněných řadou obrázků a map. Ke každému tématu je přiložena fotografie, graf nebo mapa pro lepší představu čtenáře o uváděné problematice. Bezesporu se jedná o nejpropracovanější leták, který mohl kdy být k tématu perlorodky publikován. Kriticky je možné zhodnotit text, témata jsou sice podrobně vysvětlena, zároveň jde však o velmi odborné texty. Celkově lze soudit, že materiál obsahuje přiměřené množství textu. Leták není zřejmě cílen na vodáky, ale na širokou veřejnost. Je patrné, že tvorbu letáku provázely odborné konzultace s odborníky na uvedená témata. Leták by bylo možné využít i jako podpůrný učební materiál ve školách.

3.6.4 Perlorodka říční v NPP Blanice a v NPP Prameniště Blanice

Nejnovější leták týkající se perlorodky říční byl vydán NP Šumava v roce 2022 v projektu realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – managementová opatření (příloha 7). Na první pohled zaujme čtenáře ilustrační fotografie na hlavní straně, kde je vyobrazena perlorodka mezi kameny. Leták obsahuje přiměřené množství textu, doplněného o fotografie, mapu historického rozšíření perlorodky říční v České republice a schéma životního cyklu perlorodky říční. Obsah je popsán stručně, ale výstižně, zahrnuje základní informace o prostředí, potravě, rozmnožování a rozšíření perlorodky říční. Zároveň jsou jednoduše vysvětleny veškeré odborné výrazy, které se v něm vyskytují. Leták zmiňuje také aktivity Správy NP Šumava a cíl projektu.

3.6.5 Pomozte nám s ochranou čisté Vltavy a perlorodky

V rámci projektu Posílení a ochrana populace perlorodky říční v NP Šumava byly organizací Beleco vydány informační tištěné materiály, nositelem projektu je Správa Národního parku Šumava (příloha 8 až 11). Tyto letáky byly vydány v roce 2021 a spolufinancovány byly Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí. Pro každou z cílových skupin byl vydán jeden typ letáku. Cílovými skupinami jsou farmáři, lesníci, rybáři a vodáci. Letáky jsou zpracovány stručně, ale výstižně.

4. Metodika

4.1 Rešerše k bakalářské práci

Při tvorbě literární rešerše byla autorkou shromážděna a prostudována relevantní literatura, vědecké články, metodiky, legislativní a internetové zdroje. V práci jsou také citována ústní sdělení vedoucího práce. Autorka pracovala s českými i zahraničními zdroji. Rešeršní část práce byla zpracována v březnu 2022, před započítáním terénních prací.

V rámci kapitoly 3.5 byla využita fulltextová databáze českých médií Anopress, samotný postup vyhledávání článků je popsán ve zmíněné kapitole. Kapitola 3.6 je popsána subjektivním pohledem autorky. Informační letáky byly poskytnuty vedoucím práce a referentkou distribuce propagačního materiálu správy Národního parku Šumava, paní Bednařikovou.

4.2 Správa instagramového profilu perlorodky říční

Instagram se v současnosti řadí mezi nejoblíbenější sociální sítě na světě. Umožňuje sdílení fotografií, reels¹ nebo Instastories². Instagram vlastní společnost Meta, mohou jej využívat osoby ve věku 13 a více let (instagram.com). Dle společnosti Meta využívá v České republice Instagram 3,35 mil. uživatelů. 54,5 % uživatelů tvoří ženy a 45,5 % tvoří muži. Data jsou ze začátku roku 2023 (datareportal.com).

V rámci bakalářské práce autorka spravovala existující instagramový profil perlorodky říční (@perlorodka). Odkaz: <https://www.instagram.com/perlorodka/>. První příspěvek autorka na instagramový profil perlorodky vložila 23. 6. 2022. Poslední příspěvek byl autorkou publikován 5. 12. 2022. Během tohoto období autorka postupně vkládala na instagramovou zeď perlorodky říční příspěvky (fotografie nebo krátká videa) doplněné o text a hashtagy³ pro zvýšení dosahu příspěvků. V tomto období bylo publikováno 39 příspěvků, které byly vždy před zveřejněním schváleny vedoucím práce

¹ Reels je krátký videoobsah, který může být natočen jako jedna scéna nebo série několika záběrů (worldofonline.cz)

² Instastories je funkce, která umožňuje sdílet fotografie nebo videa, která jsou dostupná pouze 24 hodin, poté zmizí (Idealab.cz)

³ Hashtag je tvořen symbolem mřížky (# – hash) a daným výrazem v podobě slova nebo nějaké fráze (tag). Představuje způsob, jak zvýšit dosah příspěvků a oslovit cílové publikum (Langerová, 2019)

Mgr. Ondřejem Simonem, Ph.D., aby nedošlo k případnému sdílení citlivého obsahu a byla zaručena věcná správnost příspěvků. Celkem se jednalo o 30 fotografií se stručným popisem (18 fotografií perlorodky, 7 fotografií z prostředí, ve kterém perlorodka žije nebo výzkumu, 5 ostatních fotografií), 8 krátkých videí a také 1 animace.

Se zájmem o správu instagramového profilu autorka práce oslovila v únoru 2022 projektovou manažerku organizace Beleco paní Ing. Janu Slezákovou. Nabídka byla označena za vítanou spolupráci. Z pohledu organizace Beleco bylo zájmem zvýšení dosahu a sledujících uvedeného profilu. Druhou fází bylo získání vlastních fotografií, které by bylo možné na Instagram zveřejňovat. Vlastní fotografie byly pořízené v období 10. 6. 2022 – 13. 6. 2022 během terénní práce na Šumavě s vedoucím práce Mgr. Ondřejem Simonem, Ph.D. a RNDr. Jitkou Horáčkovou, Ph.D. Ti zároveň poskytl fotografie a videa, vhodné ke zveřejnění, z vlastních archivů.

V den převzetí měl instagramový profil perlorodky 57 sledujících. Cílem bylo zvýšit atraktivitu profilu a tím získat více aktivních sledujících. Sledující byli oslovováni prostřednictvím výstižných hashtagů při sdílení fotografie nebo videa. Mezi nejčastější hashtagy patřily #perlorodkaricni, #perlorodka, #milujemeprirodu, #priroda, #ochranaprirody a také anglické hashtagy #protectnature #freshwaterpearlmussels.

Mezi příspěvky, které se staly nejpopulárnější a shlédlo je nejvíce lidí, patří krátké převzaté video perlorodek říčních ze Severní Ameriky, které vypouštějí glochidie (příloha 12). Toto video bylo doplněno o relaxační hudbu, hashtagy a bylo zveřejněno 26. 10. 2022. Celkově bylo toto video do 28. 2. 2023 zhlédnuto 292krát. Oslovilo 221 účtů, z toho 118 účtů, které profil perlorodky říční nesledovali.

Druhým nejzobrazovanějším příspěvkem byla fotografie automatické sondy na měření kyslíku na dně řeky (příloha 13). Příspěvek byl sdílen 19. 10. 2022. Fotografie byla zobrazena 238krát, přičemž získala dosah 209 účtů. Fotografie oslovila 136 uživatelů, kteří nesledují perlorodku říční a 73 uživatelů, kteří její profil sledují.

V rámci terénní práce na Šumavě byla navštívena půjčovna lodí na Soumarském mostě, kde byly pro vodáky zanechány letáky k projektu Posílení a ochrana populace perlorodky říční v NP Šumava. Zároveň zde byly umístěny vizitky k propagaci instagramového profilu perlorodky, které autorka vlastnoručně vyrobila. Na místě byla pořízena fotografie, která byla sdílena na Instagram 18. 7. 2022. Příspěvek oslovil celkem 202 účtů a tím se stal třetím nejpopulárnějším příspěvkem, který autorka

vytvořila (příloha 14). Zhlédnut byl 120 lidmi, kteří nebyli sledujícími profilu perlorodky a 82 sledujícími. Příspěvek byl zobrazen dohromady 266krát. Pouze z použitých hashtagů měl příspěvek 101 zobrazení.

Ke dni vyhodnocování úspěšnosti správy instagramového profilu, 28. 2. 2023 měl profil perlorodky říční na Instagramu 187 sledujících, což je 228 % nárůst sledujících (příloha 15).

4.3 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření je jednou z nejrozšířenějších a nejběžnějších kvantitativních metod. Dotazník se předkládá v písemné podobě a nahrazuje strukturovaný rozhovor (Vojtíšek, 2012). Jde o soustavu předem připravených formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba odpovídá písemně (Chrásková, 2007). V současné době jsou upřednostňovány dotazníky v on-line formě, které může respondent vyplňovat z pohodlí domova, což můžeme brát jako velkou výhodu.

Z tohoto důvodu byla tato metoda zvolena v rámci praktické části této práce. Nevýhodou dotazníkového šetření je anonymita respondentů a také obvykle velmi malá návratnost rozeslaných dotazníků (Vojtíšek, 2012).

Pro bakalářskou práci byly vytvořeny dva typy dotazníků s cílem zjistit, jak sledování instagramového účtu ovlivnilo znalosti a postoje sledujících osob. První dotazník byl cílen na širokou veřejnost, instagramovým účtem neovlivněnou skupinu. Druhý dotazník byl cílen na sledující instagramového účtu perlorodky říční. S ohledem na zahraniční sledující instagramového profilu, byl dotazník vytvořen i v anglické verzi. Otázky do dotazníkového šetření byly vytvořeny ve třech různých webových aplikacích (formuláře Google, Survio, vyplnto.cz), tak aby mohla být zvolena optimální a uživatelsky nejpřijatelnější varianta. Pro tvorbu finálního dotazníku byl zvolen portál Survio, který umožnil vytvořit nejpřehlednější dotazníky. V úvodu dotazníku byl vysvětlen cíl dotazníkového šetření, zároveň byla respondentovi přislíbena anonymita.

Pro zaujmutí a pro vyšší vyplněnost dotazníků v prostředí internetu byly vytvořeny grafické obrázky (v příloze 16 a 17) s hypertextovým odkazem⁴ pro snadné rozkliknutí

⁴ Hypertextový odkaz je označení pro odkaz v textu nebo na fotografii, na který lze kliknout a otevřít novou stránku (it-slovník.cz).

odkazu na dotazník. Oba kompletní dotazníky jsou v příloze 18 a 19. Obrázky byly graficky odlišné pro obě cílové skupiny.

4.4 Kvantitativní výzkum

Kvantitativní výzkum je studie obecného metodického přístupu, kterým se řeší výzkumné otázky. Předpokladem je, že názory, hodnoty, domněnky, postoje, objekty, myšlenky aspekty či procesy, které se zkoumají, jsou nějakým způsobem měřitelné, tříditelné a dají se porovnat. V 70. a v 80. letech 20. století se pohlíželo na kvantitativní výzkum, jako na jedinou důvěryhodnou formu empirického výzkumu v sociálních vědách (Hanzl, 2014).

4.4.1 Charakteristika kvantitativního výzkumu

Základními charakteristikami kvantitativního výzkumu jsou práce s číselnými údaji, celkové zkoumání jevů s jejich popisy, reprezentativní zkoumání větší skupiny osob, objektivita, nestrannost a dodržení co největšího odstupu od zkoumaného, a také ověřování platnosti dané teorie pomocí metody dedukce. Přednost kvantitativního výzkumu spočívá v tom, že jde zobecnit na populaci, její celková rychlost sběru dat a následně jejich rychlé analyzování, přesnost numerických dat, použitelnost při bádání ve větších skupinách a nespornou výhodou je také to, že výsledky výzkumů jsou poměrně nezávislé na výzkumníkovi (Hlad'o, 2011).

4.4.2 Způsob sběru dat pro bakalářskou práci

Odkaz na dotazník pro veřejnost byl sdílen prostřednictvím osobních sociálních sítí autorky bakalářské práce a osloveni byli zároveň lidé žijící v regionu Šumava.

Odkaz na dotazník pro sledující instagramového profilu perlorodky byl sdílen prostřednictvím Instastories. Zároveň byl dotazník společně s žádostí o vyplnění rozeslán všem sledujícím instagramového profilu perlorodky prostřednictvím soukromé zprávy.

Obě dotazníková šetření probíhala v období 1. až 10. prosince 2022. Instagramový účet byl intenzivně naplňován obsahem od 23. 6. 2022. Největší nárůst sledujících byl v měsíci červenci. Můžeme proto předpokládat, že významná část sledujících byla ovlivněna nově vkládanými příspěvky po dobu 4-5 měsíců s relativně rozloženým publikováním zmíněných 39 příspěvků.

4.4.3 Předvýzkum – zkušební varianta dotazníku

Před samotným spuštěním dotazníkového šetření byla rozeslána sedmi osobám odlišného stupně vzdělání, věku, pohlaví a znalostí o perlorodce říční zkušební varianta dotazníku. Na základě zpětné vazby od zkušebních respondentů bylo možné přehodnotit některé typy otázek a upravit jejich znění, tak aby byly více srozumitelné.

4.4.4 Metoda dotazníkového šetření

Metoda dotazníkového šetření je písemná forma dotazování a jedná se o nejrozšířenější kvantitativní techniku pořízení dat nadměrného počtu zkoumaných osob, který je nenahraditelný tam, kde je nutnost podrobení empirického materiálu kvantitativní analýze. Účelem dotazníkového šetření je písemná odpověď respondenta, který pracuje samostatně a odpovídá na písemně předložené otázky formou ano/ne, nebo vybere nejvíce vyhovující variantu, která pro něj bude nejpříjemnější. Dotazníkem se usiluje o získání několika informací, jako jsou např. postoje, motivy, hodnoty, názory, vztahy a charakteristické rysy jedinců, či sociálních skupin. Výsledky výzkumu mají závislost na vymezení otázek a správné struktuře dotazníku, a to jak obsahově, tak i formálně (Papřoková, 2012).

4.4.5 Analýza získaných dat

Výzkumná data byla analyzována v programech Microsoft Office 2019 Excel a Word. Odpovědi z dotazníkového šetření byly zaznamenány do tabulek a grafů. Převážná část dat byla vyhodnocována z celkového počtu získaných dotazníků. Zejména u volných otázek, nebo otázek s jednou volnou variantou byly do práce zařazeny také tabulky se všemi odpověďmi.

Pokud to bylo vhodné, s pomocí školitele byli odpovědi děleny na správné a chybné.

5. Výsledky

V následujících kapitolách jsou zvláště vyhodnocovány výsledky dotazníkového šetření pro širokou veřejnost a zvláště výsledky dotazníkového šetření pro sledující instagramového profilu perlorodky.

5.1 Respondenti dotazníkového šetření

Dotazník pro širokou veřejnost vyplnilo 510 osob. Portál Survio poskytl data návštěvnosti dotazníku. V období sběru dat získal dotazník 821 návštěvníků, z toho vyplývá, že 311 osob si dotazník pouze zobrazilo. Celková úspěšnost vyplnění dotazníku je tedy 62,1 %.

S žádostí o vyplnění dotazníku pro sledující instagramového profilu perlorodky byli osloveni všichni jeho sledující prostřednictvím soukromé zprávy. Při spuštění dotazníkového šetření měl profil 159 sledujících, dotazník vyplnilo 85 z nich. Celková úspěšnost vyplnění tohoto dotazníku byla 53,5 %. V českém jazyce vyplnilo dotazník 81 respondentů, 4 respondenti pak vyplnili anglickou verzi dotazníku.

5.2 Souhrnné vyhodnocení dotazníků od veřejnosti

5.2.1 Časová náročnost dotazníku

V úvodu dotazníku byla uvedena časová náročnost 2 až 5 minut. V průměru strávili respondenti vyplňováním dotazníku 3 minuty a 58 sekund. Nejrychlejší vyplnění zabralo respondentovi 1 minutu a 3 sekundy. Nejdéle nad dotazníkem strávil čas respondent, který dotazník vyplňoval 20 minut a 11 sekund.

5.2.2 Přehled odpovědí na jednotlivé otázky

Otázka č. 1 až 3 byla zaměřena na získání demografických údajů o respondentech, jako je pohlaví, věk a dosažené vzdělání. Na základě těchto otázek lze usuzovat, že vzorek respondentů je poměrně různorodý.

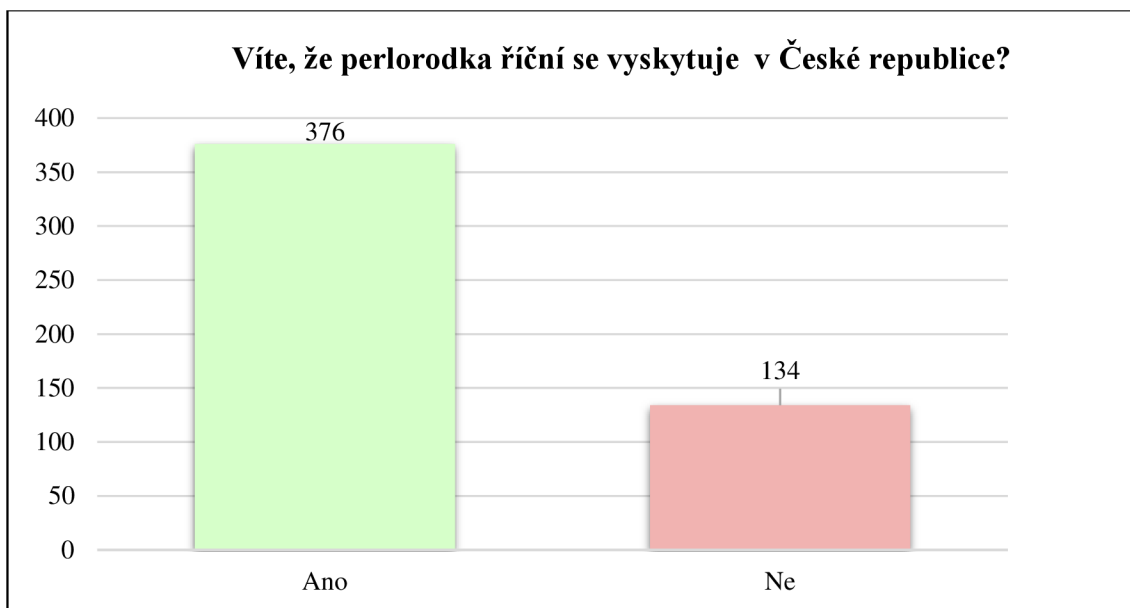
Průzkum byl zaměřen na všechna pohlaví. Z 510 respondentů tvořilo 81 % ženy, 19 % muži a 0 % jiné, čísla 415 žen, 95 mužů a 1 osoba uvedla pohlaví jiné. Tyto hodnoty jsou zobrazeny ve sloupcovém grafu v příloze 20 práce.

Dotazník vyplnilo 18 osob ve věku 0–18 let, 414 osob ve věku 19–39 let, 73 osob ve věku 40–59 let a 5 osob ve věku 60 a více let. Hodnoty jsou graficky zobrazeny v grafu v příloze 21.

Dotazník vyplnilo 30 osob se základním vzděláním, 33 vyučených osob, 288 osob se středoškolským vzděláním s maturitou, 22 osob s dokončeným vyšším odborným vzděláním, 77 osob s bakalářským vzděláním a 60 osob s magisterským nebo vyšším vzděláním. Rozložení dosaženého vzdělání je znázorněno v grafu v příloze 22.

Otázka č. 4: Víte, že perlorodka říční se vyskytuje v České republice?

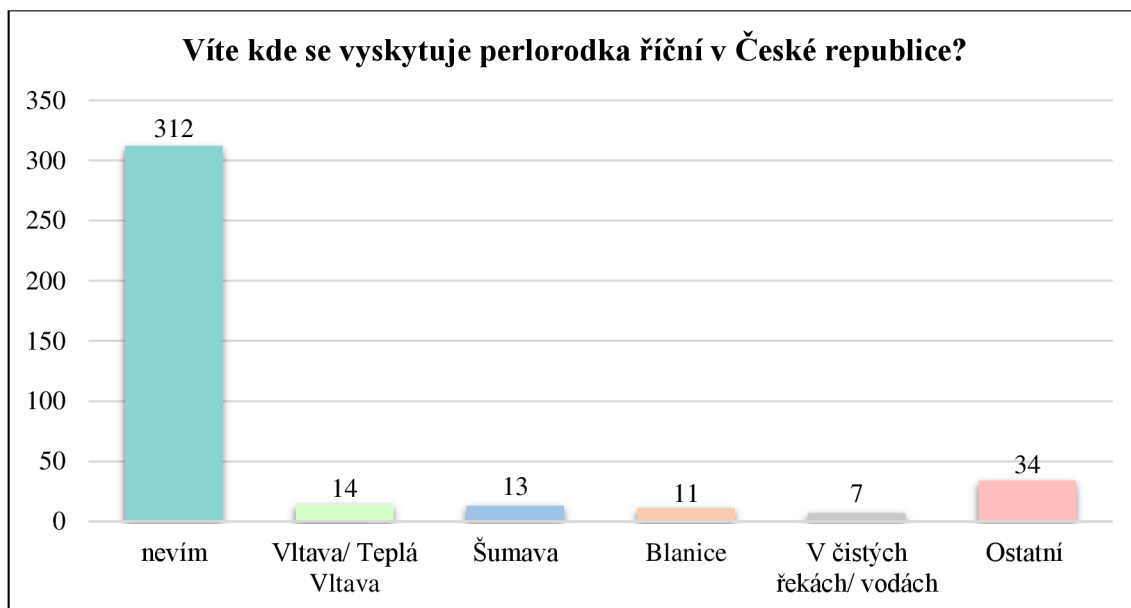
Z odpovědí na otázku, zda respondent ví, že se perlorodka říční vyskytuje v České republice lze konstatovat, že téměř 74 % respondentů má povědomí o jejím výskytu. 376 respondentů z 510 odpovědělo na otázku kladně a pokračovalo na otázku č. 5. Respondenti, kteří odpověděli záporně, pokračovali na otázku č. 6. Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 4 je v grafu 1.

Graf 1 Grafické vyhodnocení odpovědí na otázku č. 4 (vlastní zpracování)

Otázka č. 5: Víte, kde se vyskytuje perlorodka říční v České republice?

Tuto polouzavřenou otázku měli možnost vyplnit pouze respondenti, kteří věděli, že se perlorodka říční vyskytuje v České republice. Z celkového vzorku 376 respondentů, kteří věděli, že se perlorodka říční vyskytuje v České republice již 312 respondentů nedokázalo odpovědět, kde se perlorodka říční přesně vyskytuje a uvedlo jako svou odpověď nevím. 14 respondentů uvedlo Vltavu nebo někteří specifikovali Teplou Vltavu. 13 respondentů uvedlo, že se perlorodka říční vyskytuje na Šumavě. 11 respondentů odpovědělo řeku Blanici. 7 respondentů napsalo, že se perlorodka vyskytuje v čistých řekách nebo vodách. Tyto odpovědi byly pro účel výzkumu sloučeny, protože se jedná o similární odpověď. Grafické znázornění odpovědí respondentů na uvedenou otázku je v grafu 2. 34 respondentů napsalo jiné výskyty, které jsou zaznamenány v tabulce 1.

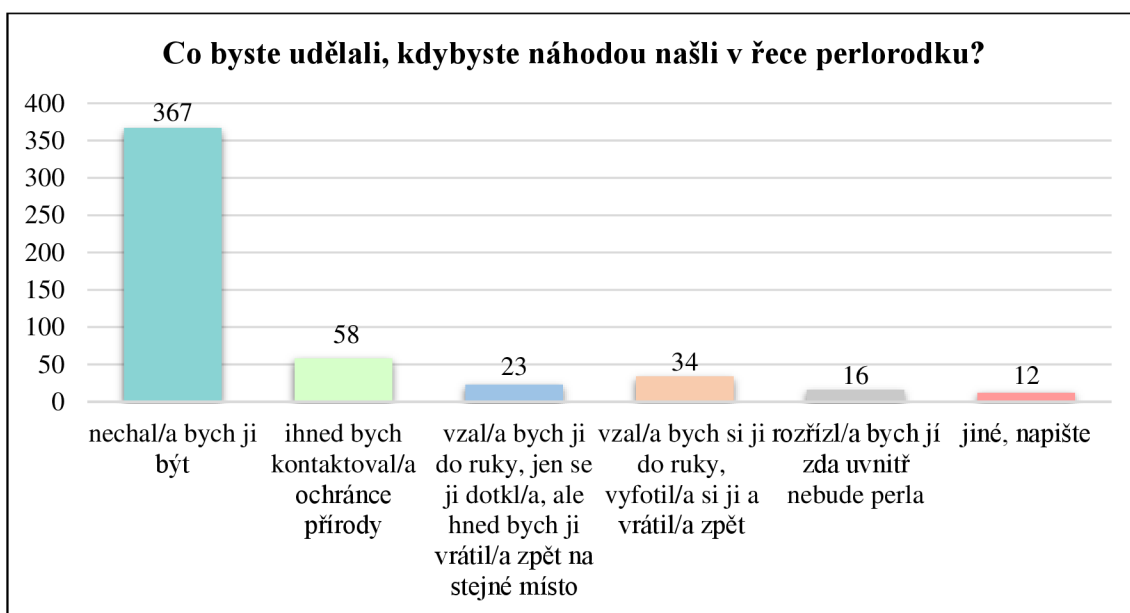
Graf 2 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 5 (vlastní zpracování)

Tabulka 1 Odpovědi respondentů na otázku č. 5 - řazeno abecedně (vlastní zpracování)

Odpovědi, ostatní	Počet odpovědí	Odpovědi, ostatní	Počet odpovědí
Ašsko	4	Okres Prachatice	1
Blažejovice	1	Otava	1
Jezero Most	1	Pelhřimovsko	1
Jizerské hory	1	Roudnice nad Labem	1
Jižní Čechy/Jižní Morava	5	Řeka Morava	1
Krkonoše	1	Studená Vltava	1
Labe	1	Týn nad Vltavou	1
Malše	2	U Křišťanova	1
Moravskoslezský kraj	1	V potocích na horách/chladných místech	2
Moravský kras	1	V rybníce	2
Na západě Čech	1	Znojemsko	1
Ohře	1	Žirovnička	1

Otázka č. 6: Co byste udělali, kdybyste náhodou našli v řece perlorodku?

U této polouzavřené otázky většina respondentů (téměř 72 %) uvedla, že by ji nechali být. Část (11 %) respondentů by ihned kontaktovala ochránce přírody, dalších 11 % uvedlo, že by se jí nějakým způsobem dotklo. Malá část (3 %) respondentů by perlorodku narušilo za účelem získání perly. Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 6 je v grafu 3.

Graf 3 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 6 (vlastní zpracování)

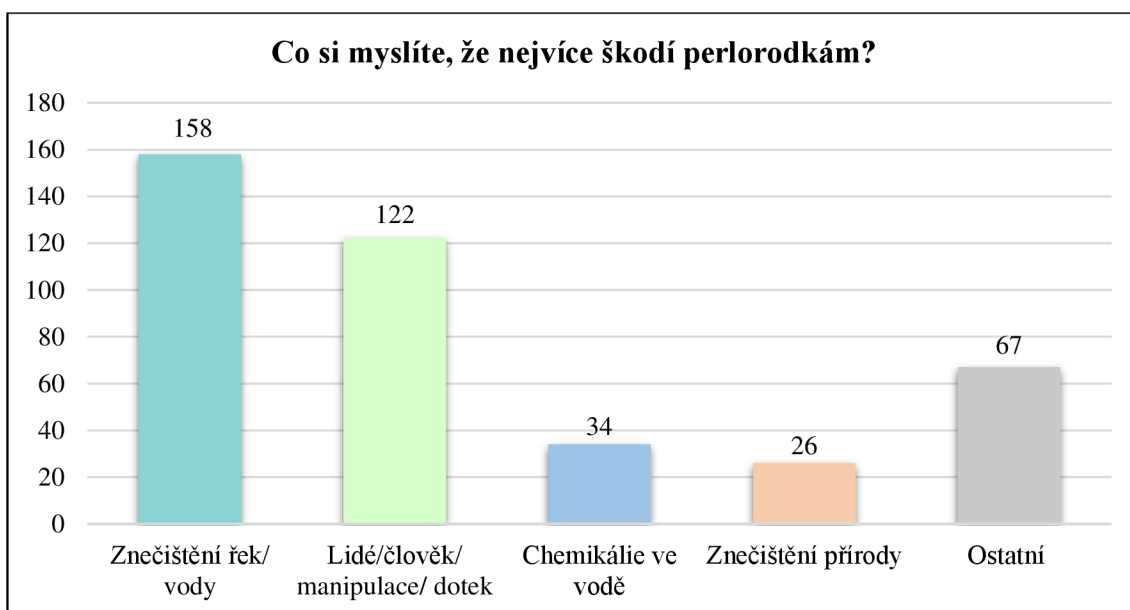
Malá část (12) respondentů uvedla, že by s perlorodkou zacházeli jiným způsobem. 5 respondentů odpovědělo, že by ji vůbec nepoznalo. Odpovědi zbylých respondentů jsou uvedeny v tabulce 2.

Tabulka 2 Odpovědi respondentů na otázku č. 6 (vlastní zpracování)

Odpovědi, jiné
Zjistil aktuální polohu a pak zjistil, zdali už v dané lokalitě je zmapovaná, pokud ne, tak kontaktovat AOPK.
Hodil zpět do řeky.
Vyfotila, pokud možno ve vodě, vzala bych ji do ruky a pokud bych si byla jistá ráda bych ji otevřela a našla perlu.
Vygooglila bych si, co to je. Vzhledem k tomu, že nemám tušení, že se u nás vyskytuje.
Nic, nevím, co to je.
Nevím.
Obdivovala, ale nešáhla na ni a nechala ji být.

Otázka č. 7: Co si myslíte, že nejvíce škodí perlorodkám?

Sedmá otázka byla nepovinná, přesto ji vyplnilo celkem 407 respondentů. Otázka byla otevřená a sloužila k hlubšímu zamyšlení respondentů nad problémem. Téměř 39 % respondentů označilo za nejškodlivější znečištění řek či vody. Téměř 30 % respondentů pak za nejškodlivější faktor považuje člověka a jeho manipulaci s perlorodkami. Dalších 8 % respondentů si myslí, že perlorodkám škodí chemikálie ve vodě, 6 % pak celkové znečištění přírody. Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 7 je v grafu 4. Zbylých 67 respondentů uvedlo různé další škodlivé faktory, které jsou zaznamenány v tabulce 3 níže.

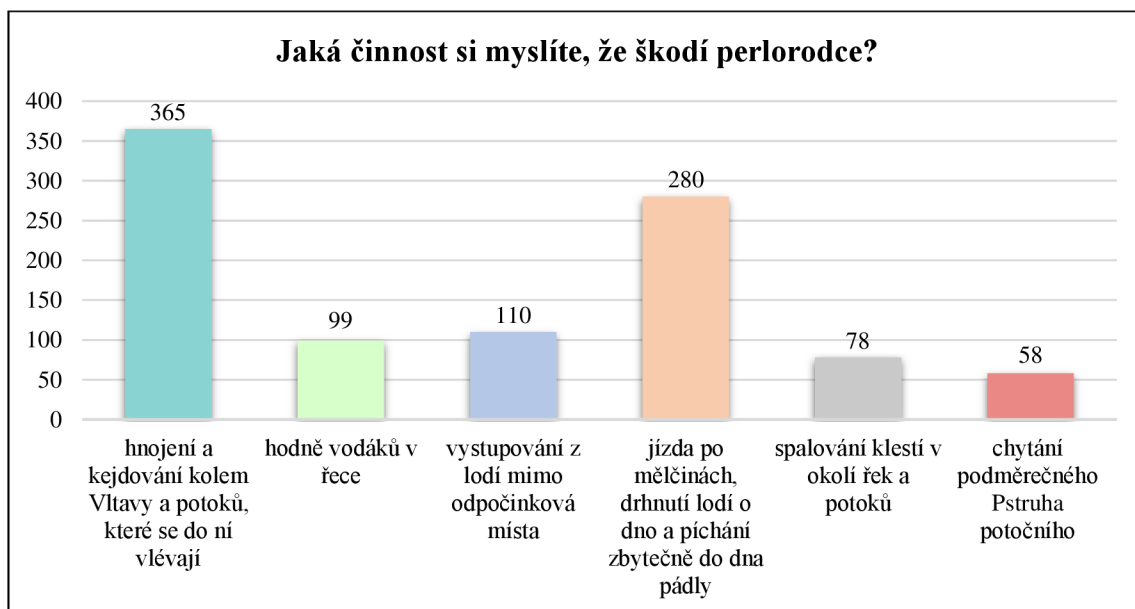
Graf 4 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 7 (vlastní zpracování)

Tabulka 3 Odpovědi na otázku, co nejvíce škodí perlorodkám, řazeno sestupně dle četnosti odpovědí (vlastní zpracování)

Odpovědi, ostatní	Počet odpovědí	Odpovědi, ostatní	Počet odpovědí
Nevím	17	Turisté	3
Teplota vody	9	Globální oteplování	1
Ryby	6	Kyselé deště	1
Predátoři	6	Ochránci přírody	1
Kvalita vody	6	Slunce	1
Úbytek stanovišť	5	Sinice	1
Vodáci	4	Bagrování řek	1
Sucho	4	Nedostatek pstruhů	1

Otázka č. 8: Jaká činnost si myslíte, že škodí perlorodce?

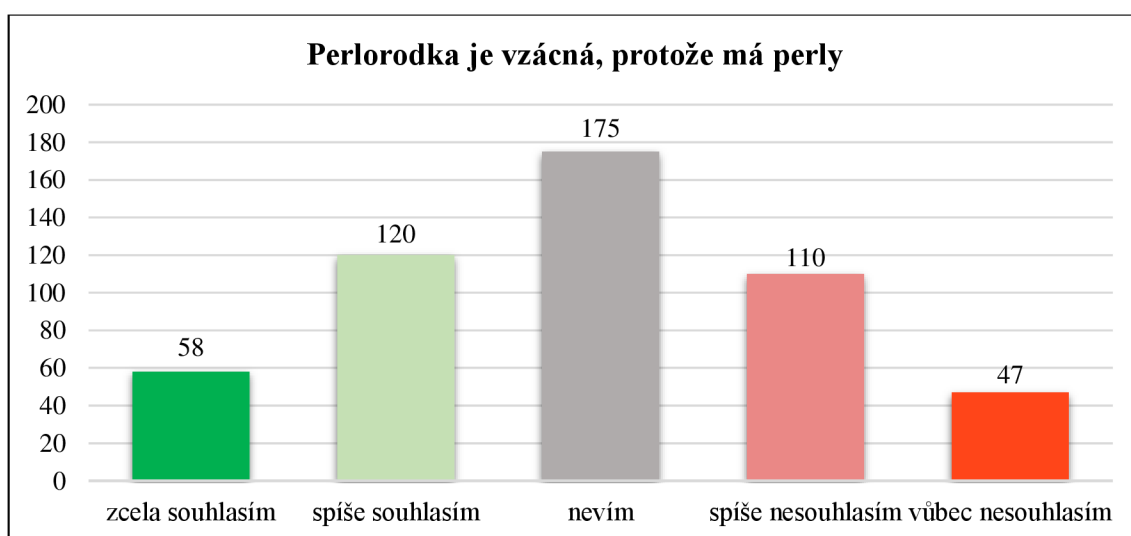
Otázka č. 8 navazovala na předchozí otázku. Respondenti měli možnost se nad problematikou více zamyslet. Škála odpovědí byla zvolena tak, aby žádná odpověď nebyla špatně. Odpovědi respondentů jsou graficky znázorněny v grafu 5.

Graf 5 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 8 (vlastní zpracování)

Otázka č. 9: Tvrzení *perlorodka je vzácná, protože má perly*.

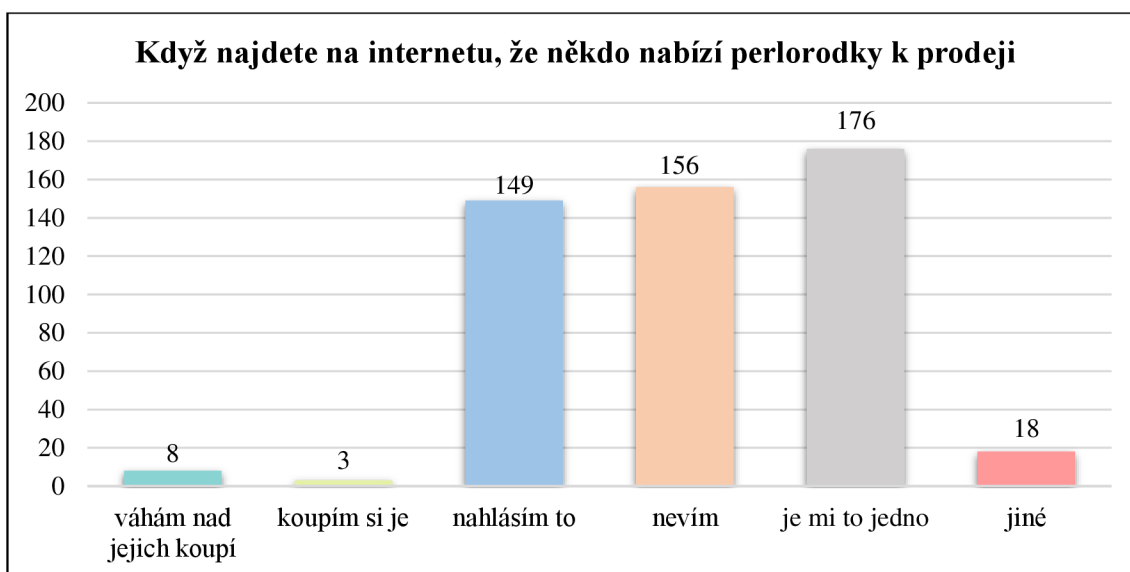
Cílem otázky bylo zjistit, zda si respondenti myslí, že vzácnost perlorodky spočívá v tom, že je možné z ní získat perly. Odpovědi respondentů jsou zaneseny do grafu 6.

Graf 6 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 9 (vlastní zpracování)

Otázka č. 10: Když najdete na internetu, že někdo nabízí perlorodky k prodeji

Modelová otázka č. 10 sloužila ke zjištění, jak by se zachovali respondenti v případě, že by našli na internetu, že někdo nabízí perlorodky k prodeji. Vyhodnocení je v grafu 7. Více než třetině respondentů by to bylo jedno, třetina respondentů neví, jak by se zachovala a téměř třetina by prodej nahlásila. Malá část respondentů (2 %) by vážala nad jejich koupí, případně by si ji dokonce zakoupila. Respondenti měli možnost v této otázce také využít variantu napsat svou vlastní odpověď. Celkem 18 respondentů této možnosti využilo a jejich odpovědi jsou uvedeny v tabulce 4.

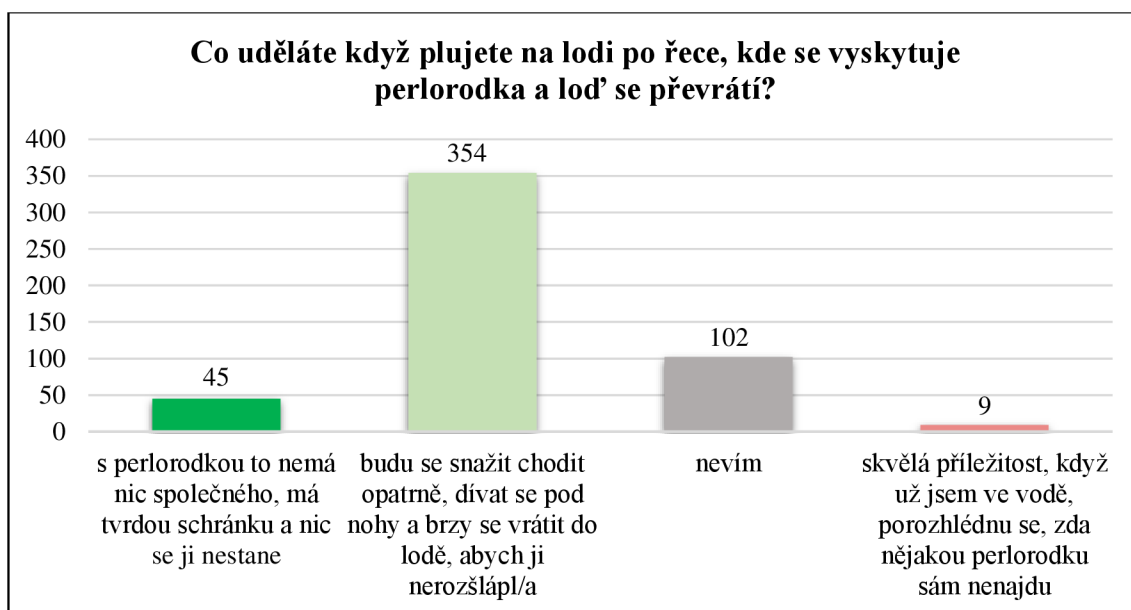
Graf 7 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 10 (vlastní zpracování)

Tabulka 4 Vlastní odpovědi respondentů na otázku č. 10 (vlastní zpracování)

Odpovědi, jiné	Počet odpovědí	Odpovědi, jiné	Počet odpovědí
Nekoupím si je, ale nic nahlašovat nebudu.	1	V životě jsem neviděla, že někdo nabízí a zájem bych neměla.	1
Budu inzerát ignorovat.	1	Nikdy jsem to nezažila.	1
Nekoupím je.	2	Raději takový e-shop hned zavřu. Je to týrání.	1
Nekupuji a doufám, že reklama na škeblí s perlou jako dárek není chráněný druh.	1	Zjistím si, kde k nim přišel a až následně uvažuji o koupi.	1
Tuto skutečnost nehledám, tudíž se ani nenabízí.	1	Přijde mi to podezřelé.	1
Ještě jsem se s tím nesečkala, ale mělo by se to nahlásit.	1	Přejdu to bez reakce.	1
Nikdy jsem se s tím nesečkala a nikdy jsem nad tímto neuvažovala.	3	Snad tohle nikoho nenapadne, tudíž se s tím snad nesečkám.	1
Vzhledem k dnešní době, lidé na internetu nabízejí opravdu cokoli, nereagovala bych. Spousty inzerátů jsou podvodné a přecházím je.			1

Otázka č. 11: Co uděláte, když plujete na lodi po řece, kde se vyskytuje perlorodka a loď se převrátí?

Na modelovou otázku č. 11 téměř 70 % respondentů odpovědělo, že by v případě, kdyby pluli na lodi po řece, kde se vyskytuje perlorodka a jejich loď by se převrátila, chodili opatrně, dívali se pod nohy a brzy se vrátili do lodě, aby perlorodky případně nerozšlápli. Pouze necelá 2 % vidí tuto situaci jako skvělou příležitost pro hledání perlorodek.

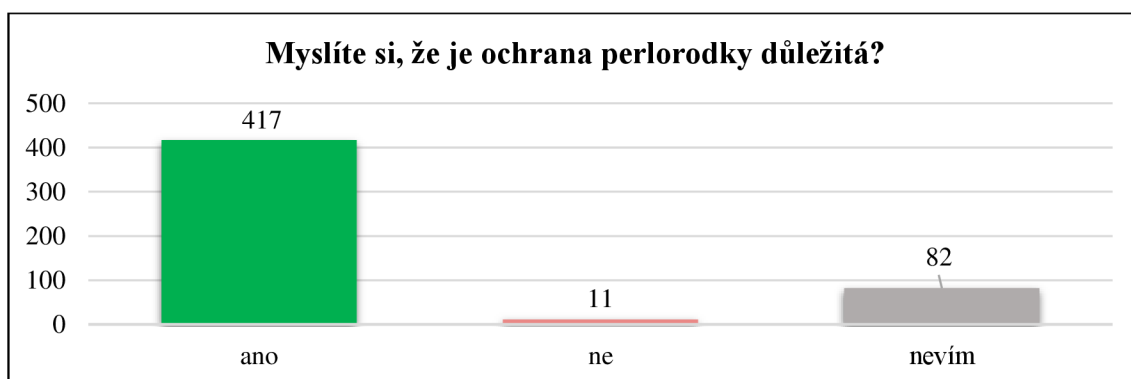
Graf 8 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 11 (vlastní zpracování)

Otázka č. 12: Popište co nejpřesněji, jak se perlorodka rozmnožuje a jak žije až do dospělosti.

Otevřená otázka byla zaměřena na znalost způsobu života perlorodky. Z důvodu komplexnosti otázky, mohli respondenti zvolit variantu, že na tuto otázku nechtějí odpovídat. 445 respondentů této možnosti využila. 65 respondentů poskytlo vlastní odpověď. Tyto odpovědi jsou zaznamenány v tabulce v příloze 23.

Otázka č. 13: Myslíte si, že je ochrana perlorodky důležitá?

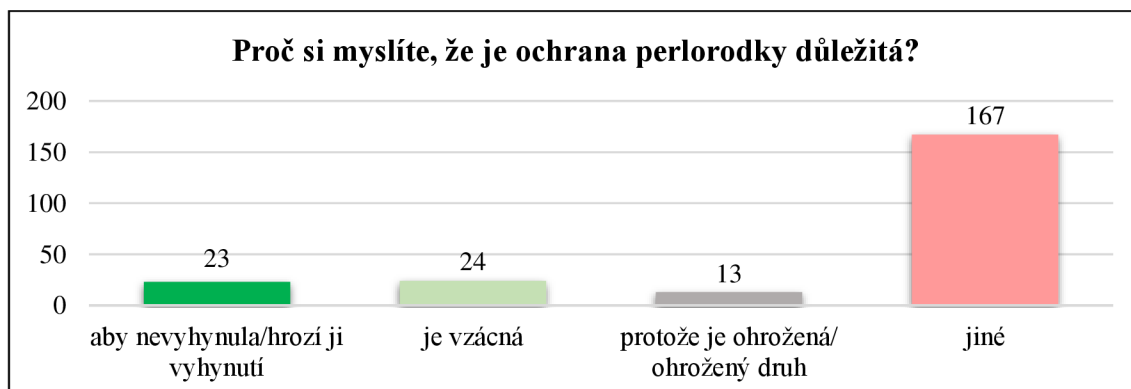
Na základě odpovědí na uvedenou otázku lze říci, že téměř 82 % respondentů považuje ochranu perlorodky za důležitou. Znárodnění odpovědí na otázku č. 13 je v grafu 9. Respondenti, kteří odpověděli na otázku kladně, pokračovali na otázku č. 14. Respondenti, kteří odpověděli jinak, pokračovali na otázku č. 15.

Graf 9 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 13 (vlastní zpracování)

Otázka č. 14: Proč si myslíte, že je ochrana perlorodky důležitá?

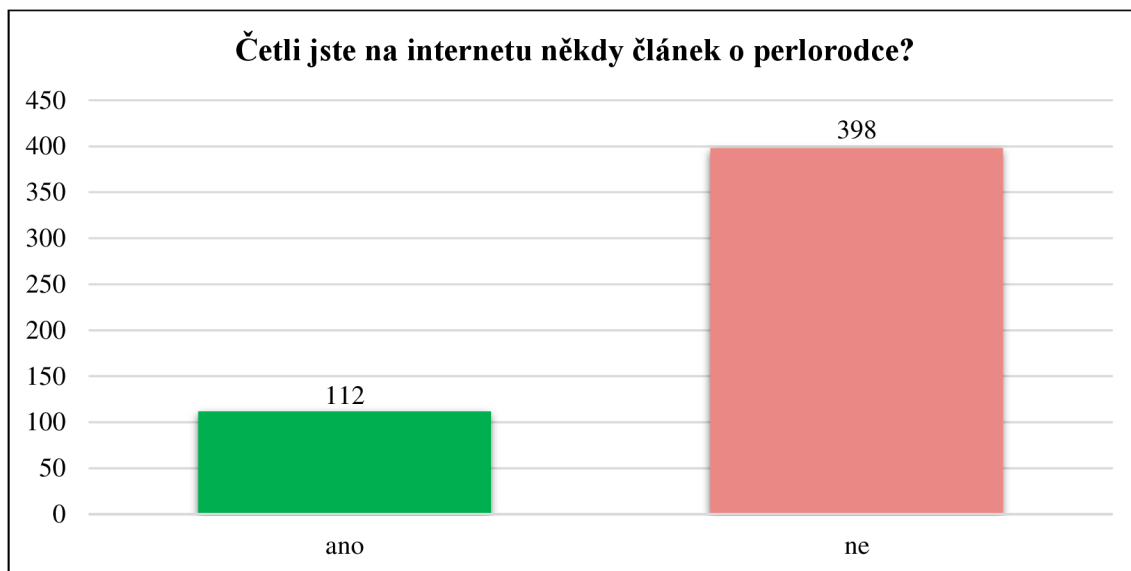
Z 417 respondentů vyplnilo tuto otázku 227 respondentů. Jak je patrné z grafu 10, nejčastější odpovědí bylo, že je vzácná, případně, že jí hrozí vyhynutí. Odpovědi zbylých 167 respondentů jsou v příloze 24. Jen dva z nich uvádějí jako hlavní nebo jediný důvod produkci perel, menší část respondentů uvádí důvody spojené s užitečností (např. že perlorodky čistí vodu), převažující část respondentů pak uvádí existenční hodnotu druhu a obecně potřebu chránit druh nebo přírodu. Velká část těchto odpovědí tak vlastně rozvíjí nebo jinými slovy zdůrazňuje v dotazníku přímo uvedené důvody: riziko vymření, vzácnost a ohroženost.

Graf 10 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 14 (vlastní zpracování)

Otázka č. 15: Četli jste na internetu někdy článek o perlorodce?

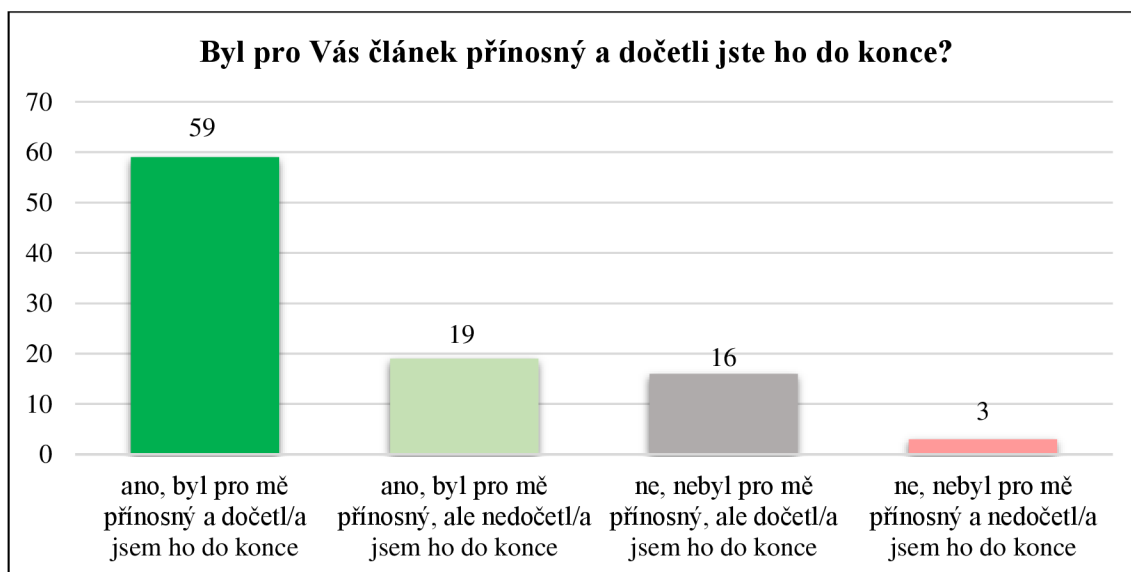
Pouze 22 % respondentů (jak je patrné z grafu 11) někdy četlo na internetu článek o perlorodce. Lze se domnívat, že příčinou je nízká popularizace perlorodky v internetovém prostoru. V případě, že respondenti uvedli, že někdy četli článek o perlorodce, pokračovali otázkou č. 16. Ostatní odpovídající pokračovali otázkou č. 17.

Graf 11 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 15 (vlastní zpracování)

Otázka č. 16: Byl pro vás článek přínosný a dočetli jste ho do konce?

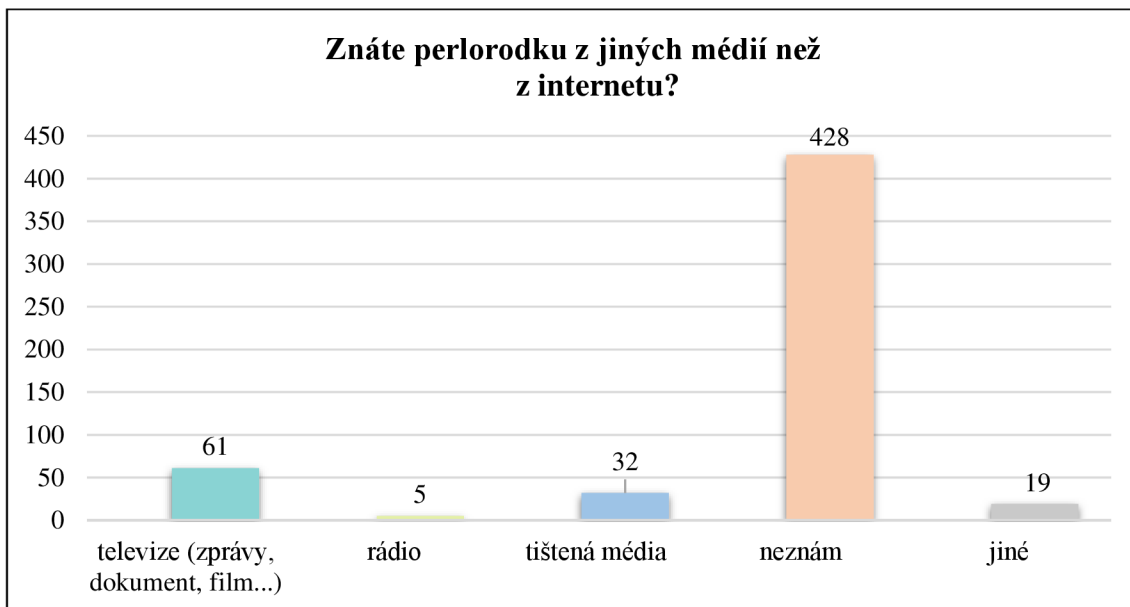
Na otázku č. 16 odpovídalo pouze 112 respondentů, kteří v předchozí otázce odpověděli ano. Znárodnění odpovědí je v grafu 12.

Graf 12 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 16 (vlastní zpracování)

Otázka č. 17: Znáte perlorodku z jiných médií než z internetu?

Z výsledku vyplývá, že většina respondentů nezná perlorodku z jiných médií než z internetu. Grafické znázornění odpovědí respondentů je v grafu 13. Devatenáct dotazovaných zvolilo variantu jiné. Jejich odpovědi jsou uvedeny v tabulce 5.

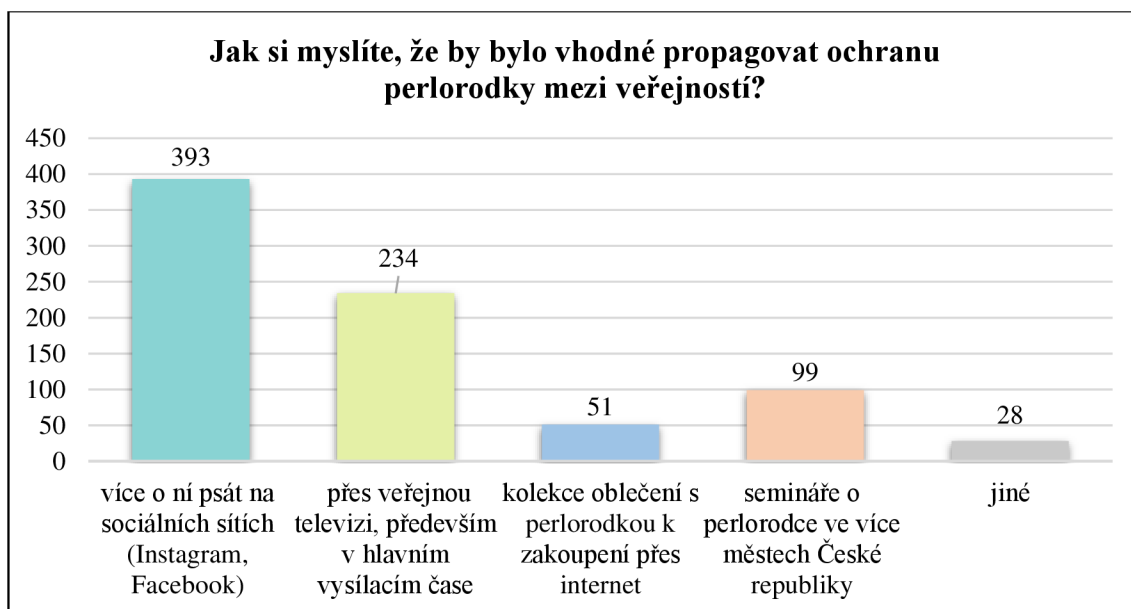
Graf 13 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 17 (vlastní zpracování)

Tabulka 5 Odpovědi respondentů na otázku, zda znají perlorodku z jiných médií než z internetu (vlastní zpracování)

Odpovědi, jiné
10 respondentů uvedlo: Škola
4 respondenti uvedli: Učebnice, skripta
Praktické zkušenosti z AOPK
Osobně z dětství
Revitalizace vodních toků na ČZU
Sociální síť (od přátel)
Nevědel bych více, pokud by se o perlorodku říční nezajímal někdo z mého blízkého okolí

Otázka č. 18: Jak si myslíte, že by bylo vhodné propagovat ochranu perlorodky mezi veřejností?

V poslední položené otázce byli respondenti požádáni, aby uvedli vhodný způsob propagace ochrany perlorodky říční mezi veřejností. Respondenti měli na výběr z více možností. Z výsledků vyplývá, že by se o ochraně perlorodky mělo více psát na sociálních sítích, jako je Instagram nebo Facebook, dále přes veřejnou televizi, a to především v hlavním vysílacím čase. Téměř 20 % respondentů se domnívá, že by bylo vhodné ochranu perlorodky také propagovat prostřednictvím seminářů pořádaných po celé České republice. Celých 10 % respondentů uvedlo, že možným způsobem, jak propagovat ochranu perlorodky, je kolekce oblečení k zakoupení přes internet. Odpovědi zbývajících 28 respondentů jsou v příloze 25.

Graf 14 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 18 (vlastní zpracování)

5.3 Souhrnné vyhodnocení dotazníků od sledujících instagramového profilu ve srovnání s veřejností

5.3.1 Časová náročnost dotazníku

Průměrná doba vyplnění dotazníku trvala 7 minut a 7 sekund. Nejrychlejší vyplnění dotazníku proběhlo za 1 minutu a 20 sekund. Pouze 5 dotazníků bylo vyplněno za méně než 2 minuty. Nejdelší vyplnění dotazníku trvalo respondentovi 21 minut a 9 sekund.

5.3.2 Přehled odpovědí na jednotlivé otázky

Stejně jako u dotazníku pro širokou veřejnost, i v dotazníku pro sledující instagramového profilu perlorodky byly první tři otázky věnovány demografickým údajům jako je pohlaví, věk a vzdělání.

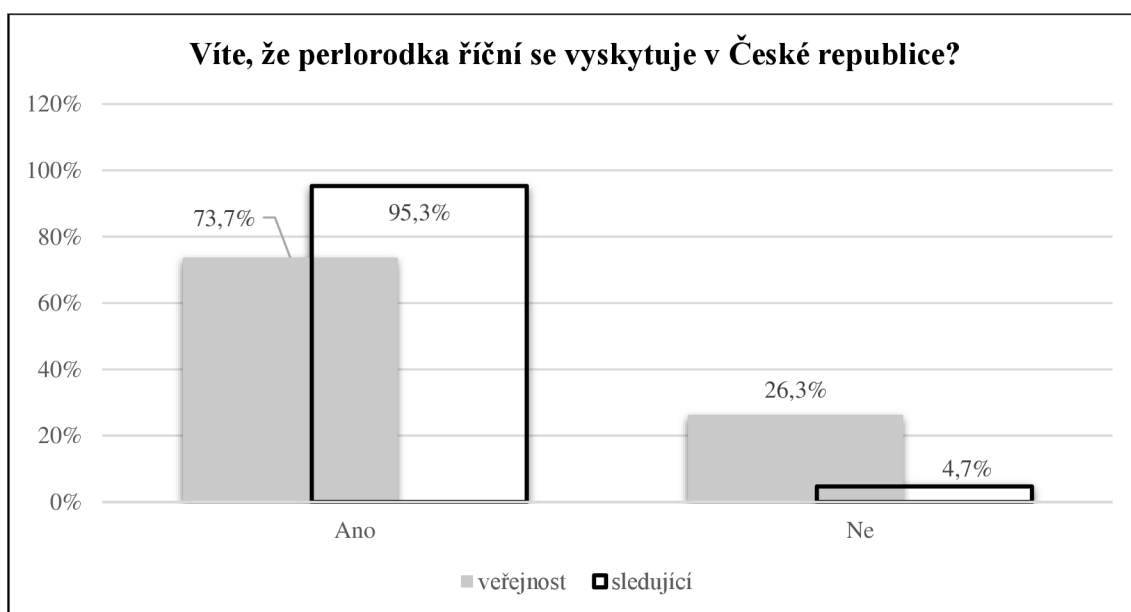
Průzkumu se zúčastnilo 53 žen a 30 mužů. Další 2 respondenti uvedli pohlaví jako *jiné*. Grafické znázornění na první otázku je v příloze 26.

Dotazníkového šetření zaměřeného na sledující instagramového profilu perlorodky se zúčastnilo 6 osob ve věku do 18 let. Dominantní část z celkového počtu 85 respondentů tvořili lidé ve věku 19–39 let. 12 respondentů tohoto šetření bylo ve věku 40–59 let a pouze jeden z respondentů uvedl svůj věk 60 a více let. Tyto údaje jsou zapracovány v grafu v příloze 27.

Nejvíce respondentů, konkrétně 43, uvedlo jako své dokončené vzdělání středoškolské s maturitou. Dále se průzkumu zúčastnilo 5 osob se základním vzděláním, 1 vyučená osoba, 7 osob s dokončeným vyšším odborným vzděláním, 8 respondentů uvedlo, že má dokončené bakalářské vzdělání, 21 respondentů pak mělo magisterské vzdělání a vyšší. Tyto údaje jsou zapracovány v grafu v příloze 28.

Otázka č. 4: Víte, že perlorodka říční se vyskytuje v České republice?

Většina sledujících instagramového profilu perlorodky, věděla, že se perlorodka vyskytuje v České republice. Pouze 4 respondenti (4,7 %) uvedli, že nevěděli o výskytu perlorodek v ČR. Průzkum vyplnili 4 lidé v anglickém jazyce, můžeme tedy předpokládat, že to byli cizinci. Konkrétně 2 z nich uvedli, že nevěděli o tom, že perlorodka žije v České republice. V grafu 15 je znázorněno procentuální porovnání, jak na tuto otázku odpovídali respondenti ze skupiny veřejnost a sledující. Sledující v 95,3 % věděli o výskytu perlorodky říční v ČR. Tento výsledek byl očekáván, vzhledem k tomu, že se na instagramovém profilu perlorodky výskyt v ČR často zmiňuje.

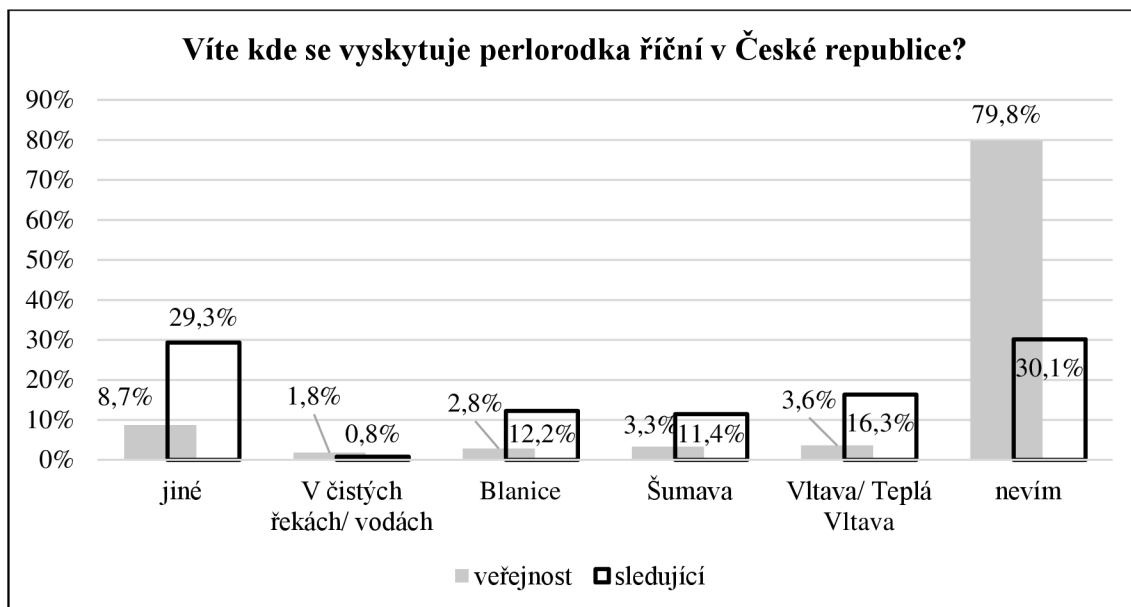

Graf 15 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 4 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Otázka č. 5: Víte, kde se vyskytuje perlorodka říční v České republice?

Respondenti mohli u otázky č. 5 označit více odpovědí. Oproti veřejnosti pouze 30,1 % (36) respondentů uvedlo, že přesně neví, kde se perlorodka v ČR vyskytuje. 20 respondentů označilo řeku Vltavu, případně uvedli přímo Teplou Vltavu, 15 respondentů odpovědělo řeku Blanici, dalších 14 respondentů uvedlo Šumavu a více nekonkretizovali, pouze 1 člověk napsal, že se perlorodka vyskytuje v čistých řekách. Řeku Malši zmínilo ve svých odpovědích 9 respondentů, 4 respondenti uvedli, že se perlorodka vyskytuje ve Zlatém potoce, tedy v nejmenší lokalitě záchraného programu vůbec. Odpovědi a jejich porovnání s odpověďmi veřejnosti jsou graficky porovnány v grafu 16.

V tabulce 6 jsou pak uvedeny další odpovědi respondentů. V tabulce je pouze několik špatných odpovědí (jsou označeny podtržením) od celkem 4 respondentů, ostatní odpovědi jsou buď obecné nebo je výskyt sporný.

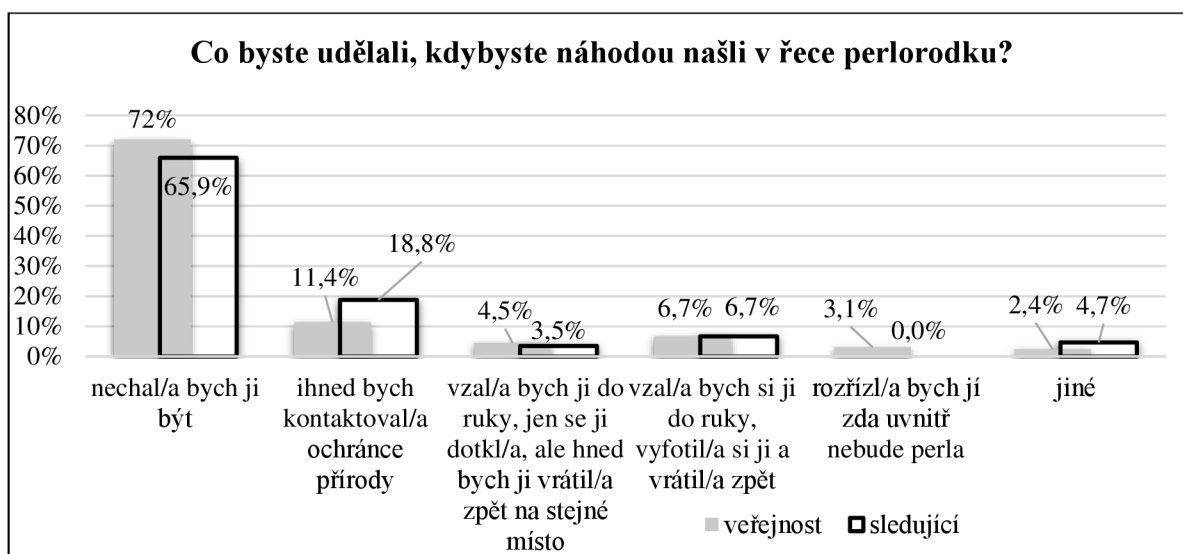
Graf 16 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 5 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Tabulka 6 Další odpovědi respondentů na otázku, zda ví, kde se vyskytuje perlorodka říční v ČR (vlastní zpracování)

Odpovědi, jiné	Počet odpovědí	Odpovědi, jiné	Počet odpovědí
Ašský výběžek	4	<u>Lom v Dalejském údolí</u>	1
<u>Benešovsko</u>	1	Lužní potok	2
Bystřina	2	Malše	9
Cheb	1	<u>Morava</u>	1
Jankovský potok	2	Rokytnice	1
Jihočeský kraj	1	Slavkovský les	1
<u>Krkonoše</u>	1	Západní a Jižní Čechy	2
Krušné hory	1	Zlatý potok	4
Křemelná	1	4 výskyty v ČR	1

Otázka č. 6: Co byste udělali, kdybyste náhodou našli v řece perlorodku?

Z grafu 17 vyplývá, že 65,9 % respondentů by v případě náhodného nálezu perlorodky v řece ji nechalo být. 18,8 % respondentů by ihned kontaktovalo ochránce přírody. Pouze 10,2 % by perlorodku vzalo do ruky, 3 respondenti by se ji jen dotkli a vrátili zpět na stejné místo a 6 respondentů by si ji vzalo do ruky a pořídilo si její fotografii. Žádný z respondentů by perlorodku nerozřízl, aby se podíval, zda se uvnitř nenechází perla. Výrazně hojnější oproti veřejnosti je u sledujících frekvence varianty *ihned bych kontaktoval/a ochránce přírody*.

Graf 17 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 6 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Čtyři respondenti využili možnosti napsat vlastní odpověď, ty byly následující:

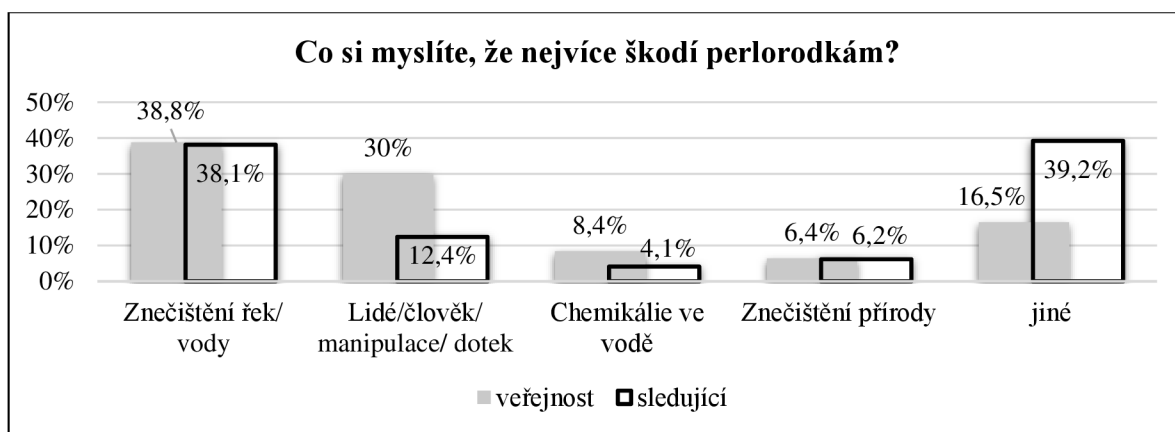
- Udělala bych záznam do BioLoga, ale nedotýkala se jí.
- Nechala ji tam, kde je. Pokud by to byla nová lokalita, tak kontaktovat příslušné osoby, aby výskyt zaznamenaly. Ideálně zapsat si polohu a vyfotit.
- Kontaktovala bych kolegyni zabývající se biomonitoringem.
- Pokusil bych se zjistit, zda jsou již známí jedince z této řeky a zda s nimi pracuje nějaká ochránářská skupina, pokud ano, řekl bych jim to.

Poměrně překvapivou odpovědí je zmínění záznamu do aplikace BioLog. Ta slouží jako digitální seznam pro pozorování fauny a flóry v České republice. Zapisovat mohou všichni zájemci a znalci přírody veškeré výskyty živočichů, rostlin nebo hub.

Vlastníkem a autorem projektu je Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (biolog.nature.cz). Aktuálně se však v aplikaci nenachází žádný záznam o perlorodce říční.

Otázka č. 7: Co si myslíte, že nejvíce škodí perlorodkám?

Graf 18 prezentuje porovnání odpovědí respondentů z řad veřejnosti a sledujících, 38,1 % respondentů uvedlo znečištění řek/vody. Je patrné, že si obě skupiny respondentů uvědomují, že perlorodka je velmi citlivá na znečištění vody. Druhou nejčastější odpovědí respondentů byli lidé, manipulace nebo doteky. 4,1 % respondentů uvedlo, že perlorodce nejvíce škodí chemikálie ve vodě a 6,2 % označilo znečištění přírody. Dále 38 respondentů uvedlo jiné odpovědi, které jsou uvedeny v tabulce 7. Podtržené odpovědi lze považovat za nesprávné a převážně jde o záměnu s faktory ohrožujícími škeble nebo velevrubu.

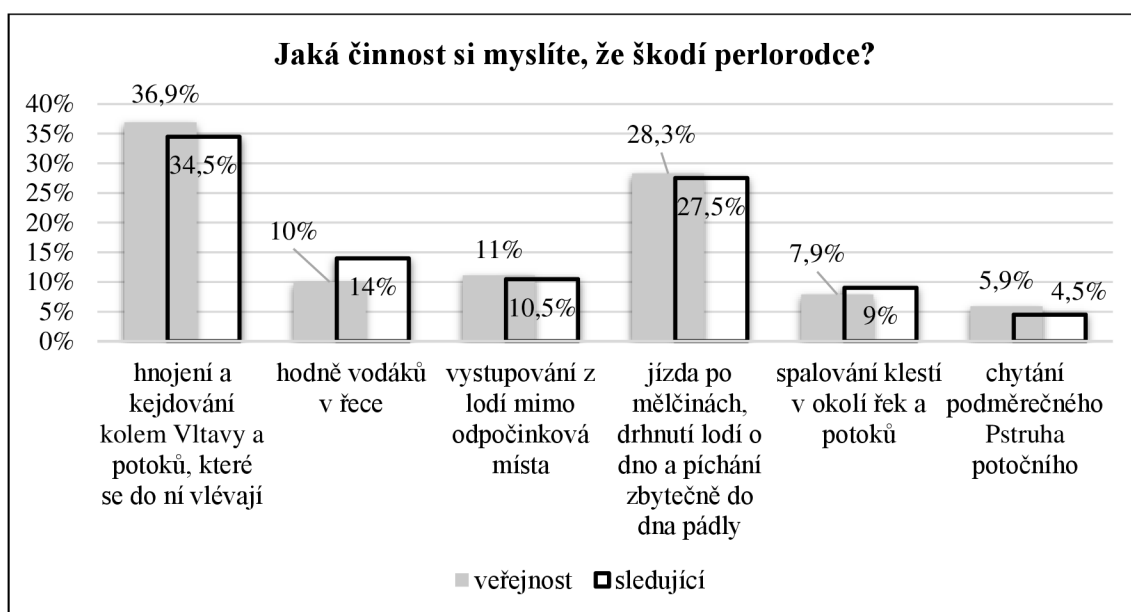
Graf 18 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 7 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Tabulka 7 Další odpovědi respondentů na otázku č. 7 (vlastní zpracování)

Odpovědi, jiné	Počet odpovědí	Odpovědi, jiné	Počet odpovědí	Odpovědi, jiné	Počet odpovědí
<u>Invazivní druhy</u>	6	Chybějící potravní báze	1	Migrační nepropustnost toků	1
Vodní turistika	3	<u>Upouštění hladiny</u>	1	Mechanické ničení břehu	1
Nevhodné hospodaření na polích a v lesích	2	Zanášení intersticiálu jemnými splaveninami	1	Nedostatek ryb s genetikou povodí (Malše, Vltava, Blanice)	1
Úprava koryt	2	Vše	1	Těžba dřeva stroji	1
Změna teploty vody	2	Nedostatek vhodných lokalit	1	Genetika pstruha potočního – imunita	1
Sucho	3	Mechanická úprava dna	1	<u>Smog</u>	1
Eroze půdy	2	Výlov	1	Nevím	1
Eutrofizace	2	Úbytek pstruha obecného, vymizení lososa	1	<u>Invazivní druhy jiných mlžů</u>	1

Otázka č. 8: Jaká činnost si myslíte, že škodí perlorodce?

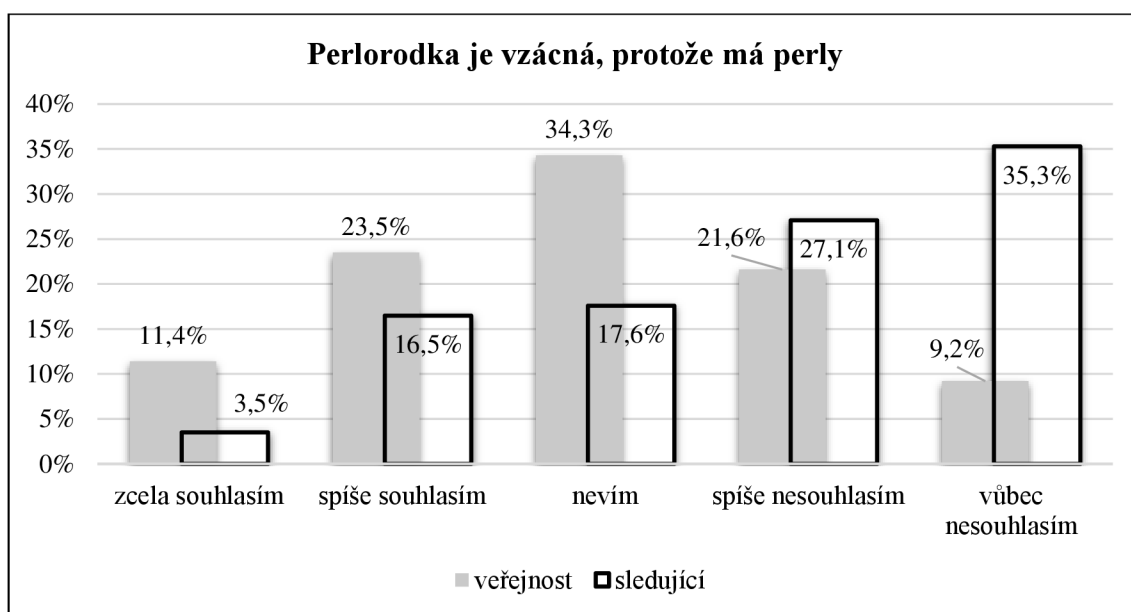
Na otázku č. 8 respondenti ze skupiny veřejnosti a sledujících odpovídali velmi obdobně, což je patrné z grafu 19. 34,5 % respondentů uvedlo, že perlorodce škodí hnojení a kejdování kolem Vltavy a potoků, které se do ní vlévají. 14 % se domnívá, že perlorodce škodí množství vodáků na řece a dalších 10,5 % respondentů předpokládá, že ji vadí vystupování z lodí mimo odpočinková místa. 27,5 % odpovídajícími byla zvolena jízda po mělčinách, drhnutí lodí o dno a píchání zbytečně do dna pádly. Méně označovali respondenti jako odpověď spalování klestí v okolí řek a potoků (9 %) a chytání podměrečného Pstruha potočního (4,5 %).

Graf 19 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.8 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Otázka č. 9: Proč je perlorodka vzácná?

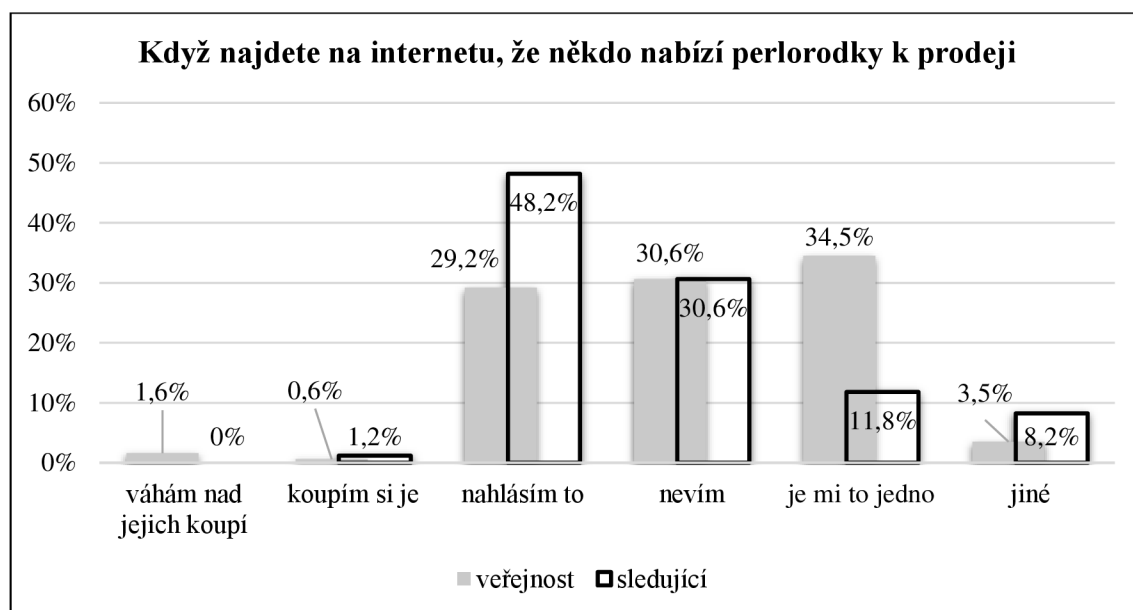
Do sekce otázek pro sledující byla také zařazena otázka, zda je perlorodka vzácná. Z odpovědí 85 respondentů je velmi zřejmé (viz graf 20), že slovo vzácná vnímají respondenti z řad sledujících instagramového profilu perlorodky jiným způsobem než respondenti z řad veřejnosti. Pouze 3,5 % sledujících uvedlo, že je perlorodka vzácná, protože má perly. Výrazně převažují respondenti, kteří s tímto výrokem nesouhlasí (více jak 60 %). Oproti tomu veřejnost u této otázky váhá a v průměru se nepřiklání ani na jednu stranu. Rozdíly v odpovědích od veřejnosti a sledujících u této otázky patří mezi nejvýrazněji odlišné.

Graf 20 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.9 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Otázka č. 10: Jak se zachováte, když na internetu najdete nabídku perlorodky k prodeji?

Z grafu 21 níže vyplývá, že více než 48 % respondentů z řad sledujících by nahlásilo prodejce, který by na internetu prodával perlorodky, to je téměř o 20 % více než u respondentů z řad veřejnosti. Více než třetina respondentů by nevěděla, jak se má zachovat. Dalším 11,8 % respondentů by situace byla jedno a 7 respondentů využilo možnosti zapsat svou vlastní odpověď, jak by se v této situaci zachovali. Jejich odpovědi jsou zaznamenány v tabulce 9 níže.

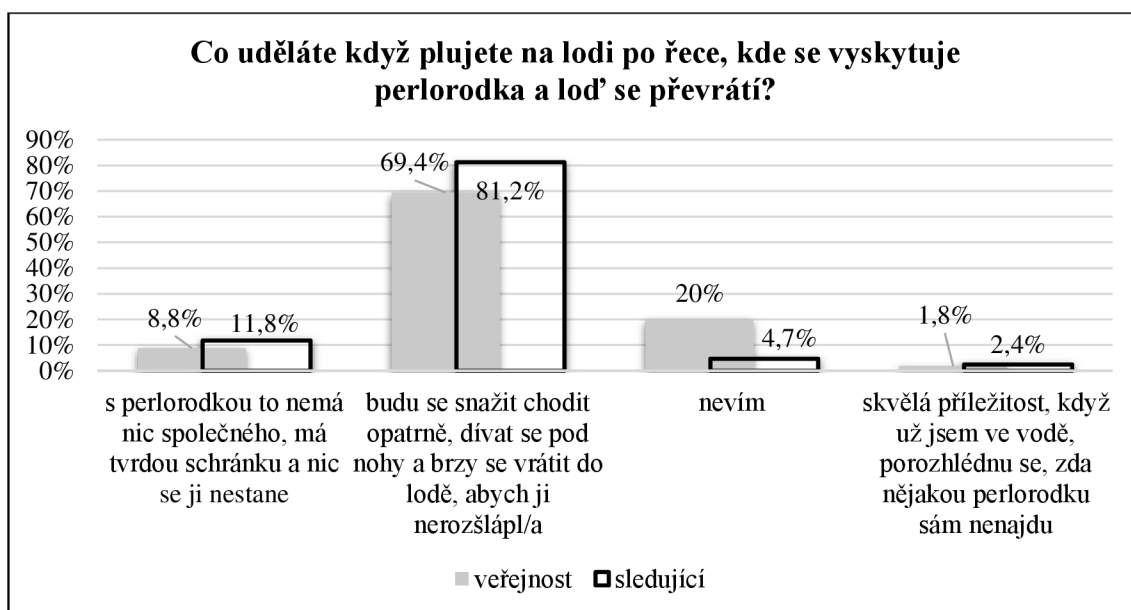
Graf 21 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.10 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Tabulka 8 Další odpovědi respondentů na otázku č. 10 (vlastní zpracování)

Odpovědi, jiné
Nejspíš lže, kontaktuji prodejce a pak případně OP.
Zjistím, o co jde a co opravdu nabízí.
Je to jako by nabízel pandy velké. Buď lže anebo je to nezákonné => nahlásit.
Nekoupím si je.
Nekoupím, nenahlasím.
Nechtěla bych si je koupit.
Ještě jsem se s tím nesetkala.

Otázka č. 11: Co uděláte, když plujete na lodi po řece, kde se vyskytuje perlorodka a loď se převrátí?

Otázka č. 11 patří mezi situační otázky. V této konkrétní hypotetické situaci by více, než 80 % respondentů chodilo opatrně, dívali by se pod nohy a brzy se vrátili do lodě, aby perlorodky nerozšlápli. 11,8 % odpovídajících si myslí, že by se perlorodce nic nestalo, protože to s ní nemá nic společného a perlorodka má tvrdou schránku. 4,7 % respondentů by nevědělo, jak se má zachovat a 2 sledující (2,4 %) by využili příležitosti a porozhlédli by se, zda nějakou perlorodku nenajdou.

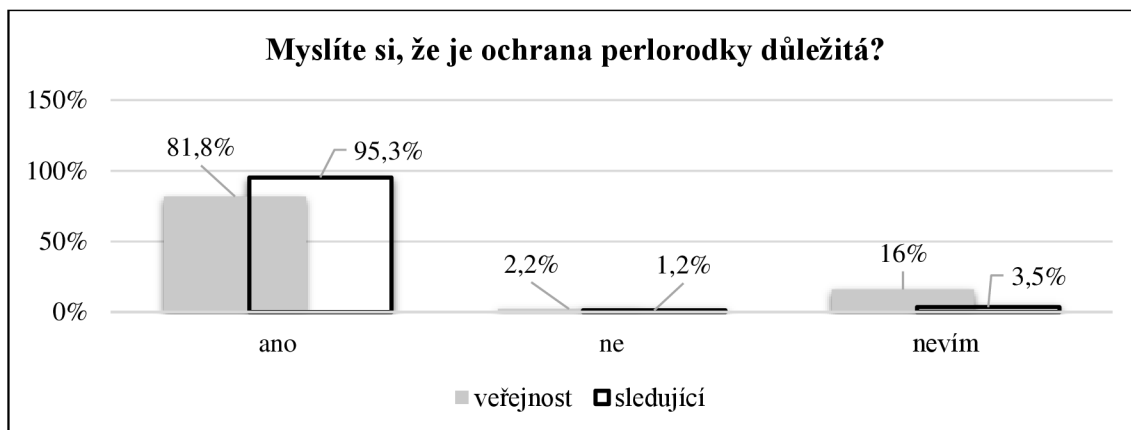
Graf 22 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.11 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Otázka č. 12: Popište co nejpřesněji, jak se perlorodka rozmnožuje a jak žije až do dospělosti.

Dvanáctá otevřená otázka byla zaměřena na popis, jak se perlorodka rozmnožuje a jak žije, až do dospělosti. 53 respondentů na tuto otázku nechtělo odpovídat. 5 respondentů nevědělo, jak popsat vlastními slovy tento proces. Podařilo se získat 27 odpovědí, které jsou zaznamenány v tabulce v příloze 29. Odpovědi převážně svědčí o dobré znalosti, 16 z nich lze označit za velmi přesné na úrovni vysokoškolského studenta daného oboru. Zcela chybné popisy chybí, pokud respondent neví jak to je, je si toho minimálně vědom.

Otázka č. 13: Myslíte si, že je ochrana perlorodky důležitá?

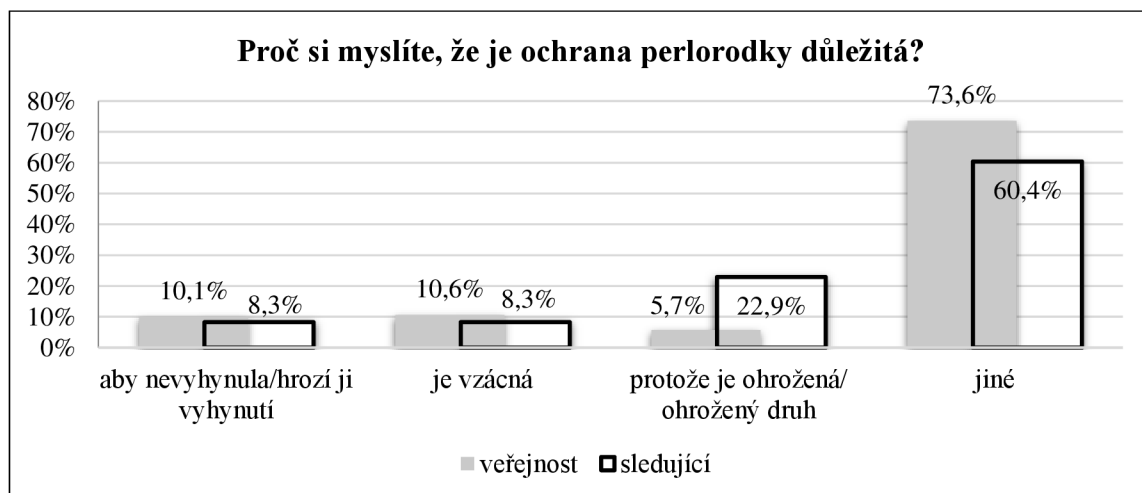
Z grafu 23 vyplývá, že 95,3 % sledujících si myslí, že její ochrana je důležitá. Pouze jeden sledující (1,2 %) odpověděl, že její ochrana důležitá není. To je výrazně méně, než u veřejnosti. V případě, že respondenti na tuto otázku odpověděli ano, pokračovali otázkou č. 14. V případě, že odpověděli ne nebo nevím, pokračovali otázkou č. 15.

Graf 23 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.13 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Otázka č. 14: Proč si myslíte, že je ochrana perlorodky důležitá?

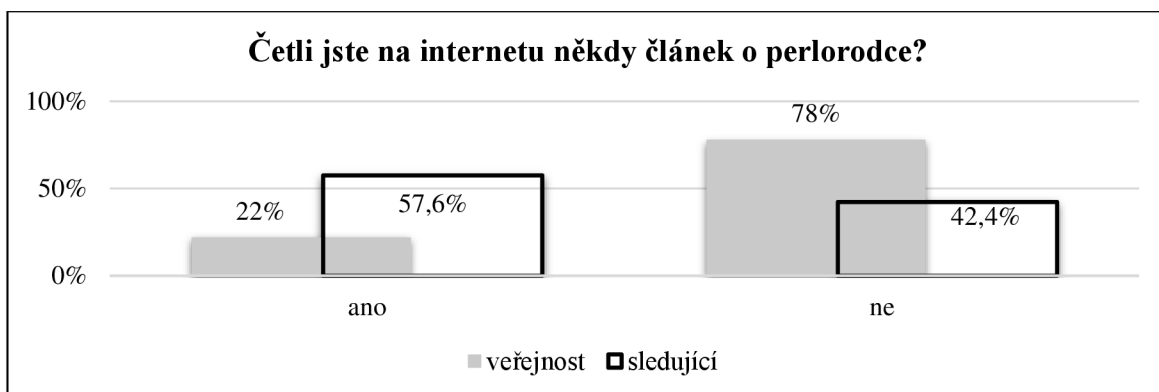
Z grafu 24 lze vyčíst, že 22,9 % sledujících se domnívá, že ochrana perlorodky je důležitá z důvodu její ohroženosti, což je čtyřikrát více než u veřejnosti. Dále pak 8,3 % sledujících odpovědělo, že je její ochrana důležitá, protože je perlorodka vzácná případně ohrožená vyhynutím. Dalších 29 odpovědí je zaznamenáno v tabulce v příloze 30. Z těchto odpovědí žádná není chybná a jen jedna zní „nevím“.

Graf 24 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.14 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Otázka č. 15: Četli jste na internetu někdy článek o perlorodce?

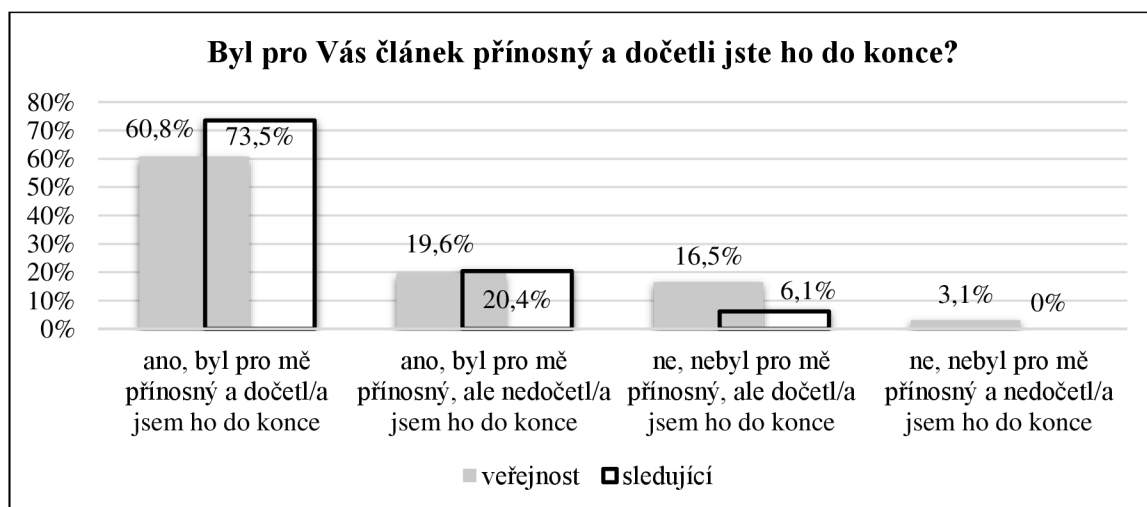
Více než polovina respondentů z řad sledujících (o 35,6 % než u respondentů z řad veřejnosti) četlo článek o perlorodce na internetu. Rozdíl odpovědí na tuto otázku potvrzuje větší zájem o informace o perlorodce u skupiny sledujících. Pokud respondenti na tuto otázku odpověděli ano, pokračovali vyplňováním otázky č. 16. Pokud respondenti odpověděli ne, pokračovali otázkou č. 17. Poměr odpovědí je patrný z grafu 25.

Graf 25 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.15 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Otázka č. 16: Byl pro vás článek přínosný a dočetli jste ho do konce?

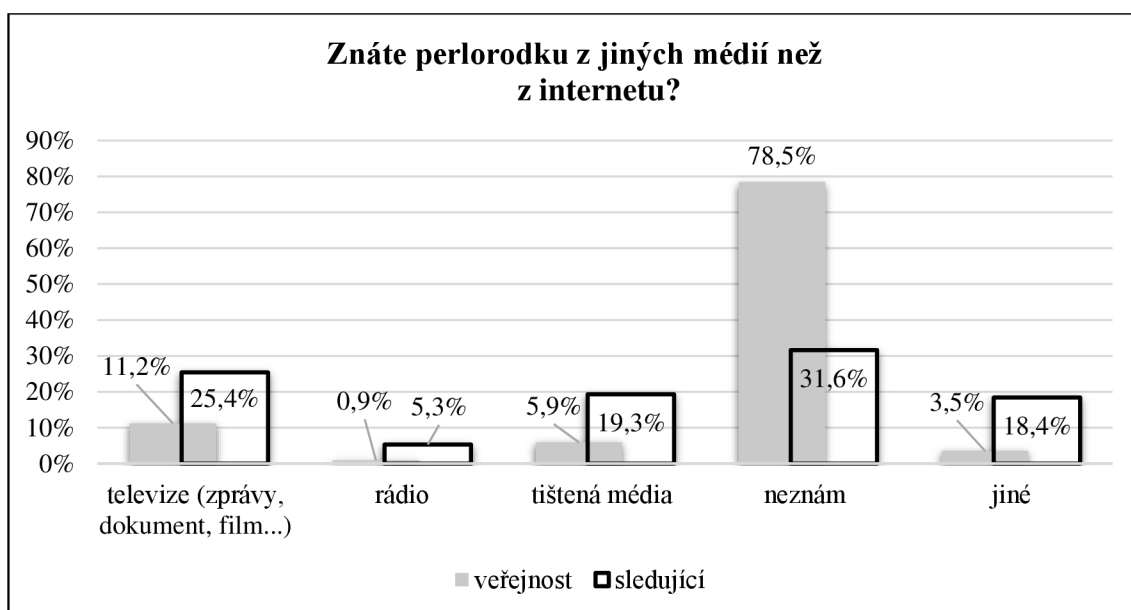
Z grafu 26 vyplývá, že pro 93,9 % respondentů byl článek přínosný, ačkoliv do konce ho dočetlo pouze 73,5 % respondentů. Pro 6,1 % sledujících článek přínosný nebyl, ale do konce ho dočetli. Respondenti ze skupiny veřejnosti hodnotili internetový článek méně příznivě.

Graf 26 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.16 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Otázka č. 17: Znáte perlorodku z jiných médií než z internetu?

Z grafu 27 je patrné, že sledující znají perlorodku i z jiných médií než z internetu. 25,4 % sledujících zná perlorodku z televize. 5,3 % sledujících o perlorodce slyšelo v rádiu. Dokonce 19,3 % respondentů uvedlo, že perlorodku zná z tištěných médií, 31,6 % sledujících perlorodku nezná z jiných médií než z internetu. V porovnání se skupinou respondentů veřejnosti jsou výsledky nepřekvapivě rozdílné. 21 sledujících uvedlo, že perlorodku zná například ze školy nebo z uměleckého projektu. Všech 21 odpovědí je zaznamenáno v tabulce 9.

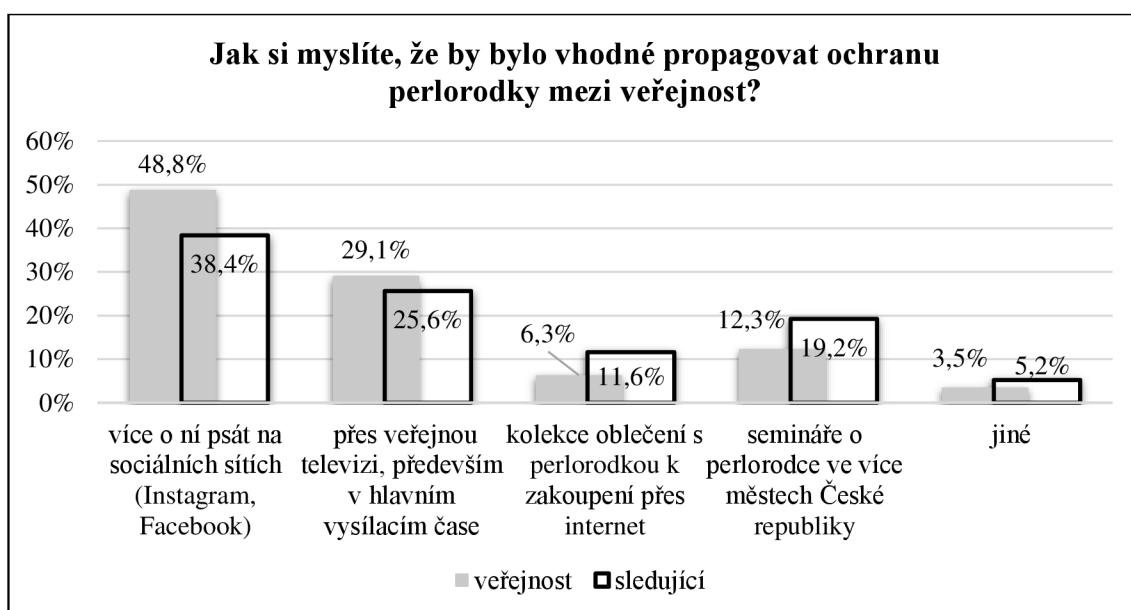
Graf 27 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.17 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Tabulka 9 Jiné odpovědi respondentů na otázku č. 17 (vlastní zpracování)

Odpovědi, jiné	
Od kolegyně	Výukové materiály v IC na Šumavě
4 respondenti uvedli: Škola	Pouze internet
2 respondenti uvedli: Knihy, učebnice	Základní povědomí během studia
2 respondenti uvedli: Vědecké práce	Jednou mi o ní vyprávě známý, co pracuje pro NP
3 respondenti uvedli: Instagram	Osobní rozhovor
Vše zmíněné+univerzita	Infotabule na Šumavě, studium
Z uměleckého projektu	

Otázka č. 18: Jak si myslíte, že by bylo vhodné propagovat ochranu perlorodky mezi veřejností?

Sledující se domnívají, že by bylo vhodné k propagaci perlorodky mezi veřejnost, více o ni psát na sociálních sítích, konkrétně si to myslí 38,4 % z nich. Dalších 25,6 % si myslí, že by bylo vhodné propagovat ji ve veřejnoprávní televizi, a to především v hlavním vysílacím čase. Porovnání odpovědí respondentů je v grafu 28. Dále 9 sledujících napsalo jiné možné varianty propagace, které jsou uvedeny v tabulce 10 níže. Rozdíl oproti skupině veřejnost zde není tak velký jako u jiných otázek.

Graf 28 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.18 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování)

Tabulka 10 Jiné odpovědi respondentů na otázku č. 18 (vlastní zpracování)

Odpovědi, jiné
Semináře, exkurze, rádio, školy, pravidelné setkání s lidmi v území, kde se vyskytuje.
TikTok.
Infocentra, která budou informovat o výskytu perlorodky.
Podcasty.
Učit se o ni na základních i středních školách.
Večerníček.
V podstatě jakákoli nebanální možnost propagace, které se podaří docílit solidního dosahu, je vhodná a žádoucí.
Zveřejňování výsledků její ochrany.
Zveřejňování obrázků a videí, lidé oceňují krásu.

Otázka č. 19: Co Vám přijde nejvíce přínosné při sledování profilu perlorodky říční na Instagramu?

Odpovědi na poslední otázku jsou shrnuty v tabulce 11.

Tabulka 11 Odpovědi na otázku č. 19 (vlastní zpracování)

Co Vám přijde nejvíce přínosné při sledování profilu perlorodky říční na Instagramu?	
Že se dozvím něco o perlorodce.	Informace o tom, že je ohrožená.
Obecné informace o tomto druhu.	Kvalitní fotografie, výstižné popisky, hezký design.
Krátká vzdělávací videa.	Že se dostane více do podvědomí lidí.
Je hezké podívat se, co se děje pod hladinou.	Aktuality a úspěchy.
Informace o perlorodkách, pro mladší generace.	Že se dozvím něco nového.
Aktuální informace, fotky z přirozeného prostředí.	Dozvím se o nových věcech.
Zajímavá fakta a dobře se tím informace (sdílením třeba) šíří mezi lidmi.	Informace a fotky.
Získání povědomí o tom, kde a jak perlorodky žijí. Sledování zajímavých fotografií a užitečné informace o jejich záchraně. Je to zkrátka zajímavé téma, o kterém vím jen málo, ráda se dozvím více.	Profil nesleduji, až tak dlouho ale zaujali mě techniky/přístroje využitě k jejich sledování/zkoumání případně ochraně. Předtím jsem nevěděla, že by někdo ochraňoval vyloženě perlorodky.
Že získám informace, jak ji pomoci.	Obsah je vzdělávací, oproti jinému obsahu na Instagramu.
Informace.	Dozvídám se o ní zajímavosti.
Fotky a videa.	Prohloubení znalostí o tomto pozoruhodném živočichovi + seznámení se s aktuálním stavem jeho ochrany, početnosti, výhledovými tendencemi apod.
Konečně budu vědět o co se jedná.	Ocenil bych informace o aktuálním stavu perlorodek v ČR, info o vývojových stádiích, jak roste atd. Edukační činnost pro veřejnost.
Její výskyt, jak se perlorodky vyvíjejí.	Zajímavé fotky a informace.
Že se naučím více o druhu tohoto živočicha.	Fotka živých jedinců.
Ukázky perlorodky a prostředí ve kterém žije.	Jak pokračuje zachraňování.
Rozšiřuji si všeobecný přehled a na dalším vodáckém výletě budu obezřetnější.	Jak vypadá, že je v řece podobná kamenům. Její ohroženost.
Co může každý sám za sebe udělat pro její ochranu nebo jak se chovat při jejím nález.	Text k aktuálním fotkám.
Zajímavosti.	Pokračujte dále se sdílením obsahu. Nevzdávejte se!

6. Diskuse

Mediální obraz perlorodky říční

Bakalářská práce potvrzuje, že média mají tendenci vyhrocovat téma perlorodky říční a publikovat články s řadou zavádějících titulků, jejichž cílem je přilákat pozornost čtenáře. V případě, že si čtenář článek nerozklikne a nepokračuje v jeho čtení, nedozví se ve své podstatě žádné relevantní informace ani argumenty. Domnívám se, že tento problém s novináři je téměř nevyřešitelný, protože novinář udělá vše pro to, aby jeho článek měl co nejvíce čtenářů. Již v roce 2007 se tímto problémem zabýval O. Simon a kol. a došel k obdobnému názoru, že média mají tendenci spory vyhrocovat a jejich názory bývají, až extrémní. V roce 2005 Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka uskutečnil sociologický průzkum, ze kterého vyplývá, že 89 % respondentů z tisíce vodáků souhlasilo se zavedenou regulací splouvání Teplé Vltavy. Ve stejné době se však v mediálním prostoru objevovaly dominantně hlasy odpůrců regulace (Simon, O., 2007). V rámci dalšího průzkumu, který byl proveden v letech 2015 a 2020 dle Pelcové (2021) míra souhlasu vodáků s regulací splouvání byla mezi 80–90 %. Opravdu je tedy důležité klást důraz na pozitivní mediální obraz perlorodky říční a představovat veřejnosti relevantní informace o této problematice. Pro podporu tohoto problému by mohlo být řešením o perlorodce říční sdílet více informací a více o ni psát na sociálních sítích, které, dle Černé (2012) představují nesporně jeden z největších sociálních, ekonomických, kulturních a komunikačních fenoménů dnešní společnosti. Podle údajů zveřejněných společností Augusta Free Press v roce 2022 má být počet aktivních uživatelů sociálních médií v roce 2023 61 % světové populace, což je 4,9 miliard uživatelů (Kranjec, 2022; Kemp, 2023).

Věřím, že rozšíření tohoto tématu na sociální sítě, jako jsou Facebook, Instagram, YouTube, TikTok by mohlo mít velký přínos pro rozšíření pozitivního vztahu veřejnosti k ochraně perlorodky říční. Samotní respondenti obou dotazníkových šetření v rámci praktické části v otázce č. 13 uvedli, že je ochrana perlorodky důležitá (graf 23). Tento názor projevilo 95,3 % sledujících instagramového profilu perlorodky a 81,8 % respondentů z řad veřejnosti. Zároveň respondenti obou dotazníkových šetření uvedli, že by bylo vhodné propagovat perlorodku a její ochranu mezi veřejnost prostřednictvím sociálních sítí.

Krok k propagaci ochrany perlorodky říční by mohl udělat také Národní park Šumava.

Informační materiály vydané NP Šumava

Co se týče dříve vydaných informačních letáků a brožur k tématu perlorodky říční, lze konstatovat, že Národní Park Šumava odvádí v tomto ohledu velmi dobrou práci. Celková kvalita a úroveň letáků a brožur se v čase zlepšovala. Otázkou je, zda vhodně tyto materiály šíří mezi veřejnost a také jakým způsobem k tomu dochází. Řada materiálů je na vysoké profesionální úrovni a bylo by tak možné využívat je jako podpůrný výukový materiál ve školách. Společnost Beleco z.s., která v rámci svých projektů pro Národní park Šumava připravuje informační letáky, odvádí také plně profesionální práci. Zde zůstává stejná otázka, co se děje dále s materiály a zda jsou vhodným způsobem distribuovány, tak aby se dostaly do rukou cílové skupiny.

Dotazníkové šetření

Co si myslíte, že nejvíce škodí perlorodkám?

Respondenti obou skupin, jak z řady veřejnosti, tak sledující uváděli v otevřené otázce nejvíce, že perlorodkám škodí znečištění řek/vody. Odpovědi obou skupin se mi zdají natolik správné, některé jsou přímo až odborné, že si dovoluji tvrdit, že mnozí respondenti při vyplňování dotazníkového šetření využívali informace z internetu. K tomuto tvrzení mě dovádí i fakt, že několik odpovědí na tuto otázku směřovalo na škodlivé faktory ohrožující škeble nebo velevrby, což by mohlo odpovídat rychlému a nepodrobnému čtení článku.

Proč si myslíte, že je ochrana perlorodky důležitá?

Byla jsem překvapena odpověďmi na tuto otázku, jelikož jsem nepředpokládala, že respondenti obou skupin, především tedy ze skupiny veřejnosti se budou k ochraně perlorodky stavět velmi pozitivně. Jsem ráda, že si lidé uvědomují, že *každý živý organismus má nárok na život a je vždy škoda, když přijdeme o nějaký živočišný druh* (citována odpověď jednoho respondenta).

Jak hodnotí sledující a veřejnost dostupné informace o perlorodce říční

Předpokládala jsem, že odpovědi na otázku, zda *respondenti četli na internetu článek o perlorodce a byl pro ně přínosný*, budou z řad sledujících instagramový profil výrazně

pozitivnější. Odpovědi na tuto otázku od sledujících instagramového profilu mě utvrdili v tom, že je potřeba nadále vkládat na instagramový profil další příspěvky, jelikož 42,4 % respondentů opravdu sledují pouze účet perlorodky na instagramu a jejich znalosti vycházejí právě z krátkých textů vložených k fotografiím. 22 % veřejnosti o perlorodce na internetu četla a 78 % nečetla. U veřejnosti jsem podobné výsledky očekávala. Dokonce jsem se domnívala, že daleko méně respondentů v minulosti článek o perlorodce na internetu četlo. Tímto výsledkem jsem byla překvapena, zdá se, že perlorodka patří mezi populární živočišné druhy. Na konci dotazníkového šetření pro veřejnost, byla uvedena informace, že mohou začít sledovat profil perlorodky na internetu, aby se o ni dozvěděli více informací.

Při sběru odpovědí do dotazníkového šetření jsem zaznamenávala nárůst počtu sledujících, jsem tedy velmi ráda, že někteří lidé této možnosti využili a Instagram perlorodky začali sledovat.

Zhodnocení výsledků dotazníku pro veřejnost

Z průzkumu pro veřejnost vyplynulo, že velké množství respondentů ví, že se perlorodka vyskytuje v České republice, i že je její ochrana důležitá. Tento výsledek lze hodnotit velmi kladně. Respondenti tohoto průzkumu také měli povědomí, jak se správně zachovat v modelových situacích jako je nález perlorodky. Očekávala jsem menší povědomí o perlorodce mezi respondenty. Z průzkumu lze usuzovat, že by se mohla větší pozornost věnovat tedy již několikrát zmiňované propagaci ochrany perlorodky skrze sociální sítě a další média. Propagace ochrany perlorodky by mohla také probíhat formou seminářů pořádaných po celé České republice, nikoliv pouze v Praze nebo v několika málo vybraných lokalitách.

Zhodnocení výsledků dotazníku pro sledující instagramového profilu perlorodky říční

Z výzkumu vyplývá, že sledující instagramového profilu mají více informací o perlorodce říční a pozitivnější vztah k její ochraně. Sledující odpovídali lépe na situační otázky a také se více rozepisovali u otázek otevřených. Uvědomují si, co nejvíce škodí perlorodkám a že její ochrana je důležitá.

Co si myslí sledující instagramového profilu perlorodky říční oproti veřejnosti o ochraně perlorodky?

Ze shrnutí získaných výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že obě skupiny by rády získávaly zajímavá fakta o perlorodce říční, jak žije nebo, jak ji mohou pomoci. Domnívám se, že toto téma, i vzhledem ke vzhledu samotné perlorodky, by mohlo spoustu lidí zajímat a to nejen nadšence přírody nebo odborníky. Osobně jsem do nedávna patřila do skupiny lidí, laické veřejnosti a neměla jsem žádné ponětí o existenci tohoto úžasného živočišného druhu. Věřím, že kdyby na mě v prostředí internetu vyskočil obrázek perlorodky, zaujal by mě natolik, abych si o ni začala vyhledávat další informace.

Jak výrazně změnilo sledování Instagramu perlorodky postoje lidí na ochranu perlorodky?

Na základě dotazníkového šetření je patrné, že sledující instagramového profilu perlorodky mají větší povědomí o celé problematice. Jsou schopni správně odpovědět na otázky, zda a kde se perlorodka říční vyskytuje. Zároveň lze z odpovědí na situační otázky vyvodit, že sledující mají lepší představu o tom, jak se v případě setkání s perlorodkou zachovat.

Výsledek odpovědí respondentů sledující instagramový profil na otázku, *co jim přijde nejvíce přínosné při sledování jejího profilu* byly získány odpovědi typu, že respondenti chtějí vědět, jak pokračuje její záchrana, že se chtějí seznámit s aktuálním stavem ochrany, početností druhu, výhledovými tendencemi. Dále by si lidé chtěli rozšířit všeobecný přehled, aby na dalším vodáckém výletě byli obezřetnější a věděli, jak se chovat při jejím případném nálezu. Tento výsledek hodnotím velmi pozitivně.

Sledování instagramu dle mého subjektivního názoru ovlivnilo postoje lidí na ochranu perlorodky. Zajímavá je otázka, zda to můžeme přisuzovat především „vzdělávacímu efektu“ sledování instagramového profilu v druhém pololetí roku 2022, nebo zda se sledující rekrutovali spíše ze skupiny lidí, kteří již o perlorodce něco věděli dříve.

7. Závěr a přínos práce

Cílem bakalářské práce bylo zpracovat stručnou rešerši o životním cyklu perlorodky říční, o stavu její populace v České republice, příčinách jejího ohrožení a také o metodách ochrany perlorodky říční v České republice, Německu a Rakousku. V další části bakalářské práce je nastíněn mediální obraz perlorodky říční v prostředí českého internetu, který se dá označit za lehce negativní. Příkladem mohou být analyzované vydané články o perlorodce říční, které jsou v bakalářské práci uvedeny. Vyplývá z nich, že novináři se snaží využívat procesu výběru informací vpuštěných do médií, která ovlivňují čtenáře, aby zvýšila jejich zájem o přečtení článku. Ke zvýšení atraktivity článků často používají titulky, které mohou být zavádějící a vrhat na perlorodku negativní stín. Naopak pozitivně lze hodnotit tištěné propagační materiály o perlorodce říční, které vydává například NP Šumava.

Cílem praktické části bakalářské práce byla správa instagramového profilu perlorodky říční. Během zpracovávání této praktické části práce zaznamenal profil perlorodky 228 % nárůst sledujících oproti výchozímu stavu. Bylo to zejména zvýšením atraktivity příspěvků. Využity byly obrazové a filmové materiály pořízené autorkou v NP Šumava, podklady dodané pracovníky ČZU s nimiž autorka pracovala v terénu a další materiály od NP Šumava nebo z jiných zdrojů.

Pro získání relevantních informací o postojích veřejnosti k problematice perlorodky říční byla provedena dvě dotazníková šetření s celkovým počtem 595 respondentů. První šetření bylo cíleno na širokou veřejnost, druhé pak na sledující instagramového profilu. Z šetření vyplývá, že lidé obecně považují ochranu perlorodky říční za důležitou a pro její propagaci by volili rozšíření využívaných kanálů, například o pořádání veřejných seminářů či tvorbu propagačních materiálů v podobě kolekce oblečení s motivem perlorodky.

Přínosem této práce je zejména vytvořené dotazníkové šetření s výsledky, které mohou být využity jako podklad pro zefektivnění komunikace mezi veřejností a orgány státní správy v oblasti ochrany přírody či příslušně zaměřených nevládních organizací týkající se ochrany perlorodky říční. Dalším přínosem práce je vylepšení instagramového profilu perlorodky říční, který je možné využít k dalšímu aktivnímu sdílení fotografií, videí a textů pro veřejnost.

Téma propagace ochrany perlorodky říční mezi širokou veřejností a sledování efektu takovýchto snah se jeví jako vhodný námět na diplomovou práci.

8. Seznam použitých zdrojů

Odborné publikace

ABSOLON, K., HRUŠKA, J. 1999. Záchranný program Perlorodka říční (*Margaritifera margaritifera* Linnaeus, 1758). *AOPK ČR*. [online]. Praha [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.zachranneprogramy.cz/perlorodka-ricni/zachranny-program-zp/>

AOPK ČR. 2013. *Záchranný program perlorodky říční *Margaritifera margaritifera* v České republice*. 77 s., přílohy 1-10. [online]. Praha [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.zachranneprogramy.cz/perlorodka-ricni/zachranny-program-zp/>

BAUER, G., 1994. The adaptive value of offspring size among freshwater mussels (Bivalvia; Unionoidea), *Journal of Animal Ecology*, **63**(4). 933–944 [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://doi.org/10.2307/5270>

BAUER, G., WÄCHTLER K. 2001. *Ecology and Evolution of the freshwater Mussels Unionida*. Springer-Verlag Berlin Heidelberg. ISBN 978-3-642-56869-5.

BUDDENSIEK, V., et al. 1993. Studies on the chemistry of interstitial water taken from defined horizons in the fine sediments of bivalve habitats in several northern German lowland waters 2. Microhabitats of *Margaritifera margaritifera* L, *Unio crassus* (Philipsson) and *Unio tumidus* Philipsson. *Hydrobiologia*, **127**, 151-166 [online]. [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: DOI:10.1127/archiv-hydrobiol/119/1990/55

DEGERMAN, E., ALEXANDERSON, S., BERGENGREN, J., HENRIKSON, L., JOHANSSON, B-E., LARSEN, B.M., SÖDERBERG, H. 2009. *Restoration of freshwater pearl mussel streams*. Solna, WW F Sweden: 64. ISBN neuvedeno.

DYK, V. 1992. Profilová ohrožovatelé lokalit perlorodky říční. *Erica*, Plzeň, 1: 21-38

GARIBALDI, A., TURNER, N. 2004. Cultural Keystone Species: Implications for Ecological Conservation and Restoration. *Ecology and Society*, **9**(3) [online]. [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <http://www.ecologyandsociety.org/vol9/iss3/art1/>

GAVORA, Peter. 2010. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. České vyd. Paido. Brno. 261 s. ISBN 978-80-7315-185-0.

GEIST, J. 2010. Strategies for the conservation of endangered freshwater pearl mussels (*Margaritifera margaritifera* L.): a synthesis of Conservation Genetics and Ecology,

Hydrobiologia, **644**(1), 69-88 [online]. [cit. 2022-03-15]. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10750-010-0190-2>

CHRÁSKA M., 2007. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Grada. Praha. 272 s. ISBN 978-80-247-1369-4.

JIRÁK, J., KÖPPLOVÁ, B. 2009. *Masová média*. Portál. Praha. 416 s. ISBN 978-80-7367-466-3.

KALINKAT, G., CABRAL, J.S., DARWALL, W., FICETOLA, F., FISHER, J.I., GILING, D.P., GOSSELIN, M.P., GROSSART, H.P., JAHNIG, S.C., JESCHKE, J.M., KNOPF, K., LARSEN, S., ONANDIA, G., PATZIG, M., SAUL, W.C., SINGER, G., SPERFELD, E., JARIC, I. 2016. Flagship umbrella species needed for the conservation of overlooked aquatic biodiversity. *Conservation Biology*, **31**(2) [online]. [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: DOI: 10.1111/cobi.12813

McCOMBS, M. 2009. *Agenda setting : nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Portál. Praha. 251 s. ISBN 978-80-7367-591-2.

ORGHIDAN, T. 1959. Ein neuer Lebensraum des unterirdischen Wassers: Der hyporheische Biotop. *Fundamental and Applied Limnology*, **55**(3), 392–414. Sekundární citace [online]. [cit. 2022-11-17]. ISSN 0003-9136.

OSVALDOVÁ, B. 2020. *Zpravodajství v médiích*. Vydání třetí, revidované. Karolinum. Praha. 140 s. ISBN 978-80-246-4612-1.

PELCOVÁ, A. *Vodáctví v chráněných územích a legislativní postupy pro jeho regulaci – ohlasy veřejnosti a živnostníků na příkladu NP Šumava*. Praha, 2021. Diplomová práce. Česká zemědělská univerzita, Fakulta životního prostředí, katedra plánování krajiny a sídel. Vedoucí práce Jitka Horáčková.

PAPŘOKOVÁ, A. 2012. *Techniky sociologického výzkumu (studijní opora)*. VŠB – Technická univerzita Ostrava. Ostrava. 106 s. ISBN 978-80-248-2931-9.

PATZENHAUEROVÁ, H., SPISAR, O., BRYJA, J. 2011. *Perlorodka říční – mlž na rozcestí*. *Ochrana přírody* 2, 80–81 [online]. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z: <https://www.zachranneprogramy.cz/res/archive/011/003520.pdf?seek=1479737806>

SIMON, O. 2007. Konflikt mezi vodáctvím a ochranou přírody? VTEI, *Vodohospodářské technické – ekonomické informace*, **48**(3), 15-18 [online]. [cit. 2023-03-06]. ISSN 0322-8916, příloha Vodního hospodářství 10/2007.

SIMON, O., TICHÁ, K., RAMBOUSKOVÁ, K., BÍLÝ, M., ČERNÁ, M., DORT, B., HORÁČKOVÁ, J., HRUŠKA J., KLADIVOVÁ V., ŠVANYGA J., VYDROVÁ A. 2017. *Metodika podpory perlorodky říční (Margaritifera margaritifera)*. 283 s. ISBN 978-80-87402-64-1.

SPISAR, O. 2013 *Polopřirozený chov perlorodek říčních (Margaritifera margaritifera) a studium jejich nutričních požadavků*. České Budějovice. Disertační práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta.

ŠVANYGA, J., SIMON O. P., MINÁRIKOVÁ, T., SPISAR O., BÍLÝ M. 2013. Záchraný program pro perlorodku říční v ČR (Action plan for the endangered freshwater pearl mussel in the Czech Republic) 1-76 s. *Researchgate* [online]. [cit. 2022-04-16]. Dostupné z: DOI: 10.13140/RG.2.2.27448.47361

THOMAS, G. R., TAYLOR J., LEANIZ, C. G. 2010. Captive breeding of the endangered freshwater pearl mussel, *Margaritifera margaritifera* (L.), *Endangered Species Research*, **12**(1), 1-9 [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: DOI: 10.3354/esr00286

TRAMPOTA, T. 2006. *Zpravodajství*. Portál. Praha. 192 s. ISBN 80-7367-096-8.

Legislativní zdroje

Zákon č. 114/1992 Sb. Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny, 1992. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-114>

Vyhláška č. 395/1992 Sb. Vyhláška ministerstva životního prostředí České republiky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, 1992. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-395>

Internetové zdroje

Co je to hypertextový odkaz?, ©2022. *IT-slovník.cz* [online]. [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/hypertextovy-odkaz>

ČERNÁ, M., ČERNÝ, M., ©2012. Úvod do problematiky sociálních sítí. *RVP.cz* [online]. [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/g/15075/UVOD-DO-PROBLEMATIKY-SOCIALNICH-SITI.html>

Environment Agency Austria, ©2022. *UMWELTBUNDESAMT* [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <http://www.umweltbundesamt.at/en/>

HANZL, D., ©2014. Metody a techniky sociálního výzkumu, studijní text pro kombinovanou formu studia. *Docplayer.cz* [online]. [cit. 2022-12-17] Dostupné z: <https://docplayer.cz/68461851-Metody-a-techniky-socialniho-vyzkumu.html>

HLAĎO, P., ©2021. Úvod do pedagogického výzkumu pro učitele středních škol. *Docplayer.cz* [online]. [cit. 2023-01-14] Dostupné z: <https://docplayer.cz/66551-Uvod-do-pedagogickeho-vyzkumu-pro-ucitele-strednich-skol-phdr-petr-hlado-ph-d.html>

Instagram Stories, ©2022. *Idealab.cz* [online]. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://idealab.cz/slovník/instagram-stories/>

JANOUSH, V., 2008. Lodě musí ustoupit perlorodkám. *Mladá fronta Dnes*, **111**(3) [online]. [cit. 2023-02-28]. ISSN 1210-1168.

KEMP, S., ©2023. Digital 2023: Czechia. *Datareportal.com* [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://datareportal.com/reports/digital-2023-czechia>

KERLES, M., 2008. Ochránáři vyhánějí vodáky od Vltavy kvůli perlorodce. *Lidové noviny*, **4**(62). [online]. [cit. 2023-02-28]. ISSN 0862-5921.

KERLES, M., 2010. Perlorodky vyhánějí vodáky. *Lidové noviny*, (169), 5 [online]. [cit. 2023-02-24]. ISSN 0862-5921.

KRANJEC, J., ©2022. 4.9 Billion People to Use Social Media in 2023; 61 % of the World's Population. *Augustafreepress.com* [online]. [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://augustafreepress.com/commercial/4-9-billion-people-to-use-social-media-in-2023-61-of-the-worlds-population/>

LANGEROVÁ, J., ©2019. Jak na Instagramu pracovat s hashtagy a využít je ve svůj prospěch. *Podnikatel.cz* [online]. [cit. 2023-03-13] Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/jak-na-instagramu-pracovat-s-hashtagy-a-vyuzit-je-ve-svuj-prospech/>

Půda – voda – perlorodka říční: Praktická příručka proti erozi, pro ochranu vod a klimatu, ©2021. *At-cz.eu* [online]. [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: https://www.at-cz.eu/cz/ibox/po-2-zivotni-prostredi-a-zdroje/atcz37_malsemuschel/udalosti/puda-voda-perlorodka-ricni-prakticka-prirucka-proti-erozi-pro-ochranu-vod-a-klimatu-1155

Smluvní podmínky a impresum, ©2022. *Instagram.com* [online]. [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://help.instagram.com/581066165581870/>

Speciální opatření pro druhy. Posilování populací perlorodky říční v přeshraničních lokalitách soustavy Natura 2000, ©2018. *AOPK ČR* [online]. [cit. 2023-03-03] Dostupné z: <https://nature.cz/posilovani-populaci-perlorodky-ricni-v-preshranicnich-lokalitach-soustavy-natura-2000>

VOJTÍŠEK, P., ©2012. Výzkumné metody Metody a techniky výzkumu a jejich aplikace v absolventských pracích vyšších odborných škol. *Docplayer.cz* [online]. [cit. 2022-12-17] Dostupné z: <https://docplayer.cz/629195-Vyzkumne-metody-metody-a-techniky-vyzkumu-a-jejich-aplikace-v-absolventskych-pracich-vyssich-odbornych-skol-phdr-petr-vojtisek.html>

Vše, co potřebujete vědět o Instagram Reels, ©2020. *World of Online* [online]. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://www.worldofonline.cz/cs/blog/vse-co-potrebuje-vedet-o-instagram-reels>

ZELENKOVÁ, E. a kol., ©2016. Veřejné zakázky resortu Ministerstva životního prostředí: Projektová dokumentace k zakázce. *MZP.cz* [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: https://ezak.mzp.cz/document_25341/fa248ba07844c34ee7e6f7505dc4af64-pr5_projektova-dokumentace -docx

Seznam obrázků a grafů

Obrázek 1 Perlorodka říční (<i>Margaritifera margaritifera</i>) (Nagel, 2012).....	3
Obrázek 2 Rozšíření perlorodky říční v ČR v roce 2022 (archiv AOPK ČR, upraveno autorkou).....	5
Graf 1 Grafické vyhodnocení odpovědí na otázku č. 4 (vlastní zpracování)	23
Graf 2 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 5 (vlastní zpracování).....	24
Graf 3 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 6 (vlastní zpracování).....	25
Graf 4 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 7 (vlastní zpracování).....	26
Graf 5 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 8 (vlastní zpracování).....	27
Graf 6 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 9 (vlastní zpracování).....	27
Graf 7 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 10 (vlastní zpracování).....	28
Graf 8 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 11 (vlastní zpracování).....	29
Graf 9 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 13 (vlastní zpracování).....	30
Graf 10 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 14 (vlastní zpracování).....	30
Graf 11 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 15 (vlastní zpracování).....	31
Graf 12 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 16 (vlastní zpracování).....	31
Graf 13 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 17 (vlastní zpracování).....	32
Graf 14 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 18 (vlastní zpracování).....	33
Graf 15 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 4 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	35
Graf 16 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 5 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	36
Graf 17 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 6 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	37
Graf 18 Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 7 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	38

Graf 19 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.8 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	39
Graf 20 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.9 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	40
Graf 21 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.10 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	41
Graf 22 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.11 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	42
Graf 23 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.13 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	43
Graf 24 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.14 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	43
Graf 25 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.15 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	44
Graf 26 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.16 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	44
Graf 27 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.17 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	45
Graf 28 Vyhodnocení odpovědí na otázku č.18 a porovnání odpovědí veřejnosti a sledujících instagramového profilu perlorodky (vlastní zpracování).....	46

Seznam tabulek

Tabulka 1 Odpovědi respondentů na otázku č. 5 - řazeno abecedně (vlastní zpracování) ..	24
Tabulka 2 Odpovědi respondentů na otázku č. 6 (vlastní zpracování).....	25
Tabulka 3 Odpovědi na otázku, co nejvíce škodí perlorodkám, řazeno sestupně dle četnosti odpovědí (vlastní zpracování).....	26
Tabulka 4 Vlastní odpovědi respondentů na otázku č. 10 (vlastní zpracování)	28
Tabulka 5 Odpovědi respondentů na otázku, zda znají perlorodku z jiných médií než z internetu (vlastní zpracování).....	32
Tabulka 6 Další odpovědi respondentů na otázku, zda ví, kde se vyskytuje perlorodka říční v ČR (vlastní zpracování)	36
Tabulka 7 Další odpovědi respondentů na otázku č. 7 (vlastní zpracování)	38
Tabulka 8 Další odpovědi respondentů na otázku č. 10 (vlastní zpracování)	41
Tabulka 9 Jiné odpovědi respondentů na otázku č. 17 (vlastní zpracování)	45
Tabulka 10 Jiné odpovědi respondentů na otázku č. 18 (vlastní zpracování)	46
Tabulka 11 Odpovědi na otázku č. 19 (vlastní zpracování)	47

Seznam příloh

Příloha 1 Výstřižek článku Ochránáři vyhánějí vodáky od Vltavy kvůli perlorodce (anopress.cz)	63
Příloha 2 Výstřižek článku Lodě musí ustoupit vodákům (anopress.cz).....	63
Příloha 3 Výstřižek článku Perlorodky vyhánějí vodáky (anopress.cz)	64
Příloha 4 Leták Vltavský luh a vodáci	65
Příloha 5 Leták Splouvání Vltavy	66
Příloha 6 Leták Soužití člověka a perlorodky říční ve Vltavském luhu	67
Příloha 7 Leták Perlorodka říční v NPP Blanice a v NPP Prameniště Blanice	68
Příloha 8 Leták Pomozte nám s ochranou čisté Vltavy a perlorodky určený pro farmáře ..	69
Příloha 9 Leták Pomozte nám s ochranou čisté Vltavy a perlorodky určený pro lesníky ...	70
Příloha 10 Leták Pomozte nám s ochranou čisté Vltavy a perlorodky určený pro rybáře ..	71
Příloha 11 Leták Pomozte nám s ochranou čisté Vltavy a perlorodky určený pro vodáky .	72
Příloha 12 Nejpopulárnější příspěvek instagramového profilu perlorodky – perlorodky říční vypouštějící glochidie	73
Příloha 13 Druhý nejpopulárnější příspěvek instagramového profilu perlorodky – automatická sonda na měření kyslíku na dně řeky	73
Příloha 14 Třetí nejpopulárnější příspěvek instagramového profilu perlorodky – fotografie určená k propagaci instagramového profilu.....	74
Příloha 15 Nárůst sledujících instagramového profilu perlorodky k 28. 2. 2023	74
Příloha 16 Grafika vybízející k vyplnění dotazníku k BP na soukromé sociální síti autorky práce.....	75
Příloha 17 Grafika vybízející k vyplnění dotazníku k BP na instagramovém profilu perlorodky.....	75
Příloha 18 Dotazník pro širokou veřejnost	76
Příloha 19 Dotazník pro sledující instagramového profilu perlorodky	81
Příloha 20 Graf rozložení pohlaví respondentů dotazníku pro širokou veřejnost	87

Příloha 21 Graf věkové struktury respondentů dotazníku pro širokou veřejnost	87
Příloha 22 Graf rozložení vzdělání respondentů dotazníku pro širokou veřejnost.....	87
Příloha 23 Odpovědi respondentů na otázku č. 12: Popište co nejpřesněji, jak se perlorodka rozmnožuje a jak žije až do dospělosti.	88
Příloha 24 Odpovědi respondentů na otázku č. 14: Proč si myslíte, že je ochrana perlorodky důležitá?	89
Příloha 25 Odpovědi respondentů na otázku č.18: Jak si myslíte, že by bylo vhodné propagovat ochranu perlorodky mezi veřejností?.....	92
Příloha 26 Graf rozložení pohlaví respondentů dotazníku pro sledující instagramového profilu.....	93
Příloha 27 Graf věkové struktury respondentů dotazníku pro sledující instagramového profilu.....	93
Příloha 28 Graf rozložení vzdělání respondentů dotazníku pro sledující instagramového profilu.....	93
Příloha 29 Odpovědi respondentů z řad sledujících instagramového profilu perlorodky na otázku č. 12: Popište co nejpřesněji, jak se perlorodka rozmnožuje a jak žije až do dospělosti.....	94
Příloha 30 Odpovědi respondentů z řad sledujících instagramového profilu perlorodky na otázku č. 14: Proč si myslíte, že je ochrana perlorodky důležitá?	95

Přílohy

Příloha 1 Výstřižek článku Ochránáři vyhánějí vodáky od Vltavy kvůli perlorodce (anopress.cz)

183. Ochránáři vyhánějí vodáky od Vltavy kvůli perlorodce

13.03.2008 Lidové noviny - MAREK KERLES

strana: 4 rubrika: Domov

Citace

Klíčová slova: perlorodky; říční

VIMPERK Spor o budoucí možnosti splouvání horního toku Vltavy, protékajícího první zónou Národního parku Šumava se vyhrocuje. Po měsíce trvajících diskusích o limitech stavu vodní hladiny, za kterých by mohli vodáci na řeku, přichází správa parku s radikálním návrhem na úplné uzavření řeky v hlavní letní sezoně. Podle toho návrhu by od 15. 6. do 15. 8. nesměla vyplout na horní Vltavu jediná loď.

Plán na totální uzavření řeky, využívané vodáky osmdesát let, vyvolal tvrdý odpor jak mezi starosty šumavských obcí, tak podnikateli. Ti tvrdí, že jednání s ochránáři zkrachovala. Správa totiž kromě zákazu splouvání v hlavní letní sezoně hodlá zvýšit vodáckým minimální limit výše vodní hladiny i pro jarní období. Zatímco dosud mohli vodáci na vodu, když vodočet u Soumarského mostu ukazoval 45 centimetrů, nyní by měl být úsek Soumarský Most-Pěkná splavný jen při limitu 61 centimetrů. "A to je opravdu jen několik dní v roce," řekl LN předseda Svazu obcí NP Šumava František Nykles.

Správa národního parku nicméně konstatuje, že splouvání řek v národních parcích zakazuje v Česku zákon a vodáci na Teplou Vltavu mohli jen na základě výjimky. Nyní se ale ukazuje, že masová vodácká turistika výrazně poškozují evropsky unikátní ekosystém, který je domovem pro 36 druhů vzácných rostlin, 35 druhů ptáků a 11 druhů plazů, ryb a obojživelníků. Zvlášť ohrožená je pak populace **perlorodky říční**. "Jsme proto nuceni přistoupit k silnějšímu omezení splouvání horního toku Teplé Vltavy," uvedl mluvčí parku Radovan Holub. Správa parku ale podle něj uvažuje během prázdnin při vyšším stavu vody o početně limitovaných vodáckých exkurzích s průvodcem.

Ačkoliv rozhodnutí o faktickém uzavření řeky pro běžnou vodáckou turistiku ještě není konečné, už dnes obě strany sporu hrozí žalobami. Podle majitele jedné z půjčoven lodí Ladislava Bláhy mohou podnikatelé žalovat stát o odškodné za to, že jim umožnil vybudovat podél řeky zázemí pro vodáky a poté jejich investice znehodnotil.

Ekologové zase tvrdí, že pokud správa parku nadále umožní vodákům přístup na řeku, musí Česko počítat se sankcemi od Evropské komise za porušení podmínek pro ochranu evropsky unikátních přírodních lokalit.

Název: Ochránáři vyhánějí vodáky od Vltavy kvůli perlorodce

Autor: MAREK KERLES

Příloha 2 Výstřižek článku Lodě musí ustoupit perlorodkám (anopress.cz)

214. Lodě musí ustoupit perlorodkám

13.05.2008 Mladá fronta Dnes - VÁCLAV JANOUSH

strana: 3 rubrika: Jižní Čechy

Citace

Klíčová slova: perlorodek; perlorodku; říční; říčních

KONEC PLAVBY PO TEPLÉ VLTAVĚ Ochránci přírody s odborníky na hydrobiologii tlačí správu šumavského parku k zákazu splouvání této řeky už dva roky. Teď se jim to zřejmě konečně podaří. Místní starostové a podnikatelé jsou proti. Omezení už ale nemají šanci zvrátit.

Šumava - Devastace Teplé Vltavy na Šumavě a ohrožování **perlorodek říčních** v létě končí. Správa parku už od poloviny června zcela zakáže vodáctví na této unikátní řece. Vodáci, starostové a podnikatelé jsou proti. Ekologičtí aktivisté naopak tvrdí, že tak přísné omezení měla správa parku zavést už dávno.

Ochránci přírody, ministr životního prostředí Martin Bursík i odborníci na hydrobiologii tlačí už dva roky na správu parku, ať začne **perlorodku říční** chránit. Živočichu, který se nikde jinde v Česku již tak hojně v přírodě nerozmnožuje, vadí zejména dna lodí a pádla vodáků poškozující říční dno.

Správa parku proto nyní přišla s novými pravidly splouvání. S jejich tvrdostí ale nikdo nepožítal.

Šestikilometrový úsek z Lenory na Soumarský most budou moci lodě splouvat jen při limitu 45 centimetrů na vodočetné lati na Soumarském mostě. Na nejkrásnější a nejdelší sedmnácti kilometrový úsek řeky z Soumarského mostu do Pěkné se nebudou moci vydat od 16. června do 15. srpna vůbec.

"Odborníci nám doporučovali pro tento úsek limit pro splouvání 61 centimetrů. Při něm je ale řeka splavná jen několik dnů v letních měsících a zorganizovat takové splouvání je prakticky nemožné," řekl ředitel správy parku František Krejčí.

Uvedená část řeky bude tudíž pro vodáky přístupná jen od začátku května do poloviny června a od poloviny srpna do konce října vždy od 8 do 20 hodin. Pro kanoí musí být minimální výška hladiny 61 centimetrů a pro kajaky alespoň 56 centimetrů.

"Rozdíly pro kanoa a kajaky jsou proto, že při pádlování na kajaku vodáci nezasahují tolik do vody," vysvětlila hydrobioložka správy parku Eva Zelenková.

Poslední úsek řeky z Pěkné do Nové Pece pak bude bez limitů jako dosud, a tudíž splavný od začátku května až do konce října.

Správa parku si ihned za nová pravidla vysloužila kritiku od předsedy Svazu šumavských obcí Františka Nyklese. "Tak tvrdé limity jsme nečekali. Je to špatná správa hlavně pro vodáky, my jsme navrhovali omezit například na řece počet lodí i jejich typy," upřesnil Nykles.

Sám přitom ví, že kritika je nyní to jediné, co šumavští starostové i podnikatelé zmožou. Správa parku totiž předložil tato pravidla ke schválení v polovině června na radě parku jako součást nového návštěvního řádu. I když jeho prosazení s největší pravděpodobností zablokují šumavští starostové, nebude to už nic platné. Správa pak požádá ministerstvo, aby o vydání nového návštěvního řádu rozhodlo ono. A to s ním souhlasit podle slov ministra Martina Bursíka bude.

Příloha 3 Výstřižek článku Perlorodky vyhánějí vodáky (anopress.cz)

400. Perlorodky vyhánějí vodáky

23.07.2010 Lidové noviny - MAREK KERLES
strana: 5 rubrika: Regiony

Citace

Klíčová slova: perlorodky; říční

Podnikatelé podél horního toku řeky Vltavy tvrdě kritizují systém registrace, který už loni zavedla správa Národního parku Šumava pro splouvání řeky z Lenory směrem k přehradě Lipno. VOLARY Protože ochranáři omezili počet lodí, které denně mohou vyplout na řeku při určitém stavu vody, musí se zájemci předem na určitou hodinu zaregistrovat a zaplatit poplatek. Správa šumavského parku se tak snaží zabránit škodám, které vodáci mohou způsobit na vzácném říčním ekosystému.

Podnikatelé ale po zkušenostech z loňské a letošní sezony tvrdí, že tak přísná ochrana je zbytečná a připravuje celý region o peníze z cestovního ruchu. "Stav vody v řece se radikálně vylepšil už tím, že skončila sklárna v Lenoře," řekla LN spolujatelka vodácké půjčovny Votus Jana Bláhová. Podle ní ještě nikdo opravdu dostatečně neprokázal, že právě vodáci by mohli být pro říční ekosystém katastrofou.

"Navíc registrační systém je špatný a odrazuje zejména zahraniční turisty," uvedla Bláhová. Od zavedení systému se podle ní objevují dizinci na řece jen sporadicky.

Starostové okolních obcí a podnikatelé podle Bláhové už loni vyčíslili, že regulace splouvání Horní Vltavy připravila region na příjmech z turistiky o nejméně deset milionů korun. "Dříve třeba v kempu u Soumarského mostu přespalo za sezonu až 20 000 lidí, teď tam vidíte jen několik stanů. Tržby nemají kiosky, restaurace ani půjčovny, mladí lidé odcházejí jinam," stěžuje si Bláhová.

Správa parku přiznává, že počet lodí na řece nenaplní ani maximální možnou kapacitu, danou výškou vodní hladiny.

Pokud se na vodočtu u Soumarského mostu objeví výška mezi 50 a 55 centimetry, může za jeden den vyjet na řeku maximálně 81 kanoí, při výšce mezi 55 a 61 centimetry pak 108 stejných plavidel. Nad hranici 61 centimetrů je počet lodí na řece neomezen, pokud naopak hladina poklesne pod půl metru, lodě na řeku vůbec nesmějí.

"Dosud vodáci v letošní sezoně využili maximální možnou kapacitu tak z 50 %, registrovali jsme zhruba 2500 lodí," řekl LN Adam Diviš z informační a strážnické služby parku. Vodáci musejí počítat s tím, že i když mají potvrzenou registraci, pokud hladina klesne pod stanovenou mez, na vodu se stejně nedostanou. Loni od jara do podzimu tak sjelo řeku v rámci zavedené registrace 4600 lodí, což je zhruba třetina plavidel, která se na řece objevovala v dobách neexistence jakýchkoliv omezení.

Ochranáři přírody však tvrdí, že přísnější pravidla pro splouvání řeky se už pozitivně projevila na stavu říčního a poříčního ekosystému. "Minimálně na březích je méně odpadků, břehy jsou obecně v lepším stavu než dříve," řekl LN Diviš.

Horní Vltava byla donedávna jednou z mála, možná dokonce jedinou řekou v Evropě, po níž mohli vodáci jezdit v první zóně národního parku bez omezení. A vědci přišli s názorem, že pokud by vodácký cestovní ruch zatěžoval řeku i nadále stejným tempem, mohlo by to ohrozit vzácnou faunu a flóru zejména na říčním dně. To je totiž mimo jiné domovem chráněné

perlorodky říční

Příloha 4 Leták Vltavský luh a vodáci

Vltavský luh

Patří do Evropsky významné části Šumavy, kde významnými „naturovými“ druhy, které se nacházejí v řece nebo jsou na ni bezprostředně navázané, jsou perlorodka, vranka, mihule a vydra.

I díky vám a vašemu respektu k přírodě mají tyto druhy šanci přežít.

Pravidla chování správného vodáka

Vodák, aby řeku nepoškozoval:

- jede v proudnici a vyhýbá se mělčinám,
- snaží se, aby záběry pádla neničily podvodní rostliny,
- lodě jezdí za sebou, protože proudnice bývá úzká a lodě jedoucí vedle sebe mohou najet na mělčinu,
- vystupuje z lodi jen na místech, která jsou k tomu určena,
- vyhýbá se brodění řekou, aby neničil vodní rostliny a živočichy,
- splouvá tiše, aby nerušil živočichy v okolí.

Děkujeme všem, kteří se chovají ohleduplně k přírodě nejen Vltavského luhu. Přispívají tím k zachování tohoto jedinečného koutu šumavské přírody a všech forem života, které se zde nacházejí.

Správa NP a CHKO Šumava

Aktuální informace o režimu splouvání najdete na www.npsumava.cz.

Vydala Správa NP a CHKO Šumava ve Vimperku v roce 2008.
Tisk: Tiskárna FOP Černá v Počumaví.

Vltavský luh a vodáci

krok s přírodou

Vodní turistika

Je jednou z aktivit, která umožňuje „v řadě případů přímý kontakt“ s prostředím řeky a jejího okolí. Dokáže zprostředkovat zážitky spojené s poznáním prostředí vodního toku a jeho obyvatel přímo na dosah. Zurčení vodního toku proknané ptačím zpěvem, mihnuti ryb přchajících do svých úkrytů i vlnící závoje vodních rostlin, které svými pestrobarevnými koberci doplňují různobarevnost dna řeky, jsou zážitky, které se vryjí do paměti každého návštěvníka tohoto zvláštního světa. Břehové porosty s bohatými zápoji rostlin, keřů i stromů při splouvání dotváří stále se měnící scénérii tohoto přírodního amfiteátru, který se nám nabízí.

Stejně tak, jako návštěva kina, koncertu či jiného představení musí mít i splutí vodního toku zvláště v chráněném území, jakým je národní park, svá pravidla a zákony. Ty ochraňují zdejší křehký svět a zajišťují jeho uchování nejen nám, našim dětem, ale i všem živočišným i rostlinným druhům, které tady mají svůj domov a v řadě případů žijí pouze zde a nikde jinde.

Splouvání vodních toků na celém území Národního parku Šumava omezuje zákon O ochraně přírody a krajiny č. 114. Režim splouvání na vybraných a Správou NP a CHKO Šumava schválených úsecích je stanověn Návštěvním řádem národního parku.

Perlorodka říční

Šance na přežití

Převážná většina trasy mezi Soumarským Mostem a Pěknou prochází l. zónou Národního parku Šumava – Vltavským luhem, kde můžete potkat množství vzácných živočišných i rostlinných druhů. Celá oblast je obývána **vydrou říční**, za šera možná zahlédnete třepotavý let některého z netopýrů slidících po hmyzu, v křovinách hnízdí množství ptáků. K nejzajímavějším patří **slavík modráček**, **hýl rudý** nebo **fuhyk obecný**. V okolních nivních loukách hnízdí **bekasina otavní** nebo **chrástel polní**. Také **tetřev obecný** zde nachází prostor pro vyvádění mládat. Nad hlavou vám může pletet l **orel mořský** či **sokol stěhovavý** vyhlížející svou kořist. Četná rašeliníště s mocností rašeliny až 7 m, která se vytvořila na odstavených ramenech řeky, hostí velké množství druhů zejména bezobratlých živočichů, například kriticky ohroženého **stěvilka Menetriešova** nebo **žlutáška borůvkového**, jehož housenky se živi listy vlochyně. Nápadné jsou **volavky popelavé** nehybně číhající na rybky. Zhlédnout můžete i **ledňáčka říčního**, modravý drahokam, který jako blesk prolétne nad hladinou, nebo **konipasý horské** pohupující se na kamenech.

Samotná řeka Vltava od Lenory po Lipno je jednou z nejkrásnějších čistých řek v České republice. V tomto prostředí se vyskytují organismy, které již jinde vymizely. Zelené koberce vodních rostlin na dně jsou tvořeny mechy, například nápadně dlouhou **prameničkou**, a různými druhy vyšších rostlin jako **hvězdoháčkatý**, **zevar vzplývavý**, **lakušník**, **stolistek** nebo silně ohrožený **rdest alpský**. Na tyto rostliny jako na zdroj potravy jsou navázaní další obyvatelé řeky, a to zejména ti, kteří žijí v horní vrstvě dna nebo na jeho povrchu a žijí se drobnými odpadnými částicemi těchto rostlin, tzv. detritem. Patří mezi ně různé druhy hmyzu – **chrostíci**, **pošvatky**, **jevice** nebo vzácní mlži jako **škeble říční** nebo **perlorodka říční**. Kromě **pstruha obecného**, jsou v řece časté **vranky** splývající se dnem a **mihule**, které se nechávají obdivovat jen při svém svatebním reji a jinak svůj život tráví v bahnitých nánosích řeky. Klidné zátočiny a mrtvá ramena řeky osidluje **bublinatky** – masožravé rostliny s lapacími měchyřky nebo **stulík malý** - velmi vzácné a ohrožené druhy vyskytující se pouze ve Vltavském luhu.

Příloha 5 Leták Splouvání Vltavy

Pravidla splouvání Vltavy

Pro svoji jedinečnost a přírodní hodnoty řeky Vltavy bylo pro její ochranu přistoupeno k regulaci splouvání.

- Vltava v Národním parku Šumava lze splouvat pouze na kánoji nebo kajáku.
- Byla stanovena minimální výška hladiny pro splouvání – vždy odečítána na vodotoku Soumarský Most.
- Na úseku Soumarský Most – most u Pěkné byl omezen počet plavidel na den – nejvýše 100 registrovaných lodí.

Registrační systém

Pro splouvání úseku Soumarský Most – most u Pěkné je vytvořen elektronický rezervační systém na www.npsumava.cz.

- Po vyplnění údajů na internetu jste předobřízneni registrací. Po uhracení platby se vaše registrace stává závaznou.
- Registrované si i loď na jméno, které je ověřeno na základě dokladu totožnosti při vyzvednutí registrační známky před splutím na Soumarském Mostě.
- Dětské tábory a dětské sportovní oddíly se mohou registrovat hromadně na tel. číslo 731 530 418.
- Každý den v 9:00 hodin si navíc můžete zvolit splutí úseku s vodotokem přírodním.
- Pro účel organizace i případné registrace byl na Soumarském Mostu zřízen nový informační bod (provoz každý den splouvání od 8 do 16 hodin).

Veškeré dotazy na tel. 731 530 418, případně na informačním středisku ve Stodce - tel. 388 335 014.

Platba za registraci

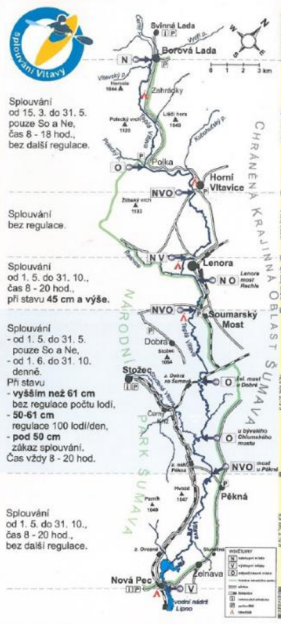
dospělí - 100 Kč
dětí 7-15 let - 50 Kč
dětí do 6 let - zdarma

02719 2009

Platbu je nutno provést ihned po registraci buď bezhotovostně na číslo účtu 194 992 318/0300 nebo lze platit v hotovosti na Soumarském Mostě anebo v Stodce. Registrace je automaticky zrušena a platba vrácena, pokud je výška hladiny pod limitem 50 cm nebo napak nad 61 cm. Pro určení režimu splouvání je rozhodující stav v daný den v 8:00 hod. Závaznou registraci je možné zrušit do 1 týdne před vyplutím.

Registrační systém a aktuální informace o režimu splouvání najdete na www.npsumava.cz.

Vydání Správa NP a CHKO Šumava ve Vlnopetrovi v roce 2009
Tisk: Tiskárna FOP Cent v Polanovce

Horní tok z Borových Lad do Polky

Možno splouvat v období jarního tání. Z Polky dále Vltava protéká až do Lenory územím CHKO Šumava, kde její splouvání není regulováno.

Z Horní Vltavice do Lenory

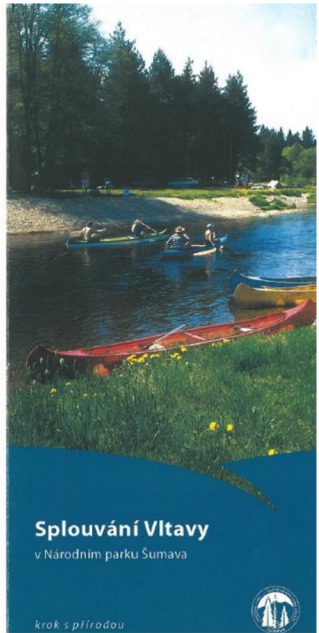
Úsek protékající CHKO Šumava a tedy bez jakéhokoli omezení (jen fyzickou možností splutí dle stavu vody). Lze tedy využít pro případ obsazených míst na úseku Soumarský Most – most u Pěkné. V případě sjízdného stavu (minimálně 45 cm na vodotoku na Soumarském Mostu) lze pokračovat dále až na Soumarský Most.

- ### Pravidla chování správného vodáka
- Jede v proudu, vyhýbá se měřtinám
 - není zábrý pádla podvodní kositelny
 - loď jezí za sebou, nikoliv vedle sebe
 - z lodí vystupuje jen na určených místech
 - vyhýbá se brodění řekou
 - splouvá tře, aby nerušil živočichy v okolí řeky

Od mostu u Pěkné k Lípnu

Je pokračováním úseku Soumarský Most – most u Pěkné. Lze jej také využít pro případ obsazených míst na úseku Soumarský Most – most u Pěkné. Úsek před Lípem je charakteristický pomalejší vodou. Vhodné pro začátečníky či méně pokročilé vodáky.

Děkujeme všem, kteří se chovají ohleduplně k Vltavě a přírodě nejen Vltavského luhu. Přispívají tím k zachování tohoto jedinečného koutu šumavské přírody a všech forem života, které se zde nacházejí.

Šance na přežití

Převážná většina trasy mezi Soumarským Mostem a Pěknou prochází I. zónou Národního parku Šumava – Vltavským luhem, který představuje jednu z nezáchránlivějších říčních meandrů České republiky. Můžete zde spatřit množství vzácných živočišných i rostlinných druhů. Cetva řašelinitě, s mocností rašelinu až 7 m, která se vytvořila na odstavených ramenech řeky, hostí velké množství druhů, zejména bezobratlých živočichů. Samotná řeka Vltava od Lenory po Lípno je jednou z nejkrásnějších říčních řek v České republice. V tomto prostředí se vyskytují organismy, které již jinde vymizely.

Vltavský luh je evropsky významnou lokalitou Šumavy. Mezi hlavní druhy NATURY 2000, které se v řece Vltavě nacházejí nebo jsou na ni bezprostředně navázány, patří periorodka, vránka, mihule a vydra.

I díky vám a vašemu respektu k přírodě mají tyto druhy šanci přežít!

Kontipas horský se svým žlutým břichem se veselě pohupuje po kamenech v řece.

Tetřev obecný provádí v okolních křáskách své náběhy.

Tulhák obecný, slavík modráček či hýl rudý - vzácné druhy obývající celou lokalitu.

Motýlice jsou svým třepotavým letem nezáměnitelné.

Periorodka říční zde nachází ještě jedno z posledních míst pro svůj život.

Slepá ramena ostigují masožravé bublinatky, stulky i malé i další vzácné obyvatelé.

Zelené koberce vodních rostlin vytvářejí barevné ozdobení na dně řeky.

Chobotná vydra říční se vyskytuje v celé oblasti toku.

Psůtruba obecného i další rybi obyvatelé můžete při opatrné plavbě pozorovat.

Příloha 6 Leták Soužití člověka a perlorodky říční ve Vltavském luhu

Hydrobiologická stanice...

základ v prostředí bývalé železárny patří k špičce. Stanoviště bylo zřízeno na základě záměru realizovat v blízkosti stávajícího objektu nové systémy. Stanoviště je vybaveno moderními měřicími přístroji, které umožňují měřit všechny důležité parametry. Součástí projektu je také výstavba nové budovy, která bude sloužit jako laboratorní prostor pro výzkum a výuku. V rámci projektu budou také realizovány různé ekologické aktivity, které budou sloužit k vzdělávání veřejnosti a k propagaci ochrany přírody.

V rámci inventarizace...

byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci inventarizace byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci inventarizace byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci inventarizace byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Perlorodky se vyvíjejí...

Perlorodky se vyvíjejí v různých podmínkách. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Polopřirozený odchov...

Polopřirozený odchov perlorodky je jedním z hlavních cílů projektu. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Bioidikační test...

Bioidikační testy jsou důležitou součástí projektu. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Kvalita vody...

Kvalita vody je klíčovým parametrem projektu. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Vodní makrofyta...

Vodní makrofyta je důležitou součástí ekosystému. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Ryby...

Ryby jsou důležitou součástí ekosystému. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Průběžné výsledky a závěry

Průběžné výsledky a závěry projektu. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Pravidelný monitoring

Pravidelný monitoring je klíčovým prvkem projektu. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Prostředí Vltavského luhu je perspektivní pro perlorodku, ale její současná početnost je velmi nízká

Prostředí Vltavského luhu je perspektivní pro perlorodku, ale její současná početnost je velmi nízká. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Ochrana před negativními vlivy okolí (splachy, COV, rekreace)

Ochrana před negativními vlivy okolí je důležitou součástí projektu. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Perlorodka říční...

Perlorodka říční je druhem, který je v současnosti ohrožen. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Prostředí...

Prostředí perlorodky je klíčovým faktorem jejího vývoje. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Potrava...

Potrava perlorodky je důležitou součástí jejího života. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Reprodukční cyklus...

Reprodukční cyklus perlorodky je klíčovým faktorem jejího vývoje. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Projekt...

Projekt Soužití člověka a perlorodky říční je klíčovým projektem. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Česká republika...

Česká republika je domovem perlorodky říční. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

V celé Evropě...

V celé Evropě je perlorodka říční rozšířena. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Příčinami úbytku...

Příčinami úbytku perlorodky říční jsou různé faktory. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Witava...

Witava je klíčovým prvkem projektu. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Projekt...

Projekt Soužití člověka a perlorodky říční je klíčovým projektem. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Projekt...

Projekt Soužití člověka a perlorodky říční je klíčovým projektem. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Projekt...

Projekt Soužití člověka a perlorodky říční je klíčovým projektem. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření. V rámci projektu byly provedeny různé druhy výzkumů a měření.

Příloha 7 Leták Perlorodka říční v NPP Blanice a v NPP Prameniště Blanice

Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – managementová opatření

Správa Národního parku Šumava je zapojená do realizace opatření vyplývajících ze Záchraného programu perlorodky říční v ČR. V projektech spolufinancovaných Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí jsou realizovány polopřirozené odchovy a rozsáhlá managementová opatření.

Cíl a obsah projektu

Projekt realizuje vybrané části platného Plánu péče o NPP Blanice a NPP Prameniště Blanice 2012–2024, Záchraného programu pro perlorodku říční v ČR a Souboru doporučených opatření pro Evropsky významnou lokalitu Šumava. Hlavním cílem projektu je zlepšení životních podmínek pro perlorodku říční a podpora jejího přirozeného vývojového cyklu.

Lokalizace projektu

Projekt je realizován na území CHKO Šumava v NPP Blanice a NPP Prameniště Blanice, v katastrálních územích Spálenec, Horní Sněžná, Křišťanov, Koryto a Zbytiny – konkrétně v povodí tří přítoků řeky Blanice – Tetivčivý potok, Spálenecský potok a Sněžný potok.

Realizované aktivity

V minulosti osídila řeka Blanice na horní hranici možného výskytu perlorodky říční díky tradičnímu hospodáření na pozemcích v povodí. V části povodí Blanice však došlo k postupnému zničení, resp. odstavení jemné vodní sítě od pramenišť do hlavního toku, a to v důsledku nešetřného zemědělského hospodáření. Po podmáčení byly pozemky opuštěny a dříve sečené louky se změnilly v lada porostů sukcesními dřevinami, které svým zastíněním znemožňují prohlížení potůčkových pozemků slunečním světlem. Dříve optimální biotop mlžů byl pozmeněn, respektive došlo k narušení (popř. přerušení) spojení mezi úseky, kde je vytvářen detrit, a hlavním tokem. V současné době tak hlavní tok Blanice přišel o významné zdroje detritu, tj. potravu filtrátorů, mezi něž patří i perlorodka říční.

Projekt zahrnuje následující aktivity:

- hydrochemický monitoring,
- hydrobiologický monitoring,
- biomonitoring,
- snížení lesnatosti niv a mokřadů (prořezávky),
- obnova mléčké hydrografické sítě pramenitých oblastí,
- zřízení potravních strážek (stružkování),
- luční managementy,
- vyhodnocení zjištěných dat a realizovaných opatření.

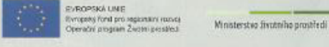
Doba realizace projektu: **1. 10. 2017–31. 12. 2022**

Kontakty

- Správa Národního parku Šumava
1. máje 260, 385 01 Vimperk
vimperk@npsumava.cz
tel.: 388 450 111
- Správa Národního parku Šumava – Pracoviště Horní Planá
Jiráskova 160, 382 26 Horní Planá
vimperk@npsumava.cz
tel.: 380 738 629

Tento leták byl vydán v rámci projektu Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – managementová opatření, číslo projektu: CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_078/0005396, spolufinancovaného Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Vydala: Správa Národního parku Šumava, Vimperk 2022
Fotografie: Bohumil Dert, Ondřej Volf
Mapy: ČUZK 2012, ADRK 2012, VÚVTGM 2012, upraveno podle Simon et al. (2012)

> www.npsumava.cz

Perlorodka říční

v NPP Blanice
a v NPP Prameniště Blanice

Perlorodka říční je evropsky významný a kriticky ohrožený druh sladkovodního mlže, který se velmi vzácně vyskytuje i u nás v České Republice. Jejich lastury dosahují délky 95–140 mm, šířky 50–60 mm a tloušťky 30–40 mm. Druh, kdysi velmi hojný, dnes osidluje zhruba 5 % původních lokalit ve zmlkované potůčnosti. Kvůli masivnímu ústupu druhu byly započaty intenzivní ochranné aktivity a formulován záchraný program.

Prostředí

Perlorodce se nejlépe daří v oligotrofním prostředí. Podmínkou její dlouhodobé existence, kromě nespectu různých faktorů, je i přítomnost hostitelských ryb a vysoká kvalita vody.

Potrava

Perlorodky se živi organickým detritem (částečně bakteriemi rozložený rostlinný opad) obecně vznikajícím v celé ploše povodí. Kvalitní detrit vzniká z luk s dominancí pásky luční a lipnice obecné, a to i z podzemních částí rostlin. Opady kořenových částí rostlin se dostávají do toku buď prostřednictvím podzemního oběhu vody, nebo prostřednictvím stružek a potůčků s převyšivými břehy, v nichž dochází k přímému kontaktu kořenového systému s proudem vody.

Rozmnožování

Rozmnožovací cyklus perlorodky prochází přes pařezární larvální stádium vyzáblující hostitele, v našich podmínkách je jim pstruh obecný f. potůční. Rozmnožování začíná s příchodem léta oplozením vajíčka. V průběhu letních měsíců se oplozená vajíčka vyvíjejí, až se z nich stanou invazní larvy (glochidia), které v srpnu opustí samičku. Larvy jsou následně unášeny proudem. Při setkání s zábrami hostitele se na nich uchytí, vytvoří se cysta a započne metamorfóza na juvenilní, dospělci podobnou perlorodku. Dlouhá přeměna je opět ovlivněna teplotou a trvá přibližně 9 měsíců. Po dokončení metamorfózy se juvenilní perlorodka pročeze z cysty ven a vypadá z záber hostitele na dno toku.

Schéma životního cyklu perlorodky říční (originál M. Bílý)

Rozšíření perlorodky říční v Evropě a České republice

Těžištěm jejího výskytu je v současné době severozápad Ruska, Norsko a Švédsko, kde se nacházejí 2/3 známých lokalit výskytu. Prakticky všude ale dochází k poklesu její početnosti a schopnosti reprodukce. Ve střední Evropě je obecně uváděn pokles o více než 90 %. Vzhledem k dlouhověkosti tohoto mlže jsou některé dochované populace relativně početné, ale bez schopnosti se přirozeně rozmnožovat. V Polsku perlorodka již úplně vyhynula, v Rakousku téměř.

V současné době se zbytkové populace perlorodky říční u nás vyskytují jen blízko horní hranice svého výškového rozšíření. Jedná se o několik málo řek a potoků v řídké osídlených oblastech. Současné rozšíření neodpovídá původnímu prostředí s optimálními podmínkami, avšak vzhledem ke stavu antropogenně ovlivněné krajiny střední Evropy jsou tyto toky jediným možným refugiem pro perlorodku. Negročnější stredoevropská populace se doposud zachovala v jihočeské Blanici, kde žije kolem 8 000 jedinců. Z důvodů její ochrany byla vyhlášena **Národní přírodní památka Blanice a Národní přírodní památka Prameniště Blanice**.

Historické rozšíření perlorodky říční v České republice

- seznamy úseky 198–2012
- seznamy úseky 1988–1992
- nezarybné úseky
- nezarybné úseky s výskyt
- hranice čtenosti
- hranice

■ hustota populace
více než 10 000 jedinců
10 000–1 000 jedinců

Aktivity Správy NP Šumava v území NPP Blanice a NPP Prameniště Blanice

Správa Národního parku Šumava zajišťuje v souladu se schválenými plány péče (Plán péče o CHKO Šumava a Plán péče o NPP Blanice a NPP Prameniště Blanice) a záchraným programem (Záchraný program perlorodky říční v ČR) péči o biotop a populaci perlorodky říční na území NPP Blanice a NPP Prameniště Blanice.

Co a proč Správa NP Šumava dělá

Aktivity Správy Národního parku Šumava na Blanici a Prameništi se dají rozdělit na dva okrajby činnosti – péče o populaci a péče o biotop perlorodky říční.

Péči o populaci perlorodky se rozumí zejména pravidelné kontroly kolonií, posilující polopřirozené odchovy a následné vysazování perlorodky.

Péče o biotop zahrnuje managementová opatření na zlepšení teplotních poměrů v toku (prořezávky), opatření na zlepšení potravní funkce biotopu (speciální luční managementy, obnova pramenišť, péče o potravní stružky), opatření na zlepšení kvality vody a protierozní opatření (odstraňování zářasů z koryta, odstraňování nářzů břehu meandrů).

Na výše uvedené činnosti navazují aktivity zaměřené na vyhodnocení efektivnosti prováděných opatření (hydrochemický monitoring, hydrobiologický monitoring, bioindikace).

Bioindikční destičky u místě v toku

Cílem aktivit je zajištění vhodných podmínek (vhodná teplota, vřovnaný vodní režim, čistota vody, eliminace eroze a sedimentace, dostatek vhodných hostitelských ryb) pro zivotaschopnou populaci perlorodky a pro přirozený vývojový cyklus druhu.

V roce 2022 bylo v rámci polopřirozených odchovů vysazeno 400 ks jedinců ve věku 6+ a každý následující rok se plánuje vysadit kolem 1 000 jedinců.

Příloha 8 Leták Pomozte nám s ochranou čisté Vltavy a perlorodky určený pro farmáře

Chcete se dozvědět více? Chcete se poradit?

Důležité informace a kontakty:
 Webové stránky Perlorodka říční:
<http://vltava.perlorodka.ricni.cz/>
 Koordinátor projektu: Beleco z.s., tel.: 602 759 582.
 Kontakt Národní park Šumava tel.: 731 530 249

pro farmáře

Pomozte nám s ochranou čisté Vltavy a perlorodky

Ministerstvo životního prostředí

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

beleco

Financováno z projektu: Posílení a ochrana populace perlorodky říční v NP Šumava, CZ.05.4.2/21/018/001/000/000/000/000/000/000, I. spolufinancováno Evropskou unií - Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí. Nositelem projektu je: Správa Národního parku Šumava.

Informace a doporučení pro farmáře

Hospodaříte kolem Vltavy a potoků, které se do ní vlivají. Vltava nad Lipnem je v mnohém ohledu mimořádná - tak velká, čistá a na život bohatá řeka u nás jinde neletěče. Díky čistým potokům, rašelinářům, lesům a jen málo hnojovým loukám má voda v tomto úseku řeky parametry pitné vody. Vltava nad Lipnem je zároveň jedním z posledních míst, kde žije perlorodka říční.

Ve středověku to bývaly populace stobitscové, sahající až k Sušici a k Prachaticím, dnes bohužel žijí jen ve stovkách na několika málo místech. I když se jí příliš nedaří rozmnožovat, tak přežívá. Jejím domovem je velmi čistá, na živiny chudá voda a kamenité říční dno. Póbravu si obstarává tak, že filtruje z vody drobné částičky odumřelých rostlin z pramenišť, vodních rostlin v řece a luk. Je to náš nejděle žijící živoch - může se dožít až sto padesáti let, takže leccos pamatuje. Tak jako je Vltava jedním ze symbolů Čech, je i perlorodka symbolem čisté řeky a jejího povodí.

Bez vás by tu nebyly květnaté louky a pastviny, ani vaše žádané produkty - mléko, sýry a maso. Ale zemědělské hospodaření, jako každá lidská činnost, může být pro přírodu i ohrožující. To lze ale změnit k lepšímu.

Jak můžete pomoci chránit perlorodku?

Tim, že hospodaříte tak, aby se do Vltavy dostávalo z vašich pozemků co nejméně živin - dusíku a fosforu a materiálu uvolněného erozí - písku a bahna.

Jak k tomu dochází?

Nadužíváním minerálních i organických hnojiv a jejich vyplavováním do podzemních vod i povrchových vod, rozbahněním pastvin zejména na pobřežích vodních toků a ztrátou schopnosti krajiny zadržovat a pomalu filtrovat a čistit vodu.

Jak lze situaci napravit - a jak tomu můžete pomoci?

V obecné rovině je třeba zamezit či snížit vnos živin a erozních splavenin do podzemních vod a vodních toků. Dlouhodobě by prospělo na svých pozemcích zpomalit odtok vody z krajiny a nechat vodu procházet půdou, přirodními toky a mokřady, aby se stáčila, přefiltrovala a vyčistila. Opatření pro zadržování živin a zadržování vody v krajině jsou v zásadě totožná. Zdravá krajina nepouští znečištěnou do řek a poskytuje i přirozenou zábranu vody pro období sucha. Na druhé straně jsme si vědomi, že nelze podmačkat větší plochy a ztlumit či zneškodnit jejich obhospodaření. Ano, víme, že mokřady i když je uznán jako krajinný prvek, nepřináší zemědělcům kromě dotací finanční prospěch. Ale není přirozené, aby hospodář na svých pozemcích ponechal alespoň malou část plochy přírodě?

Co je třeba dělat konkrétně?

Pastviny a orná půda:

- Dodržovat stanovené limity pro hnojení a kejdování.
- Nedopustit nadměrné zatížení pastvou zvláště v mokřých a vlhkých pastevních areálech.
- Nedopustit rozbahnění půdy kolem napajedel, přesunovat napajedla tak, aby se půda příliš nerozbahnila.
- **Vodní toky a mokřady a jejich okolí**
- Ponechat v těsné blízkosti toků neobhospodařovaný pás pro rozvoj pobřežních porostů.
- Přístup dobytka k vodě: zamezit rozbahnění koryt oplocením toků a přivedení vody z toku do napajedel.
- Oplotit všechny mokřady a prameny v pastevních areálech (je možné zanést je do LPIS jako krajinné prvky - pokud nejsou na okraj bloku - a umožnit tak příjem dotací i na jejich plochu.
- Umožnit, strpět nebo nejlépe iniciovat revitalizaci drobných vodních toků na svých či pronajatých parcelách. Revitalizace zajistí prodloužení trasy toku, zpomalení odtoku, lepší infiltraci do podzemních vod a tím i účinnější filtraci vody.

Příloha 10 Leták Pomozte nám s ochranou čisté Vltavy a perlorodky určený pro rybáře

Chcete se dozvědět více? Chcete se poradit?

Důležité informace a kontakty:
 Webové stránky Perlorodky říční:
<http://vltava.perlorodkariční.cz/>
 Koordinátor projektu: Beleco z.s., tel.: 602 759 582.
 Kontakt Národní park Šumava tel.: 731 530 248

pro rybáře

Pomozte nám s ochranou čisté Vltavy a perlorodky

Ministerstvo životního prostředí

EVROPSKÁ UNIE
 Evropský fond pro regionální rozvoj
 Integrovaný regionální operační program

Financováno z prostředků Přírodních a ochranných povahy péče perlorodky říční v NP Šumava, CZ.05.1.4.27/02/0/0/0/0/0_000/0/0/0/0/0

Ů.spoluř. nancované: Evropskou unií - Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí. Nositelským projektem je Správa Národního parku Šumava.

beleco

Informace a doporučení pro sportovní rybáře a rybářské svazy

Lovte ryby ve Vltavě a staráte se o jejich populaci, i o tyto samotáře. Vltava nad Lipnem je v mnohém ohledu mimořádná - tak velká, čistá a na život bohatá řeka u nás jinde neteče. Díky čistým potokům, rašelinějším, lesům a jen málo hnojeným loukám má voda v tomto úseku řeky parametry pitné vody. Vltava nad Lipnem je zároveň jedním z posledních míst, kde žije perlorodka říční. Ve středověku to bývaly populace stotisícové, sahající až k Sušici a k Prachaticům, dnes bohužel žijí již jen ve stovkách na několika málo místech.

I když se jí příliš nedaří rozmnožovat, tak přežívá. Jejím domovem je velmi čistá, na živiny chudá voda a kamenité říční dno. Potravu si obstarává tak, že filtruje z vody drobné částičky odumřelých rostlin z pramenišť, vodních rostlin v řece a luk. Je to náš nejdříve žijící živočich - může se dožít až sto padesáti let, takže leccos pamatuje. Tak jako je Vltava jedním ze symbolů řech, je i perlorodka symbolem čisté řeky a jejího povodí.

Pstruh je nádherná ryba, zejména když je živý a čerstvě vytažený z vody. A vy ho často použijete živého do řeky zpět. Zažijete u vody krásné chvíle díky čisté a přírodní řece, bohatství podvodního života a ryb. Rybolov je vzrušující zábava, ale přinášá i chvíle pokory před tajemnou řekou a jejími rychlými, bleskovými a dravými obyvateli - lososovitými rybami. Tak jako každá lidská činnost, může být i rybolov pro přírodu ohrožující. Rizika lze ale omezit.

Jak můžete pomoci chránit perlorodku?

Tim, že aktivně podpoříte vysazování původních populací pstruha a nebudete poškozovat populace perlorodek a citlivých vodních rostlin vstupem do vody tam, kde se vyskytují.

Do je třeba dělat konkrétně:

Rybářské svazy:

- Zásadní podmínkou přežívání perlorodky je zachovat rybií společenstvo s přirozeným složením i věkovou strukturou, zejména se pstruhem obecným (forma potoční), který je hostitelem lajev perlorodky.
- Pokud je požadováno ryby vysazovat, podporujte pstruha obecného potočního například pomocí Fir zlaťavých aparátů (kulení v dámském toku).
- Pro vysazování používejte ryby s lokálním původem.

Rybáři:

- Podpořte metodu rybolovu chytá a pusť, zejména u pstruha obecného potočního.
- Dodržujte rybářský řád: především lovnou míru pstruha 30 cm, lov na háčky bez protihrůz, respektujte omezení přístupových cest k vodě včetně časových omezení a místa s omezeným pohybem kolem řeky (například pouze jeden břeh).
- Snáďte se omezit pohyb ve vodě - do řeky vstupujte jen na místech, kde to umožňují pravidla rybářského řádu. Pohyb na mělničné a na pisku nevdí, horší je to v hlubších místech, kde je pravděpodobnost výskytu perlorodek větší.

• Pozor také na křehké vodní rostliny.

• Nenechávejte na březích utržené vlascy a háčky nebo jiné zbytky výstroje.

Příloha 11 Leták Pomozte nám s ochranou čisté Vltavy a perlorodky určený pro vodáky

Chcete se dozvědět více? Chcete se poradit?

Důležité informace a kontakty:
 Webové stránky Perlorodka říční:
<http://vitava.perlorodkaricni.cz/>
 Koordinátor projektu: Beleco z.s., tel. 602 759 582.
 Kontakt Národní park Šumava tel: 731 530 249

Ministerstvo životního prostředí

EVROPSKÁ UNIE
 Evropský fond pro regionální rozvoj
 Integrovaný regionální operační program

beleco

Financováno z projektu
 Posílení a ochrana populace
 perlorodky říční v NP
 Šumava, CZ.05.4.2/17
 0.0/0.0/15.008/0004/02
 0.1.speřil - nancováno
 Evropskou unií - Evropským
 fondem pro regionální
 rozvoj v rámci Operačního
 programu Životní prostředí.
 Nosiťákem projektu je
 Správa Národního parku
 Šumava.

pro vodáky

**Pomozte nám
 s ochranou čisté
 Vltavy a perlorodky**

**Informace a doporučení
 pro vodáky**

Sjíždíte Vltavu na káno. Vltava nad Lipnem je v mnohém ohledu mimořádná – tak velká, čistá a na život bohatá řeka a nás jinde nenechá. Díky čistým potokům, rašelinistším, lesům a jen málo hnojeným loukám má voda v tomto úseku řeky parametry pitné vody. Vltava nad Lipnem je zároveň jedním z posledních míst, kde žije perlorodka říční. Ve středověku to bývaly populace stotiskové, sahající až k Sušici a k Prachaticům, dnes bohužel žijí již jen ve stovkách na několika málo místech. I když se jí přišlo nedatí rozmnožovat, tak přežívá. Jejím domovem je velmi čistá, na živiny chudá voda a kamenité říční dno. Potravu si obstarává tak, že filtruje z vody drobné částičky odumřelých rostlin z pramenů, vodních rostlin v řece a luk. Je to náš nedělní žijící živočich – může se dožít až sto padesátilet, takže beleco pamatuje. Tak jako je Vltava jedním ze symbolů Čech, je i perlorodka symbolem čisté řeky a jejího povodí.

Pádlujte nebo se nechávejte unášet proudem. Míjíte trsy zelených vodních rostlin, zdoláváte peřeje, prohlédte si dno řeky. Sem tam zahlédnete rybu. Pstruh je nádherná ryba zejména když je živý. Zažíváte u vody krásné chvíle díky čisté a přírodní řece, bohatství podvodního života a ryby, pobřežních stromů, některých obvyklých bobřem, okolních lesů a luk. Počet vodáků je omezen, aby si řeka mohla vydechnout a vyjste na ni zažíti i ticho a klid. Jste tu vítáni.

Jak můžete pomoci chránit perlorodku?

Tim, že budete respektovat křehkost žive řeky a jejich obyvatel a nebudete poškozovat žive perlorodky.

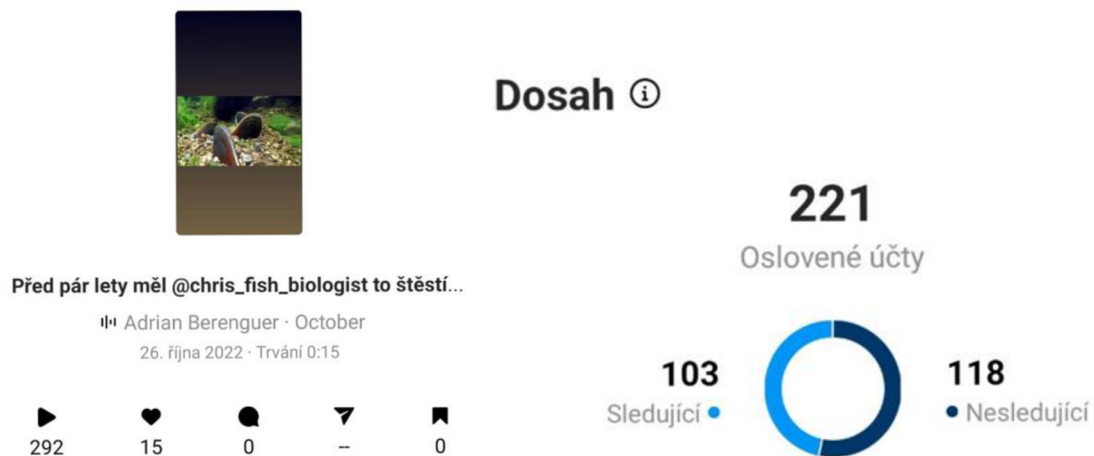

Co byste měli tedy konkrétně dělat či naopak nedělat? Jak můžete perlorodky poškozdit?

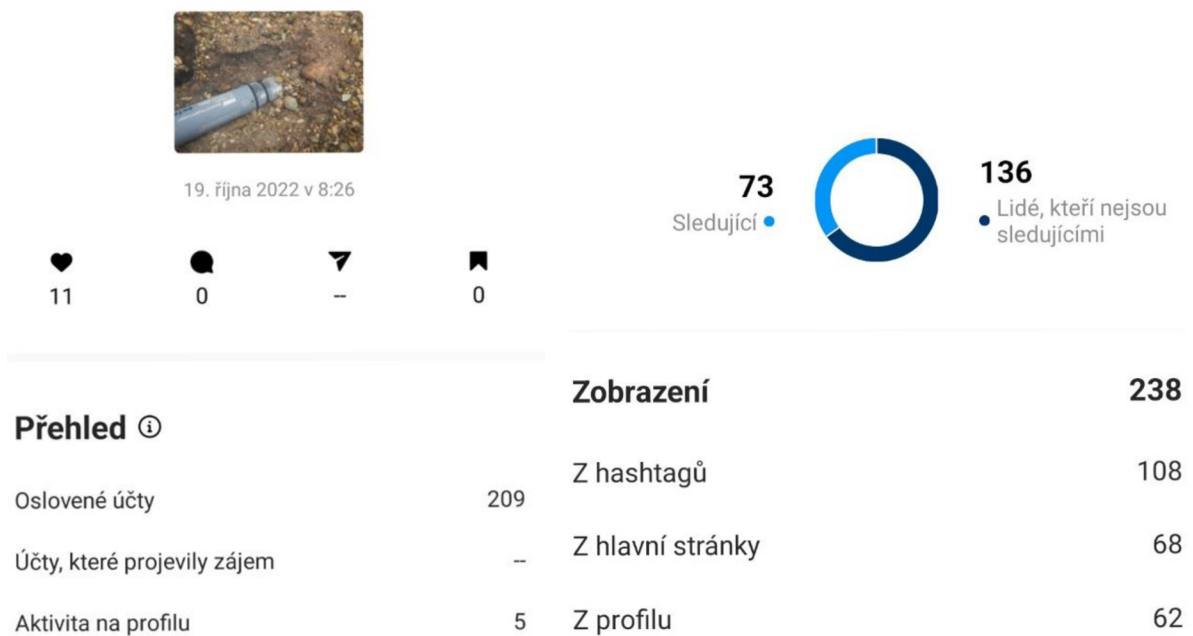
- Dodržovat omezení splavnosti daná minimálními průtoky podle nastavené regulace.
- Vyloučit chůzi po dně, zejména v hlubších částech s kamenitým dnem. Pohyb na mělčině na pisku nevadí.
- Vystupovat z lodí jen na místech k tomu určených.
- Vyhýbat se jízdě po mělčinách a drhnouti lodí o dno.
- Nespojovat lodě do obtížně ovladatelných skupin – pak se nárazu do dna nelze vyhnout.
- Nepíchat zbytečně do dna pádlý.
- Šetřit co nejvíce vodní rostliny, nepádlovat v jejich porostech, raději se v takových místech dívat do vody jako do akvária.

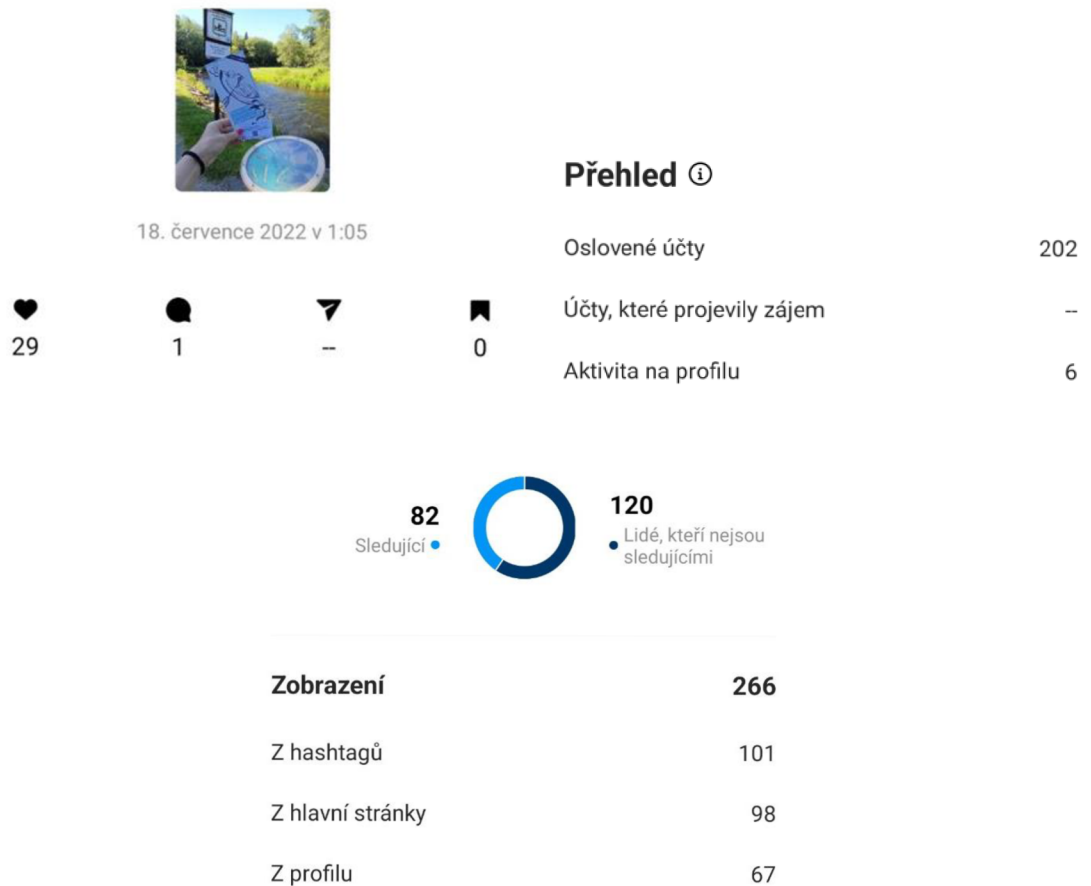
Příloha 12 Nejpopulárnější příspěvek instagramového profilu perlorodky – perlorodky říční vypouštějící glochidie

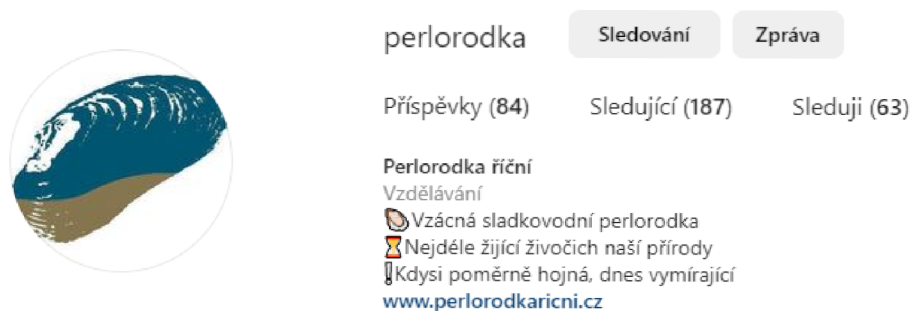
Příloha 13 Druhý nejpopulárnější příspěvek instagramového profilu perlorodky – automatická sonda na měření kyslíku na dně řeky

Příloha 14 Třetí nejpopulárnější příspěvek instagramového profilu perlorodky – fotografie určená k propagaci instagramového profilu

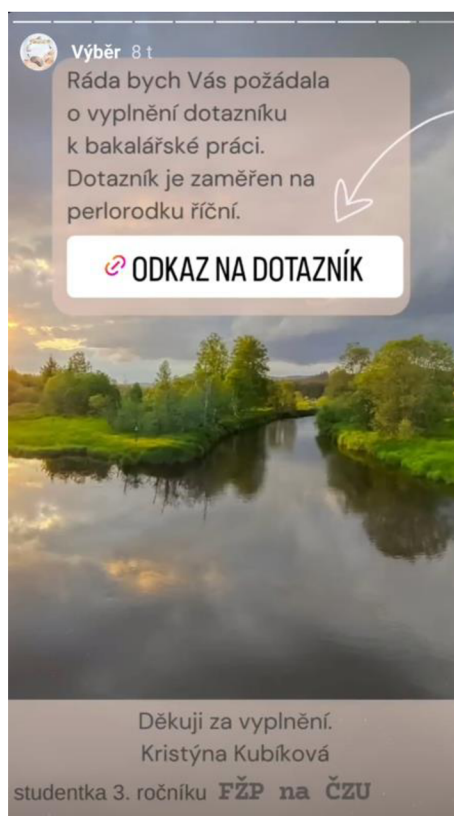
Příloha 15 Nárůst sledujících instagramového profilu perlorodky k 28. 2. 2023

Příloha 16 Grafika vybízející k vyplnění dotazníku k BP na soukromé sociální síti autorky práce

Příloha 17 Grafika vybízející k vyplnění dotazníku k BP na instagramovém profilu perlorodky

Mediální obraz perlorodky říční v České republice

Dobrý den,

Jmenuji se Kristýna Kubíková a jsem studentkou třetího ročníku bakalářského studia na České zemědělské univerzitě v Praze. Pro svou bakalářskou práci sbírám názory, pohledy a postoje veřejnosti k ochraně perlorodky říční, abych se dozvěděla co si lidé myslí.

V tomto online průzkumu Vám položím otázky související s tímto tématem. Vaše odpovědi budou zpracovány anonymizovaně a důvěrně.

Moji bakalářskou práci vede Mgr. Ondřej Simon, Ph.D.

V případě jakýchkoliv dotazů mě neváhejte kontaktovat na mém školním emailu: XKUBK027@studenti.czu.cz

SPUSTIT DOTAZNÍK TEĎ

Mediální obraz perlorodky říční v České republice

1. Pohlaví respondenta*

Vyberte jen jednu z možností

Vybrat...

2. Která z níže uvedených kategorií zahrnuje Váš věk?*

Vyberte jen jednu z možností

0- 18 let

19 - 39 let

40 - 59 let

60 a více let

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?*

Vyberte jen jednu z možností

základní

vyučen (a)

středoškolské s maturitou

vyšší odborné

bakalářské

magisterské a vyšší

4. Víte, že perlorodka říční se vyskytuje v České republice?*

Vyberte jen jednu z možností

ano

ne

5. Víte kde se vyskytuje perlorodka říční v České republice?*

Vyberte jednu odpověď

nevím

uvedte přesně kde

6. Co byste udělali, kdybyste náhodou našli v řece perlorodku?*

Vyberte jen jednu z možností

nechal/a bych ji být

ihned bych kontaktoval/a ochránce přírody

vzal/a bych ji do ruky, jen se ji dotkl/a, ale hned bych ji vrátil/a zpět na stejné místo

vzal/a bych si ji do ruky, vyfotil/a si ji a vrátil/a zpět

rozfízl/a bych jí zda uvnitř nebude perla

jiné, napište

7. Co si myslíte, že nejvíce škodí perlorodkám?

nepovinná otázka, ale budu ráda když zkusíte odpovědět

Napište jedno nebo více slov...

500

8. Vyberte, jaká činnost si myslíte, že škodí perlorodce*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

hnojení a kejdivání kolem Vltavy a potoků, které se do ní vlévají

hodně vodáků v řece

vystupování z lodí mimo odpočinková místa

jízda po mělčinách, drhnutí lodí o dno a píchání zbytečně do dna pádly

spalování klestí v okolí řek a potoků

chytání podměřecného Pstruha potočního

9. Perlorodka je vzácná, protože má perly*

Vyberte jen jednu z možností

zcela souhlasím

spíše souhlasím

nevím

spíše nesouhlasím

vůbec nesouhlasím

10. Když najdete na internetu, že někdo nabízí perlorodky k prodeji*

Vyberte jen jednu z možností

váhám nad jejich koupí

koupím si je

nahlásím to

nevím

je mi to jedno

jiné, napište

11. Co uděláte když plujete na lodi po řece, kde se vyskytuje perlorodka a loď se převrátí?*

Vyberte jen jednu z možností

s perlorodkou to nemá nic společného, má tvrdou schránku a nic se jí nestane

budu se snažit chodit opatrně, dívat se pod nohy a brzy se vrátit do lodě, abych ji nerozšlápl/a

nevím

skvělá příležitost, když už jsem ve vodě, porozhlédnu se, zda nějakou perlorodku sám nenajdu

12. Popište co nejpřesněji:

Jak se perlorodka rozmnožuje a jak žije, až do dospělosti (vývojový cyklus druhu).*

Vyberte jen jednu z možností

nechci odpovídat

popište vlastními slovy

13. Myslíte si, že je ochrana perlorodky důležitá?*

Vyberte jen jednu z možností

ano

ne

nevím

14. Proč si myslíte, že je ochrana perlorodky důležitá?

nepovinná otázka, ale budu ráda když zkusíte odpovědět

Napište jedno nebo více slov...

500

15. Četli jste na internetu někdy článek o perlorodce?*

Vyberte jen jednu z možností

ano

ne

16. Byl pro Vás článek přínosný a dočetli jste ho do konce?

Vyberte jen jednu z možností

ano, byl pro mě přínosný a dočetl/a jsem ho do konce

ano, byl pro mě přínosný, ale nedočetl/a jsem ho do konce

ne, nebyl pro mě přínosný, ale dočetl/a jsem ho do konce

ne, nebyl pro mě přínosný a nedočetl/a jsem ho do konce

17. Znáte perlorodku z jiných médií než z internetu?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

televize (zprávy, dokument, film...)

rádio

tištěná média

jiné, napište

neznám

18. Jak si myslíte, že by bylo vhodné propagovat ochranu perlorodky mezi veřejnost?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

více o ní psát na sociálních sítích (Instagram, Facebook)

přes veřejnou televizi, především v hlavním vysílacím čase

kolekce oblečení s perlorodkou k zakoupení přes internet

semináře o perlorodce ve více městech České republiky

jiné, napište

Nyní můžete odeslat dotazník vpravo dole.

Děkuji za Váš čas strávený nad vyplněním dotazníku a budu ráda když začnete sledovat instagramový profil "perlorodka".

Kristýna Kubíková

Příloha 19 Dotazník pro sledující instagramového profilu perlorodky

Mediální obraz perlorodky říční v České republice

Dobrý den,

Ráda bych dokázala, že medializace perlorodky říční na Instagramu může mít pro její ochranu pozitivní dopad. Fotografie a videa sdílena na Instagramu perlorodky mají za cíl přiblížit široké veřejnosti komplikovaný životní cyklus perlorodky a snahy o její záchranu.

Jmenuji se Kristýna Kubíková a jsem studentkou třetího ročníku bakalářského studia na České zemědělské univerzitě v Praze. Pro svou bakalářskou práci sbírám názory, pohledy a postoje uživatelů, kteří sledují perlorodku na Instagramu, abych pochopila, jak vnímají vztah k ochraně ohrožených perlorodek říčních.

V tomto online průzkumu Vám položím otázky související s tímto tématem. Vaše odpovědi budou zpracovány anonymizovaně a důvěrně.

Moji bakalářskou práci vede Mgr. Ondřej Simon, Ph.D.

V případě jakýchkoliv dotazů mě neváhejte kontaktovat na mém školním emailu: XKUBK027@studenti.czu.cz

SPUSTIT DOTAZNÍK TEĎ

1. Pohlaví respondenta*

Vyberte jen jednu z možností

Vybrat...

2. Která z níže uvedených kategorií zahrnuje Váš věk?*

Vyberte jen jednu z možností

0 - 18 let

19 - 39 let

40 - 59 let

60 a více let

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?*

Vyberte jen jednu z možností

základní

vyučen (a)

středoškolské s maturitou

vyšší odborné

bakalářské

magisterské a vyšší

4. Víte, že perlorodka říční se vyskytuje v České republice?*

Vyberte jen jednu z možností

ano

ne

5. Víte kde se vyskytuje perlorodka říční v České republice?*

Vyberte jednu odpověď

nevím

uvedte přesně kde

6. Co byste udělali, kdybyste náhodou našli v řece perlorodku?*

Vyberte jen jednu z možností

nechal/a bych ji být

ihned bych kontaktoval/a ochránce přírody

vzal/a bych ji do ruky, jen se ji dotkl/a, ale hned bych ji vrátil/a zpět na stejné místo

vzal/a bych si ji do ruky, vyfotil/a si ji a vrátil/a zpět

rozřízl/a bych jí zda uvnitř nebude perla

jiné, napište

7. Co si myslíte, že nejvíce škodí perlorodkám?

nepovinná otázka, ale budu ráda když zkusíte odpovědět

Napište jedno nebo více slov...

999

8. Vyberte, jaká činnost si myslíte, že škodí perlorodce*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

hnojení a kejdrování kolem Vltavy a potoků, které se do ní vlévají

hodně vodáků v řece

vystupování z lodí mimo odpočinková místa

jízda po mělčinách, drhnutí lodí o dno a píchání zbytečně do dna pádly

spalování kletí v okolí řek a potoků

chytání podměrečného pstruha potočního

10. Když najdete na internetu, že někdo nabízí perlorodky k prodeji*

Vyberte jen jednu z možností

váhám nad jejich koupí

koupím si je

nahlásím to

nevím

je mi to jedno

jiné

11. Co uděláte když plujete na lodi po řece, kde se vyskytuje perlorodka a loď se převrátí?*

Vyberte jen jednu z možností

s perlorodkou to nemá nic společného, má tvrdou schránku a nic se jí nestane

budu se snažit chodit opatrně, dívat se pod nohy a brzy se vrátit do lodě, abych ji nerozšlápl/a

nevím

skvělá příležitost, když už jsem ve vodě, porozhlédnu se, zda nějakou perlorodku sám nenajdu

12. Popište co nejpřesněji:

Jak se perlorodka rozmnožuje a jak žije, až do dospělosti (vývojový cyklus druhu).*

Vyberte jednu odpověď

nechci odpovídat

popište vlastními slovy

13. Myslíte si, že je ochrana perlorodky důležitá?*

Vyberte jen jednu z možností

ano

ne

nevím

14. Proč si myslíte, že je ochrana perlorodky důležitá?

nepovinná otázka, ale budu ráda když zkusíte odpovědět

Napište jedno nebo více slov...

999

15. Četli jste na internetu někdy článek o perlorodce?*

Vyberte jen jednu z možností

ano

ne

16. Byl pro Vás článek přínosný a dočetli jste ho do konce?*

Vyberte jen jednu z možností

ano, byl pro mě přínosný a dočetl/a jsem ho do konce

ano, byl pro mě přínosný, ale nedočetl/a jsem ho do konce

ne, nebyl pro mě přínosný, ale dočetl/a jsem ho do konce

ne, nebyl pro mě přínosný a nedočetl/a jsem ho do konce

17. Znáte perlorodku z jiných médií než z internetu?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

televize (zprávy, dokument, film...)

rádio

tištěná média

jiné, napište

neznám

18. Jak si myslíte, že by bylo vhodné zpropagovat ochranu perlorodky mezi širokou veřejností?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

více o ní psát na sociálních sítích (Instagram, Facebook)

přes veřejnou televizi, především v hlavním vysílacím čase

kolekce oblečení s perlorodkou k zakoupení přes internet

semináře o perlorodce ve více městech České republiky

jiné, napište

19. Co Vám přijde nejvíce přínosné při sledování profilu perlorodky říční na Instagramu?

nepovinná otázka, ale budu ráda za Vaši odpověď

Napište jedno nebo více slov...

999

20. Chcete mi něco vzkázat?

Napište jedno nebo více slov...

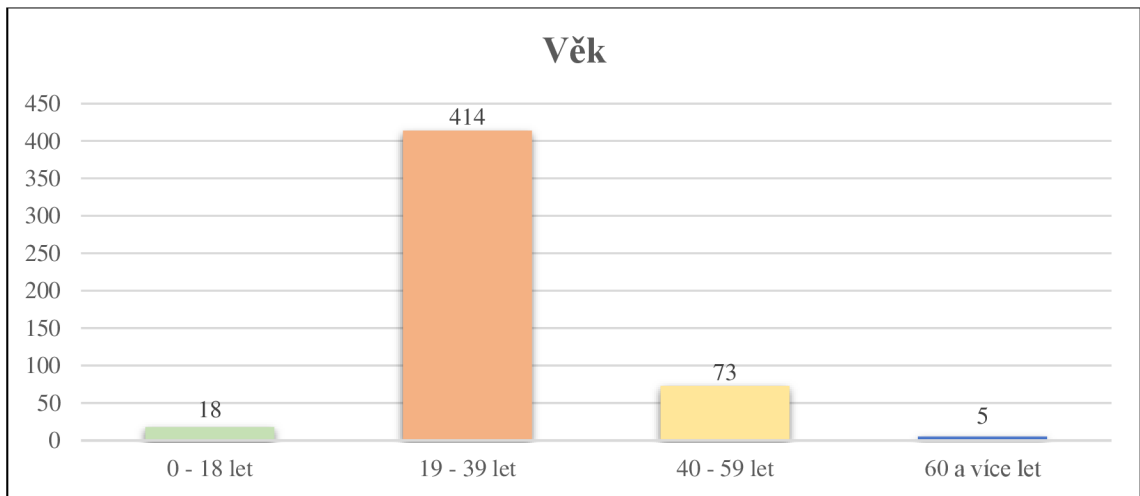
500

Nyní můžete odeslat dotazník kliknutím na tlačítko odeslat vpravo dole.

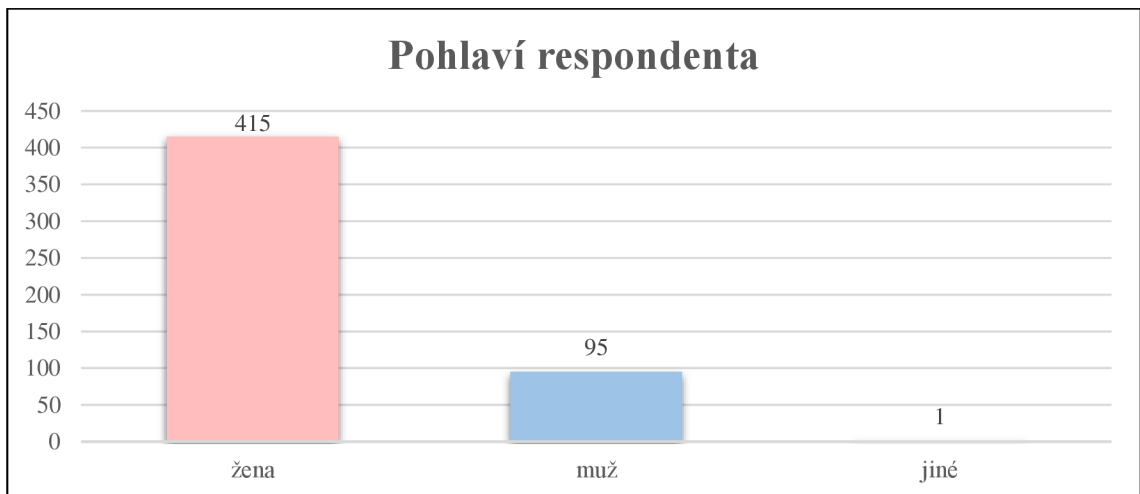
Děkuji za Váš čas strávený nad vyplněním dotazníku.

Kristýna Kubíková

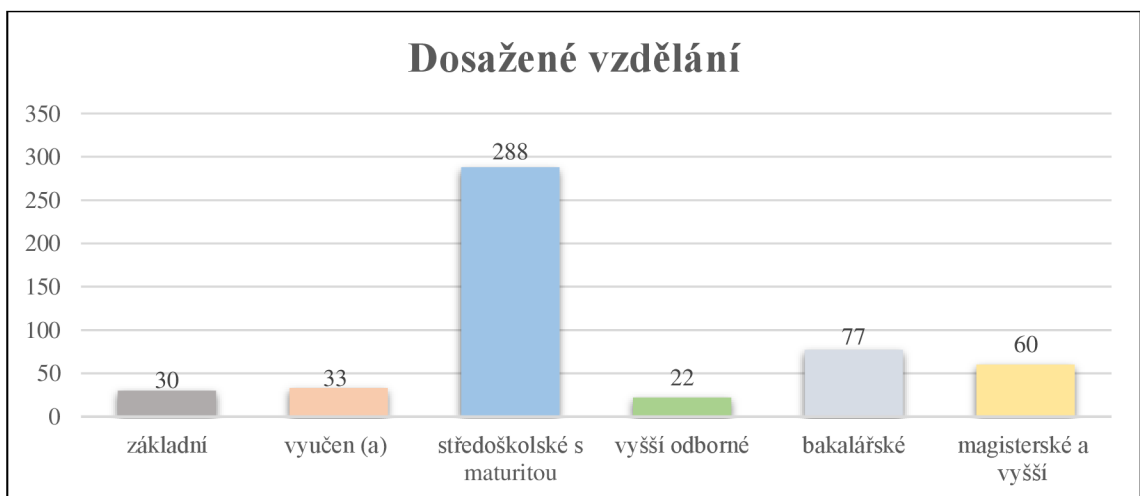
Příloha 20 Graf rozložení pohlaví respondentů dotazníku pro širokou veřejnost

Příloha 21 Graf věkové struktury respondentů dotazníku pro širokou veřejnost

Příloha 22 Graf rozložení vzdělání respondentů dotazníku pro širokou veřejnost

Příloha 23 Odpovědi respondentů na otázku č. 12: Popište co nejpřesněji, jak se perlorodka rozmnožuje a jak žije až do dospělosti.

Odpovědi	
22 respondentů uvedlo: nevím	Larva parazituje na rybách, pak žije ve schránce.
Vím, že nějak vypustí vajíčka a jak se oplodní nevím, ale pak se přisají k žábřem asi pstruha.	Žije přisedle.
Parazituje na rybě po několika měsících se oddělí a žije na dně. Množení klasika, sameček a samička na pstruzích žábřech.	Rozmnožuje se vypuštěním spermií a uchycením na hostiteli losos nebo pstruh.
Larvy žijí nějakou dobu v žábřích pstruha.	Nevím, asi je to hermafrodit, takže si dokáže poradit sama.
Glochidie žijí na žábřech pstruha potočního, dále žijí na dně pomalu tekoucího vodního toku a postupně se splavují dále po proudu řeky.	Nemám vůbec tušení, myslím si, že je zdoluhavý letitý proces, než vyroste a vyroste do takové velikosti, aby zrodila perlu.
Perlorodka vyvrhne larvy, které žijí v žábřích pstruha. Poté je opustí a přichytí se na dno.	Pomocí lososa, popřípadě pstruha.
Přesně nevím, ale oplodňují se ve vodě a pak nějakou dobu parazitují na rybách a teprve potom padají na dno.	Nevím o perlorodce skoro nic. Netuším, jak se rozmnožují.
Jako každý mlž.	Obývá v chladných potokách, písčité dno.
Myslím že z oplodněných vajíček se líhnou larvy, které žijí paraziticky na rybách a následně se z nich vyvinou mladé perlorodky.	Od "mateřské" perlorodky se do vody vypustí vajíčka, která jsou oplodněna spermiemi různých jedinců, vylíhne se nymfa, která žije na kůži ryb, na dně.
No jediné, co vím, tak že se může rozmnožovat pouze pokud má ideální podmínky. Což u nás moc nemá, proto jich ubývá a je chráněna.	Rozmnožují se tak, že vypuštěná vajíčka do vody jsou oplodněna spermiemi. Po vylíhnutí přežívají larvy např. na žábřích ryb až do dospělosti.
Je to hermafrodit.	Vyvine se v řece, žije tak, že parazituje na rybách (pstruh) umožňuje ji to se i rozmnožovat.
Jako malé parazitují na rybách, pak když vyrostou již neparazitují a sami shání potravu, poté se rozmnoží a cyklus se opakuje.	Vajíčka vypuštěná matiční perlorodkou jsou ve vodě oplodněna spermiemi jiné perlorodky. Perlorodka může mít vyvinuté oboje pohlavní orgány.
Larvy se vyvíjí na žábřích pstruhů. Víc bohužel nevím.	Myslím, že mění pohlaví, nebo může měnit. Jak žije nevím.
Matka vypustí vajíčka a ty oplodní ostatní. V počátcích přežívají na tělech ryb. Později dopadají dno a tam postupně dospívají.	Řekla bych, že nepohlavně rozdělením. Pokud si dobře pamatuju, tak nemá jako mezistádium larvu, takže asi ani nemá pohlavní rozmnožování.
Jediné, co vím, tak že potřebuje vhodného hostitele.	Myslím, že je hermafrodit.
Oplodněná vajíčka jsou u samice, ta je potom vyvrhne, larvy se dostanou rybám na žábry, kde se krmí a pak napadají na dno, kde se zahrabou.	Z vajíček oplodněných spermatem se vylíhnou mikroskopické larvy, které žijí na žábřích ryb cca 2 měsíce, následně klesnou na dno, kde se mění v malé perlorodky.
Je důležitá čistota vody a potřebují k tomu pstruha (jeho žábry). Přesně ale nevím, jak dál ten cyklus je.	Rozmnožování pomocí vajíček, poté krátce parazituje, než na dně řeky vyroste.
Vajíčka jsou mimo samici i samce a oplodňují se ve vodě, pak se třou o pstruhu.	Několik měsíců parazituje na pstruzích, pak několik let filtruje vodu.
Larvy žijí chvíli někde u skřelí ryb, pak se osamostatní a žijí a rostou u kamenitého dna.	Myslím, že parazituje na rybách, víc nevím.
V žábřech okounů, následně se vytvrdí a pokračuje na dně řeky.	Parazituje na pstruhovi a pak po 9 měsících se přesouvá do volné řeky.
Parazitické larvy žijí na žábřích ryb (pravděpodobně pstruhů podle návodné otázky výše).	Nevím, předpokládám, že mají samičí či samčí orgány.
Je to mlž, takže má nepřímý vývoj a larvu glochidií, která volně plave ve vodě a parazituje na žábřech ryb, dospělý jedinec vytváří schránku.	Přichytí se na žábry pstruha, kde parazituje a za 9 měsíců se prořizne a žije si svůj život.

Příloha 24 Odpovědi respondentů na otázku č. 14: Proč si myslíte, že je ochrana perlorodky důležitá?

Odpovědi, jiné	
Už tak lidé hubí hodně živočišných druhů, narušují přirozený proces přírody. Proč ničit další.	Je součástí ekosystému a plní určitý druh funkce, která je podle mě důležitá.
Každý druh, který je před vyhynutím je potřeba chránit pro další generace.	Protože nám pomáhá v řekách.
Nízký výskyt.	Kvůli hrozícímu vyhnutí druhu.
Zachování biodiverzity v životním prostředí je důležité obecně.	Je to ohrožený druh a má nějakou roli v ekosystému.
Je součástí ekosystému a vyhnutí jakéhokoliv druhu je ztráta, neboť každý živočich do něho něčím přispívá.	Ochrana každého zvířete je důležitá.
Protože jsou fajn.	Podle ní zjistíme čistotu vody.
Všechno vzácné by mělo být důležité.	Jsou vzácné a je to důležité pro zachování biodiverzity na zemi.
Rovnováha ekosystému.	Ochrana všech druhů je důležitá, rád bych, aby se zachovala biodiverzita.
Je důležitá stejně jako každého jiného kriticky ohroženého druhu (ať už rostliny, nebo živočicha).	Kvůli zachování různorodosti jejich výskytu.
Hrozí její vymizení v našich lužích a hájích.	Ochrana všech organismů v přírodě je důležitá a narušení populace perlorodky by měla důsledky i na ostatní vodní společenstva.
Každá ochrana ohroženého druhu je důležitá.	Je jich v přírodě nedostatek.
Zachování druhu.	Měli bychom ochraňovat přírodu a živočichy apod. Nevidím důvod, proč bychom to neměli dělat.
Protože je kriticky ohrožena. Zároveň se váže na čisté a na živiny chudé vody, těch je taky málo, tedy perlorodkou chráníme i celé ekosystémy a přírodu v okolí vodních toků.	Lidé je hledají a prodávají jen za účelem zisku. Pokud vím, tak jich rapidně ubývá pro "nic".
Vyskytují se hojně v čistých vodách, opak znamená vyhnutí a zhoršení životního prostředí.	Není dobře, aby nám vyhynul další živočišný druh.
Ochrana je důležitá, proto aby to nebyl za chvíli ohrožený druh.	Značí čistou vodu a celkově vše živé musíme chránit.
Filtrují vodu.	Z důvodu symbiózy v přírodě.
Prostě patří do přírody.	Není ich veľa v CZ.
Je to přirozený druh z naší přírody, který vymírá nevhodnou činností člověka.	Protože to je živý tvor.
Je jich málo, ohrožený druh kvůli znečištění.	Ochrana všech živočichů je důležitá.
Čím více živočichů v řece, kteří filtrují vodu, tím lépe.	Byla by škoda, kdyby vyhynul tento druh u nás, když hyne i po celém světě.
Původní druh, který má v říčních ekosystémech svoji funkci a neměl by tam tedy chybět.	Každý živočich si zaslouží ochranu. Je vzácná, kdyby nebyla chráněna, vyhynula by.
Protože jich moc není.	K zachování druhu a vodního ekosystému.
Určitě je ohrožená, je to součást přírody, která by se měla udržet pro další generace.	Je jich málo.
Čistota vody a životního prostředí je obecně důležitá pro celý ekosystém.	Výskyt u nás je vzácný.
Každé vyhnutí druhu může mít velký dopad na ekosystém na zemi.	Protože má perly.
Protože je chráněna.	Ochrana všetečko v přírodě je důležitá!
Je to ohrožený druh, jako vše na této planetě.	Protože je to živý tvor jako třeba pes.
Každý živočich by se měl chránit. Lidé nemohou zabývat bez užítku, nedává to smysl.	Jelikož se jedná o kriticky ohrožený druh.
Velmi úchvatný druh, stejně jako mnoho dalších ohrožených.	Perlorodek ubývá, je to ohrožený druh a bylo by škoda její existenci ochranou nezachránit.

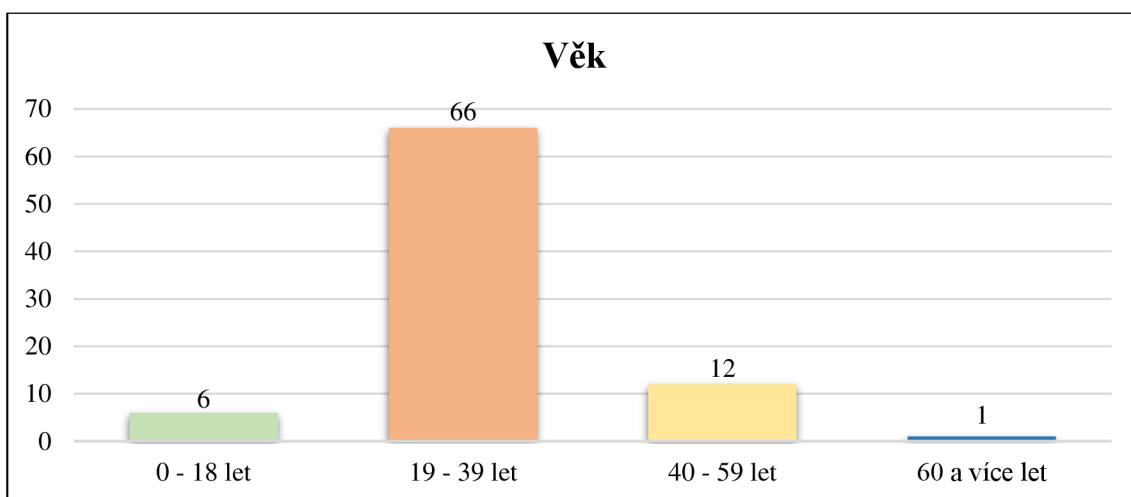
Protože jich je málo a příroda by se měla chránit všechna.	Je jí v přírodě málo.
Je chráněna.	Tak hlavně by asi mělo být důležité o ni vůbec něco vědět, vzhledem k tomu, že nevím nic a tudíž ji nemůžu chránit.
Jsou ohrožené a jejich výskytem se dává najevo, že řeka má dobrou kvalitu vody. Pokud se budeme snažit, tak by žádný druh neměl být na listině kriticky ohroženého druhu. Je to pouze naše vina jakožto lidí, že jsme bezohledný k přírodě.	Z výše položených otázek usuzuji, že její ochrana je důležitá. Pokud se u nás vyskytuje a nevíme o ní, říkám si, že je spousta lidí, co by po sdílení této informace naopak šlo perlorodky hledat. Možná by více ublížili zbývajícím, co se u nás ještě vyskytují.
Součástí ekosystému.	Každý druh je důležitý a má v přírodě svou funkci.
Protože čistí vodu.	Jako každý jiný živočich, rostlina tak i perlorodky by měli být chráněny. Aby nezanikla.
Biodiverzita.	Částečně perly, jinak ohrožena, vzácná.
Učítě má svou roli v koloběhu přírody a vliv na ostatní tvory ve svém prostředí.	Kvůli ekosystému.
Ohrožený druh, důležité je zachovat i pro budoucí generace.	Jedná se o ohrožený druh.
Každý tvor si zaslouží chránit.	Ochrana jakéhokoli ohroženého živočicha je důležitá.
Je součástí vodního ekosystému.	Jelikož vše začíná vymírat a lidé tomu zrovna nepomáhají. Tudíž je za potřeby ochraňovat více věcí.
Protože se vyskytuje vzácně a běžná lidská hospodářská činnost životu perlorodky neprospívá.	Podle mě je ochrana všech živočichů důležitá, protože každý je důležitou součástí svého ekosystému a stejně důležitou součástí potravního řetězce.
Je ohrožená a chrání se tak i její biotop pro další druhy.	Kvůli biodiverzitě.
Na každém druhu záleží, vše je propojeno se vším.	Je vzácná a je to taktéž živý tvor, nemělo by se jí ublížovat jen za účelem získání perel.
Protože si myslím, že ochrana živých organismů je důležitá.	Nevyskytuje se v řece ve velkém množství.
Protože je to dar přírody a život přírody.	Abychom zabránili jejímu vyhynutí a nepřišli tak o další důležitou část ekosystému.
Každý přírodní druh zasluhuje přiměřenou ochranu.	Je důležitá rovnako jako každý živočich, rostlina na zemi.
Důležitá je asi ochrana jakéhokoliv ohroženého druhu, jehož rozšíření negativně ovlivňuje lidská činnost.	Protože je ohrožená a lidi jsou hloupí, takže by ji sbírali a zabíjeli.
Tam, kde se vyskytuje je znamením čisté vody a přírody.	Při nejmenším to přispívá k rozmanitosti biotopu.
Ochrana každého živočišného druhu je důležitá.	Moc o nich nevím, ale možná je to ohrožený druh.
Protože je vzácná a aby byla i pro ostatní generace. Indikátor čistého prostředí.	Zachování druhu.
Když ne kvůli ničemu jinému, tak jako ochrana každého druhu, neboť je součástí naší přírody a biodiverzita je důležitá.	Protože je podle mě důležité chránit jakékoliv živočichy, aby se zabránilo ohrožení a vyhynutí
Je to druh, který není všude, neměl by vyhnout, patří do ekosystému	Tak je to živočich/skeble, kterou nechceme vyhubit.
Záchrana všeho vymírajícího je důležitá.	Kvůli filtraci vody a její čistotě.
Je to ohrožený druh téměř na vyhynutí nejen u nás.	Kvůli biodiverzitě.
Zachování druhu.	Ochrana všech živočišných druhů je důležitá. Přispívá ke koloběhu života.
Biodiverzita je užitečná a určitě má nějaký význam.	Pokud se jedná o ohrožený druh, tak by se mělo dbát jejího zachování.
Protože je to indikátor pitné vody.	Zemí celkově trápí extinkce flóry a fauny.
Ochrana každého druhu je důležitá. Každý tvor má na světě svou funkci.	Záchrana ohrožených druhů, podpora a prosperita životního prostředí jako celku.
Pro zachování druhu.	Je vzácná, můžeme ji nalézt pouze na některých místech v ČR.
Protože jich dost ubylo kvůli znečištění vody (alespoň myslím) a v minulosti byly také loveny pro perly. Její ochrana před vyhynutím je důležitá ze stejných důvodů jako ochrana jakéhokoliv jiného druhu, perlorodka hraje svou roli v ekosystému, kde stačí, aby "vypadnul" jeden druh a může to způsobit řetězovou reakci.	Kvůli znečištěným řekám se perlorodka blíží k vyhynutí. V ČR je jen pár míst, a to převážně u pramene řek. Zároveň nesnese zase moc studenou vodu, potřebuje písek k hnízdění (jestli se nepletu). Není důležitá kvůli tomu, že dává perly, ale protože je i skvělý indikátor znečištění.
Čistota vody v českých řekách se zhoršuje, přibývá incidentů s úniky chemikálií apod.	Zdroj perel.

Je třeba chránit původní druhy daného ekosystému, pokud jsou vytlačeny antropogenní činností a nikoliv přirozeně. Každý přirozený druh má v ekosystému nezastupitelnou roli.	Každý život na zemi by se měl chránit.
Pokud žije i u nás, bojím se, aby se nenašlo více lidí a nezjišťovali lokace a nevybrali je... Zkrátka, aby člověk nezavinil další vyhynutí.	Je to důležitá součást ekosystému.
Živočišná diverzita.	Každý živý organismus má nárok na život.
Stejně jako u jiných chráněných živočichů a rostlin.	Ohrožené a chráněné druhy je třeba chránit.
Výskyt perlorodky je ukazatelem znečištění, respektive čistého životního prostředí.	Je součástí nějakého ekosystému. Obecně mám za to, že vyhlazení či vymření jednoho druhu může způsobit řetězovou reakci, což může mít negativní důsledky i pro lidi.
Ochranu všech druhů považují za důležitou, ochranu biodiverzity jako takovou.	Asi jich už moc ve vodě nebude. Opravdu nevím.
Udržení druhové diverzity ve vodách, potravinový řetězec?	Nemusí vymřít další druh zbytečně.
Aby z ní nebyl další vyhynulý druh.	Myslím, že svou přírodu bychom měli chránit a pečovat o ni.
Je jich málo v přírodě.	Myslím si, že každý druh je potřeba chránit. Je možné že čistí vodu třeba?
Dle mého názoru, je to důležité jako ochrana kteréhokoli jiného druhu.	Biodiverzita.
Je jich málo.	Každý druh je důležitý pro rozmanitost ekosystému.
Každý organismus by měl být zachován, nejen kvůli důležitosti v ekosystému.	Je to živý organismus na pokraji vyhynutí, součást přirozeného systému a biodiverzity.
Je důležitá, aby přežila další generace.	Je to druh, který do vod patří a tvoří přirozené prostředí.
Důležitá je ochrana všeho, co je na světě v ohrožení, většinou příčiněním člověka.	Na většině míst Evropy je již vyhubena. Proto je nutná její ochrana v ČR.
Je ohrožený druh a může vyhynout.	Ochrana biodiverzity.
Protože je to vymírající druh.	Ekosystém.
Jelikož se jedná o ohrožený druh.	Kvůli jejímu zachování.
Je jich málo světe miň a miň.	Čistí vodu.
Kvůli její vzácnosti.	Filtruje vodu.
Nejspíše bude vzácná a ohrožená.	Ochrana každého ohroženého druhu je důležitá.
Všechno se musí před člověkem chránit.	Z hlediska ochrany biodiverzity, každý ohrožený druh je potřeba chránit.
Nejspíše bude ohrožený druh.	Tak je to kus něčeho živého a každý má právo na to žít
K zachování biodiverzity.	Je třeba chránit každý živý druh.
Protože je to jistě ohrožený druh, který bez ochrany by mohl z České republiky vymizet.	

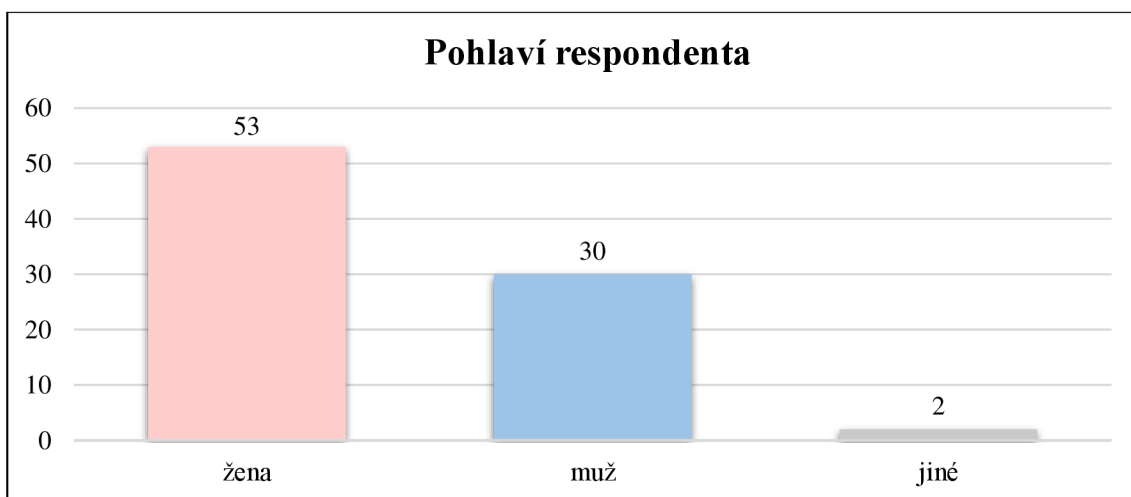
Příloha 25 Odpovědi respondentů na otázku č.18: Jak si myslíte, že by bylo vhodné propagovat ochranu perlorodky mezi veřejností?

Odpovědi, jiné
V rámci ekologické výchovy ve školách.
Tam, kde se vyskytuje pořádat v sezóně různé akce, aby se to dostalo k co nejvíce lidem, v kempech u vody pořádat osvětu.
Zasadit ji do pohádky pro děti, aby došlo k nenásilné výuce již v brzkém věku.
Semináře i na základní škole.
Pro mladé rozhodně sociální sítě, pro starší rozhodně zprávy v TV a novinách.
Kdo chce, články si vyhledá.
Radši o ni nepsat, aby ji lidé nevyhledávali.
Umělecky toto téma zpracovat, aby to zaujalo.
Nepropagovat. Mělo by to opačný efekt a lidé by toho zneužili.
Více o ní psát na internetu.
Publikace v časopisech a přednášky v místě.
Nevím.
Soutěže se zapojením veřejnosti.
Spíš asi upozornit v místě výskytu na její ochranu.
Informace pro vodáky, pokud se pohybují na rizikových místech.
Bojím se, že kdyby začala propagace "ochrany" mělo by to opačný účinek a tedy tím, že by se navýšil počet lidí, kteří by je vybrakovali z vod.
Začátek by měl být ve škole.
Cílené akce a kampaně tam, kde se perlorodka vyskytuje, a u cílových skupin, které mohou přispět k její ochraně.
Učit se na základní škole
Reklamní spot v TV, YouTube, FB atd.
Asi by bylo fajn kombinovat semináře a sociální média apod. Ne každý chodí na semináře, kouká na TV nebo používá sociální sítě.
Nejsem si jistá, zda lidi upozorňovat, že se u nás perlorodka nachází. Umím si představit spousty lidí, jak po přečtení zprávy je jdou do řek hledat.
Možná pořádat nějaké seminář, kde budou zahrnutí i jiní vodní živočichové a probírat ochranu atd. Klidně pořádat takovéhle přednášky už na ZŠ
U vody, kde se vyskytuje informační tabule.
Já myslím že spousta lidí neví, že takový tvor existuje, a proto bych to moc nepopularizovala, akorát by všichni si jich začali všimnout.
Semináře na školách.
Více o ni psát, hlavně s tím seznámit děti, aby se vytvořila silná generace ochránců.
Reklamy v televizi "chraňte perlorodky".

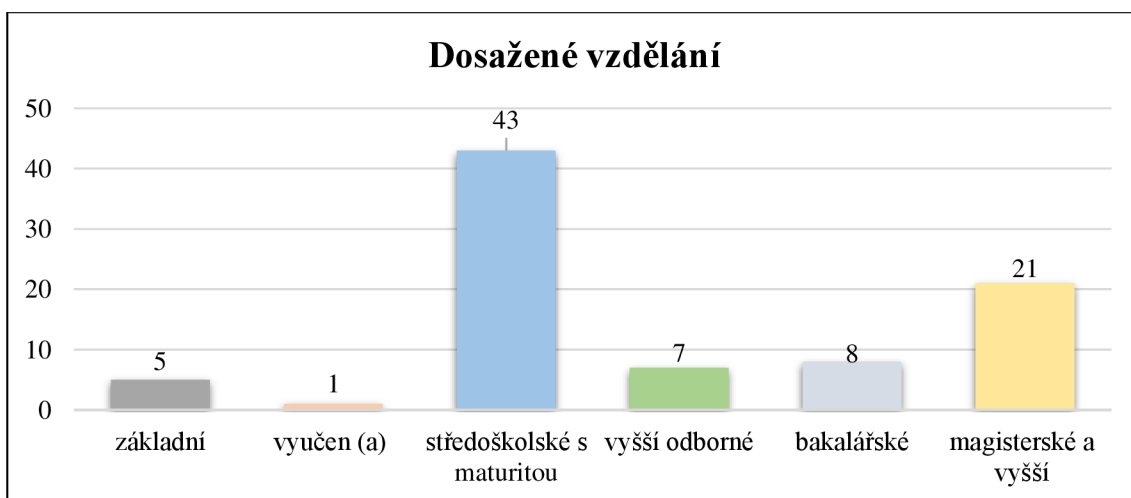
Příloha 26 Graf rozložení pohlaví respondentů dotazníku pro sledující instagramového profilu

Příloha 27 Graf věkové struktury respondentů dotazníku pro sledující instagramového profilu

Příloha 28 Graf rozložení vzdělání respondentů dotazníku pro sledující instagramového profilu

Příloha 29 Odpovědi respondentů z řad sledujících instagramového profilu perlorodky na otázku č. 12: Popište co nejpřesněji, jak se perlorodka rozmnožuje a jak žije až do dospělosti.

Odpovědi	
5 respondentů uvedlo: nevím/netuším	Netuším, ale mám dojem, že celý proces je na mnoho let (dospívání).
Perlorodka vypouští spermie, následující proces si nevybavuji.	Nevím, jak se rozmnožuje, ale vím, že žije dlouho i 80 a více let
Z oplodněných vajíček se líhnou larvy glochidie, které potřebují k přežití hostitele – rybu, nejčastěji pstruha, sivena či lipana.	Nejsem si vůbec jistý, ale řekl bych, že má larvy, co se přichytávají na žábry ryb.
Líhnou se vajíčka, mlád'ata žijí v rybích zábrách, mlád'ata žijí ve šterku na dně řeky, dospělí jedinci rostou a rozmnožují se.	Spermie oplodní vajíčko, uchytí se to v zábrách pstruha, pak je vypustí a perlorodka se zavrtá do dna a takhle pořád dokola
Larvy žijí parazitickým způsobem na pstruhovitých rybách, pak klesnou na dno a pomalu rostou.	Vajíčko > larva glochidie, která parazituje na zábrách lososovitých ryb u nás pstruha potočního > juvenilní jedinec detrivor > dospělec 150 let
Hostitelské ryby/glochidie.	Škeble vypouští pohlavní buňky do vody. Po oplodnění se glochidie uchytí na žábrech pstruhů. Rostou, až dorostou do určité velikosti.
Z vajíčka se po čase vylíhne glochidium, které se přichytí na žábry ryb. Zde určitou dobu setrvává, až následně odpadne na dno.	Glochidie parazituje na hostitelské rybě. Po určité době opustí hostitele a klesne ke dnu do hyporeálu s ideálními podmínkami. Tam žije ideálně mnoho let.
Díky instagramovému profilu vnímám, že je to dlouhá cesta, detail nevím.	Samec vypustí do vody spermie a ty se pak dostanou k samičce, kdy dojde k oplodnění .
Vajíčka, ze kterých se vylíhnou glochidie, ty se přichytí na hostitelovy žábry (pstruh), kde 10-12 měsíců žijí, odpadnou a žijí v říčním sedimentu do konce života	Nepřímý vývoj, glochidie se vyvíjí na plůdcích pstruha, pstruh může být hostitelem pouze jednou, dále se zavrtá do písku, rozmnožují se nepohlavně.
Perlorodka vypustí vajíčka, ze kterých se vylíhnou larvy. Ty potom parazitují na rybách, dokud nejsou dost staré. A nakonec se pustí a klesnou na dno.	Je zapotřebí pstruh.
Žije na dně, kde se živí vychytáváním detritu z vody, vývojový cyklus neznám zcela přesně.	Zárodek se přichytí na žábry lososa, pstruha a zde se vyvíjí, poté se oddělí a zavrtá se do písku, kde dále roste.
Perlorodka se primárně roznáší pomocí rybích žaber, juvenilní stadia tráví spíše ve dně, v dospělosti tráví život částečně nade dnem.	Rozmnožuje se pomocí glochidií, které se přisají na žábry pstruha nebo dříve lososa. Tam se cca rok vyživuje, až jako mikro perlorodka odpadne a zavrtá se na dno.
Perlorodčí vajíčka se přichytí na žábry pstruhů ze kterých po cca 10 měsících odpadnou a žijí ve vodě do konce jejich života.	Velmi zjednodušeně: spermie+vajíčka -> glochidie (parazit na pstruzích) -> odpadnutí -> juvenil v hyporeálu -> dospělec
Částečně se vyvíjí na zábrách ryb.	Matky v srpnu vypustí do vody larvy (glochidie), které invazují na zábrách pstruha do nadcházejícího roku zpravidla květen, červen, kdy vypadávají na dno.

Příloha 30 Odpovědi respondentů z řad sledujících instagramového profilu perlorodky na otázku č. 14: Proč si myslíte, že je ochrana perlorodky důležitá?

Odpovědi, jiné
Zbývá pár kusů v přírodě.
Indikátor podmínek, deštníkový druh, ubývá a kromě toho je zajímavá.
Vždy je škoda, když přijdeme o nějaký živočišný druh.
Původní druh.
Nízké populační počty (diverzita).
Jako každý druh, který je pro zachování ekosystému v rovnováze a v nějaké funkci.
Rozmanitost naší přírody je důležitá, ochrana všech druhů je v zájmu naší společnosti.
Zachování druhu pro příští generace.
Deštníky druh, ochranou jednoho druhu, chráníme další.
Ochrana jakéhokoli živočicha je důležitá.
Hrozí jim vyhubení.
Indikační druh čistoty vody.
Netuším.
Patří do naší krajiny a vodních toků. Má tam své místo.
Protože ochrana všech původních druhů je důležitá kvůli ekosystému a biodiverzitě.
Ochrana každého původního druhu je důležitá.
Důležitá pro potravinový řetězec.
Ochrana živočichů je celkově důležitá.
Každý druh tu má své místo.
Je to původní druh živočicha a měli bychom se snažit, aby se v naší přírodě dále vyskytoval.
Obecně všechny druhy je třeba chránit před činností člověka.
Je bioindikátorem čistoty vody a celého okolí toku, také deštníkovým druhem.
Jednak proto, že jde o druh vzácný a v naší přírodě na pokraji vyhynutí. A jednak – obecněji – samozřejmě proto, že každý ohrožený původní druh české přírody si zaslouží přísnou a promyšlenou ochranu.
Je to bioindikátor čistého prostředí, dlouhověký druh se zajímavým způsobem života.
Je jich málo a vymřely za poslední dobu.
Pro udržení přirozené biodiverzity a také protože je krásná.
Čistí vodu.
Rozmanitost přírody.
Jsou součástí našeho přírodního dědictví a historie. Jsou důležité pro zdravé řeky. Jsou krásné. Jsou jako všechna zvířata na zemi a zaslouží si být tady. Je to jejich domov.